

Försäkringsvillkor för ICA Butiksförsäkring

Version 1.1
2021-01-01

Innehållsförteckning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
A ALLMÄNNA AVTALSBESTÄMMELSER	3
B EGENDOMSFÖRSÄKRING	6
C CISTERNFÖRSÄKRING VID BENSINFÖRSÄLJNING	17
D AVBROTTSFÖRSÄKRING.....	18
E EPIDEMISKADA OCH EPIDEMIAVBROTT.....	20
F ANSVARFÖRSÄKRING	21
G ANSVARFÖRSÄKRING – OLJESKADA (EGEN OCH TREDJE MAN)	24
H ANSVARFÖRSÄKRING FÖR VD OCH STYRELSE	25
I ÖVERFALLSSKYDD.....	27
J RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING	27
K FÖRMÖGENHETSBROTTSFÖRSÄKRING	29
L KUND- OCH BESÖKSOLYCKSFALL	31
M TJÄNSTERESEFÖRSÄKRING	31
N KRISFÖRSÄKRING	42
O DEFINITIONER/FÖRKLARINGAR	43
P SKYDDSKLASSER	49
Q GODKÄND VÄRDEFÖRVARINGSENHET	50

A Allmänna avtalsbestämmelser

A1 När försäkringen gäller

A1.1 Försäkringstiden

Försäkringstiden anges i försäkringscertifikatet och är avtalstiden för försäkringen. Om försäkringen tecknas på begynnelse dagen räknas försäkringstiden från det klockslag då försäkringsavtalet ingås.

A1.2 Förnyelse av försäkringen

Vid försäkringstidens slut förnyas försäkringen automatiskt för ett år i sänder, om inte försäkringstagaren eller försäkringsbolaget meddelar den andre senast 30 dagar innan försäkringstidens slut att försäkringen inte skall förnyas.

Om högre premie eller ändrade villkor skall gälla för den förnyade försäkringen, skall försäkringsbolaget meddela ändringarna senast 30 dagar innan försäkringstidens slut.

Försäkringstagaren har då rätt att senast 14 dagar efter meddelandet, genom meddelande till försäkringsbolaget säga upp försäkringen att upphöra vid försäkringstidens slut.

A2 Rätt att säga upp försäkringen under försäkringstiden

A2.1 Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen

Försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen om

- Försäkringsbehovet faller bort eller det inträffar någon annan liknande omständighet av väsentlig betydelse för försäkringsförhållandet.
- Försäkringsbolaget väsentligt åsidosatt sina skyldigheter enligt försäkringsavtalet
- Försäkringsbolaget ändrar försäkringsvillkoren under försäkringstiden.

A2.2 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen och att ändra försäkringsvillkoren

Försäkringsbolaget har rätt att vid dröjsmål med premiebetalningen säga upp försäkringen att upphöra 7 dagar efter uppsägningen.

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp försäkringen att upphöra 14 dagar efter uppsägning om

- försäkringstagaren eller den försäkrade har väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot försäkringsbolaget eller
- ett i villkoret angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på ett sätt som försäkringsbolaget inte kan antas ha tagit i beräkning

Under samma förutsättningar har försäkringsbolaget istället rätt att ändra försäkringsvillkoren med verkan 14 dagar efter den dag meddelandet om ändringen skickades.

A3 Premiebetalning

A3.1 Första premie

Premien skall betalas i förskott. Försäkringsbolagets ansvar inträder vid försäkringstidens början, även om premien ännu inte har betalats. Detta gäller dock endast under förutsättning att premien betalas inom 14 dagar efter det att försäkringsbolaget skickat ut faktura.

Betalas inte premien inom 14 dagar efter utsändningen av faktura är den försäkrade i dröjsmål med premiebetalningen och försäkringsbolagets ansvar inträder från och med dagen efter betalningen.

A3.2 Förnyelsepremie

Premien för förnyad försäkring skall betalas senast på begynnelse dagen. Premien behöver dock inte betalas tidigare än 30 dagar efter det att försäkringsbolaget skickat ut premiefaktura.

Betalas premien senare är den försäkrade i dröjsmål med premiebetalningen och försäkringsbolagets ansvar inträder från och med dagen efter betalningen.

A3.3 Tilläggspremie under försäkringstiden

För tilläggspremie på grund av ändring av försäkringen under försäkringstiden gäller för tilläggspremien vad som sägs om första premien i A3.1.

A3.4 Premieåterbetalning när försäkringsavtalet upphör i förtid

Om försäkringen upphör i förtid ska försäkringsbolaget återbetala oförbrukad del av premien. Försäkringsbolaget har rätt att erhålla den premie som skulle ha tillämpats om försäkringen från början bestämts att gälla för den kortare tiden.

Om skada/försäkringsfall har inträffat anses premie för ett belopp motsvarande skadeersättningen vara förbrukad.

A4 Upplyningsplikt och riskökning

A4.1 Upplyningsplikt

Den som vill teckna en företagsförsäkring ska på försäkringsbolagets begäran lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkringen skall meddelas. Detsamma gäller om försäkringstagaren begär att få försäkringen utvidgad eller förnyad. Försäkringstagaren skall ge riktiga och fullständiga svar på försäkringsbolagets frågor.

Även utan förfrågan skall försäkringstagaren lämna uppgift om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen. Under försäkringstiden skall försäkringstagaren på begäran ge försäkringsbolaget upplysningar om förhållanden som anges i första stycket. Försäkringstagaren ska också på begäran bereda försäkringsbolaget tillträde till försäkringsstället för att besiktiga risken.

En försäkringstagare som inser att försäkringsbolaget tidigare har fått oriktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen är skyldig att utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

A4.2 Påföljd vid åsidosättande av upplyningsplikt

Om försäkringstagaren vid fullgörande av sin upplyningsplikt har förfarit svikligt eller i strid mot tro och heder, är försäkringsavtalet ogiltigt.

Om försäkringstagaren på annat sätt uppsåtligt eller av oaktamhet har eftersatt sin upplyningsplikt och om försäkringsbolaget kan visa att det inte skulle ha meddelat försäkring om upplyningsplikten hade fullgjorts, är försäkringsbolaget fritt från ansvar.

Kan försäkringsbolaget visa att det skulle ha meddelat försäkring mot högre premie eller i övrigt på andra villkor än som avtalats, är dess ansvar begränsat till vad som svarar mot den premie och de villkor i övrigt som har avtalats. Har försäkringsbolaget inte tecknat återförsäkring som annars skulle ha tecknats, ska ansvaret anpassas efter detta.

Ansvaret kan inte falla bort eller begränsas, om försäkringsbolaget när upplyningsplikten eftersattes insåg eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga eller ofullständiga, eller om de oriktiga eller ofullständiga upplysningarna saknar betydelse för avtalets innehåll.

A4.3 Riskökning

Har risken för försäkringsfall ökat genom ändring av ett sådant förhållande som angetts i försäkringsavtalet eller som försäkringstagaren uppgett för försäkringsbolaget i samband med avtalslutet och har den försäkrade vidtagit eller samtyckt till den åtgärd som medfört riskökningen, är bolaget helt eller delvis fritt från ansvar enligt vad som sägs i A4.2. Detsamma gäller om annars en sådan riskökning har förekommit och försäkringstagaren har försummat att anmäla detta enligt vad som föreskrivs i avtalet.

A4.4 Upplyningsplikt och riskökning för annat än försäkringstagarens förhållanden

Samtliga försäkrade är skyldiga att lämna upplysningar om egen och annan försäkrads förhållanden i enlighet med A4.1 och A4.3.

Eftersättes upplysningsskyldigheten av någon tillämpas A4.2 för den skadedrabbade försäkrade. Nedsättning sker ej för försäkrad med förmånsvärde i fast egendom eller tomträtt.

A4.5 Framkallande av försäkringsfall

Försäkringen gäller inte om den försäkrade har framkallat ett försäkringsfall uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet. Detsamma gäller om den försäkrade annars måste antas ha handlat eller underlåtit att handla i vetskap om att detta innebär en betydande risk för att skadan skulle inträffa.

Har den försäkrade förvärrat följderna av en skada på sätt som sägs i föregående stycke är försäkringsbolaget fritt från ansvar mot den försäkrade i den utsträckning förhållandet har påverkat skadan.

Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att varken företagsledningen eller arbetsledningen haft vetskap om eller borde ha haft vetskap om skaderisken. Med den försäkrade likställs den försäkrades anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen.

Försäkringen gäller inte heller när annan försäkrad har framkallat försäkringsfallet enligt ovan.

A5 Räddningsplikt

A5.1 Räddningsplikt

Om skada inträffat eller kan befaras inträffa omedelbart, skall den försäkrade efter förmåga se till att skadan begränsas eller avvärs och att eventuell rätt till ersättning från tredje man bevaras. Om försäkringsbolaget meddelar särskilda anvisningar för detta skall den försäkrade följa dessa.

Om annan än den försäkrade, på grund av avtal med denne, råder över möjlighet att vidta räddningsåtgärd enligt första stycket, ansvarar den försäkrade för att avtalsparten vidtar åtgärden.

Kostnad för räddningsåtgärd enligt ovan ersätts endast i den utsträckning som anges i övriga villkorsbestämmelser.

Den försäkrade är skyldig att på egen bekostnad återta, reparera, återställa, byta ut, ta bort eller dra in levererad produkt samt följa de föreskrifter som försäkringsbolaget meddelar för att begränsa serieskada, oavsett kostnaderna härför.

A5.2 Åsidosättande av räddningsplikt

Om den försäkrade uppsåtligen eller av grov vårdslöshet inte uppfyllt räddningsplikten, minskas försäkringsersättningen i skäligen utsträckning eller lämnas ingen ersättning alls, beroende på vilken nackdel som detta kan antas ha lett till för försäkringsbolaget.

Om den försäkrade inte uppfyller sin räddningsplikt enligt A5.1 sista stycket, är försäkringsbolaget berättigat till avdrag

på ersättningsbeloppet som svarar mot de kostnader som på grund härav uppstått.

A6 Regressrätt

I den mån försäkringsbolaget har betalat skadeersättning övertar försäkringsbolaget den försäkrades rätt att kräva ersättning från den som är skyldig att ersätta den försäkrade med anledning av skadan.

Den försäkrade är skyldig att i försäkringsbolagets intresse bevaka sin rätt till ersättning från annan.

Vid regress tillämpas en mellan försäkringsbolagen träffad regressöverenskommelse (RÖ).

A7 Återkrav

Har försäkringsbolaget betalat ersättning på felaktig grund som beror på den försäkrade, är denne skyldig att genast återbetala beloppet jämte dröjsmålsränta enligt tillämplig svensk räntelag från dagen för utbetalningen.

A8 Dubbelförsäkring

Är intresse som omfattas av denna försäkring försäkrat även genom annan försäkring och finns i den förbehåll om dubbelförsäkring, gäller samma förbehåll för båda försäkringarna. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på sätt som anges i 6 kap 4§ Försäkringsavtalslagen (2005:104, FAL).

För vissa fall av dubbelförsäkring tillämpas fördelning i enlighet med en mellan försäkringsbolagen träffad dubbelförsäkringsöverenskommelse (DÖ).

A9 Tvist om värdering

Vid tvist om värdet av skada på egendom eller om avbrottsförlust skall på begäran av part värderingen hänskjutas till avgörande enligt tillämplig svensk lag om skiljemän. Vardera parten utser en skiljeman, som skall vara opartisk och sakkunnig i den fråga tvisten gäller. Tredje skiljeman utses av de båda skiljemännen om annan överenskommelse inte träffas. Tredje skiljemännens värde gäller, om det inte överstiger det högsta eller understiger det lägsta värde som någon av de två andra kommit till. I annat fall gäller det högsta respektive det lägsta av de belopp vartill de andra skiljemännen kommit

Vid värderingen tillämpas villkorens värderingsregler. Parterna skall ges tillfälle att lägga fram den utredning de vill åberopa och närmare utveckla sin uppfattning. I skiljedomen skall anges hur värdet av skadan beräknats.

Skiljedomen skall meddelas senast sex månader efter den dag då tredje skiljemannen utsetts.

A10 Kvittningsförbehåll

Försäkringsbolaget har rätt att infria sin ersättningsskyldighet gentemot försäkrad genom kvittning med fordran som försäkringsbolaget kan ha mot annan försäkrad eller försäkringstagaren.

A11 Force majeure

Försäkringsbolaget är vid tillämpning av försäkringen inte ansvarigt för skada som orsakas av försäkringsbolaget på grund av lagbud, myndighetsåtgärd, krigshändelse, naturkatastrof, arbetskonflikt - även om Försäkringsbolaget är föremål för eller självt vidtar konfliktåtgärd - eller annan liknande omständighet. Om någon sådan omständighet hindrar försäkringsbolaget från att fullgöra åtgärd enligt försäkringen, får åtgärden uppskjutas utan påföljd för Försäkringsbolaget tills hindret upphört.

A12 Preskription

Den som har fordran på grund av försäkringen förlorar sin rätt om han inte framställer sitt anspråk till försäkringsbolaget inom sex månader från det han fått kännedom om sin fordran. Den som har fordran skall vidare, för att inte förlora sin rätt, väcka talan mot försäkringsbolaget om anspråket inom tre år från det han fått kännedom om sin fordran, och i vart fall inom tio år från det att fordringen tidigast hade kunnat göras gällande. Har fordran anmälts i rätt tid enligt första stycket, får talan dock alltid väckas inom sex månader från det att försäkringsbolaget har meddelat slutligt ställningstagande till anspråket.

Försäkringsbolaget kan vid slutligt ställningstagande till anspråk på grund av försäkringen, skriftligen före-lägga den som har fordran att inom sex månader väcka talan mot försäkringsbolaget angående beslutet. Försitts denna tid av den som har fordran, eller för han inte talan till dom, förlorar han sin rätt att få ändring av beslutet.

A13 Tillämplig lag

För försäkringen gäller i övrigt bestämmelserna i Försäkringsavtalslagen FAL (2005:104).

Svensk rätt skall gälla för tolkning och tillämpning av försäkringsavtalet. Tvist angående avtalet skall prövas av svensk domstol. Detta gäller även om tvisten avser skada som inträffar utomlands.

A14 Information - Personuppgifter

ICA Försäkring behandlar personuppgifter i enlighet med gällande dataskyddslagstiftning och bolagets riktlinjer. Information om hur personuppgifter behandlas finns på www.icaforssakring.se. Om du lämnar personuppgifter om andra än dig själv till ICA Försäkring, t.ex. om kunder eller medarbetare, ber vi dig att vidarebefordra informationen om ICA Försäkrings personuppgiftsbehandling till dessa personer. Vissa uppgifter måste lämnas vidare till ICA Försäkrings samarbetspartners för exempelvis skadereglering.

A15 Gemensamt skadeanmälningsregister

Försäkringsbolaget äger rätt att i ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR) registrera anmälda skador kopplade till denna försäkring. Personuppgiftsansvarig för det gemensamma skadeanmälningsregistret är Svensk Försäkring.

A16 Överlåtelse av egendom eller rörelse

Om försäkringstagaren överlåter butiken till någon annan genom försäljning eller på annat sätt gäller försäkringen från överlåtelседagen i 7 dagar - under förutsättning att försäkringen är i kraft, och att den nya ägaren är medlem i ICA-handlarnas förbund eller är ett dotterbolag inom ICA Gruppen.

A17 Vad försäkringen inte gäller för – allmänna undantag

Följande undantag är tillämpliga på samtliga ingående försäkringsformer.

A17.1 Grov vårdslöshet och uppsåt

Försäkringen gäller inte för skador som den försäkrade orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt.

A17.2 Krig

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, oavsett om krigsförklaring avgetts, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplopp, nationalisering, konfiskation, rekvision eller förstörelse av eller skadegörelse på egendom genomförd av eller på order av någon regering eller nationell eller lokal myndighet.

A17.3 Terrorism

Egendomsskador och följskador som omfattas av försäkringen och som orsakats av terrorism ersätts upp till de i försäkringsavtalet angivna beloppsbegränsningarna. I inget fall betalas dock ersättning på grund av sådan skadehändelse med högre belopp än 250 MSEK. Skulle flera försäkringar och försäkringstagare i försäkringsbolaget drabbas vid samma skadetillfälle är den sammanlagda ersättningen begränsad till högst 250 MSEK för samtliga berörda försäkringar och försäkringstagare och ersättningen fördelas i förhållande till respektive skadebelopp.

A17.4 Terroristhandling genom biologiska, kemiska eller nukleära ämnen

Försäkringen omfattar inte egendomsskada och därav föranledda följskador som orsakas av terrorism och vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt har samband med spridning eller användning av biologiska, kemiska eller nukleära ämnen.

A17.5 Atomkärnprocess

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess, t ex kärnklyvning, kärnsammansmältning eller radioaktivt sönderfall.

A17.6 Damngenombrott

Försäkringen omfattar inte skada som direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med brott i damm. Med damngenombrott menas att damm brister. Med damm avses i detta sammanhang naturlig eller konstruerad uppdämning av vatten. Undantaget avser endast regleringsdamm och damm för el- eller energiproduktion.

A17.7 Strömavbrott

Försäkringen omfattar inte egendomsskada till följd av störning eller avbrott i strömleverans till försäkringsstället utöver vad som framgår av B6.1.4(Åskslag, elfenomen eller strömavbrott) och nedan.

A17.8 Dataundantag för Egendoms- och Avbrottsförsäkring

Försäkringen omfattar inte skada som består i förlust eller förändring av datainformation och heller inte kostnad eller förlust till följd av sådan händelse. Försäkringen gäller dock om försäkringstagaren kan visa att kostnaden eller förlusten är en direkt följd av ersättningsbar fysisk skada på annan egendom.

A17.9 Leverantörsgaranti

Försäkringen omfattar inte skada

- som entreprenör, leverantör eller annan enligt åtagande i avtal eller i köprättslig lagstiftning är skyldig att ersätta
- på försäkrad egendom som köpts utan sådan garanti som gängse tillämpas vid försäljning eller leverans inom

branschen eller av den försäkrade om skadan skulle ha omfattats av sådan gängse garanti

- då den försäkrade är tillverkare eller försäljare av den försäkrade egendomen
- om skadan skulle ha omfattats av sådan garanti som normalt tillämpas vid försäljning eller leverans inom branschen eller av den försäkrade.

Undantaget tillämpas inte i den mån den ansvarige inte kan fullgöra sitt åtagande och den försäkrade kan styrka detta.

B Egendomsförsäkring

B1 Vem försäkringen gäller för

B1.1 Försäkringstagaren

Försäkringen gäller för den försäkrade butiken enligt gällande försäkringscertifikat såsom ägare till försäkrad egendom.

B1.2 Annan än försäkringstagaren

Försäkringen gäller dessutom för annan ägare till försäkrad egendom som

- köpts på avbetalning, hyrts, leasats eller lånats,
- är mottagen i kommission,
- försäkringstagaren enligt avtal åtagit sig att försäkra
- tillhör kund eller medarbetare,

och ägaren inte har rätt till ersättning genom annan försäkring.

B2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under försäkringstiden, om försäkringen är i kraft.

B3 Var försäkringen gäller

B3.1 På försäkringsstället - butiken

Försäkringen gäller för försäkrad egendom på försäkringsställe som anges i försäkringscertifikatet.

B3.2 På annan plats

Försäkringen gäller vid tillfällig förvaring av försäkrad egendom på annan plats inom Norden. Ersättningen är begränsad till 400 000 kr per skada, varav högst 40 000 kr för stöldbegärlig egendom.

B3.3 I bostad

Försäkringen gäller för egendom som förvaras av försäkringstagaren eller arbetstagare till försäkringstagaren i dennes bostad. Försäkringen gäller inte för **varor** samt **pengar och värdehandlingar**.

Ersättningen är begränsad till 5 prisbasbelopp per skada.

B3.4 Rån och överfall

Försäkringen gäller inom Norden vid rån eller överfall i samband med tjänsteutövning.

B3.5 Transport med eget fordon

Försäkringen gäller för transporter inom Norden enligt B11.

B4 Försäkrat intresse

Försäkringen gäller endast för sådan skada som består i att den försäkrade egendomens värde minskar eller går förlorat.

B5 Vad försäkringen gäller för

B5.1 Allrisk

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd fysisk skada på eller förlust av försäkrad egendom som anges i försäkringscertifikatet. Dock gäller undantag enligt punkt B6 nedan.

B5.1.1 Utströmning från installation eller våtutrymme

Försäkringen gäller även för skada genom oförutsedd utströmning av

- vatten från installation med därtill anslutna anordningar
- vattenånga eller vätska från installation eller anordning för lokaluppvärmning
- vatten från utrymme inomhus, som har golvvbrunn och som för sin funktion försetts med isolering avsedd att förhindra utströmning.

B5.1.2 Lokalisering och friläggning

Vid ersättningsbar skada enligt punkt B5.1.1 ersätts kostnad för lokalisering och friläggning av läckagestället inom byggnad för att möjliggöra reparation av det fel som har orsakat skadan. Även kostnad för återställande efter sådan reparation ersätts.

B5.2 Säkerhetsföreskrifter

För försäkringen gäller säkerhetsföreskrifter enligt punkt B10 nedan. Om säkerhetsföreskrifterna inte följs kan försäkringsersättningen sättas ned eller bortfalla helt enligt punkt B10.6.

B6 Vad försäkringen inte gäller för – särskilda undantag

Försäkringen gäller inte för skadehändelser som anges under Allmänna undantag i punkt A17. Därutöver gäller följande särskilda undantag:

B6.1 Brand

B6.1.1 Elektrisk utrustning

Försäkringen gäller inte för brandskada genom åskslag, elfenomen, strömavbrott eller strömstörning på sådan elektrisk utrustning som är undantagen i B6.1.4, om branden uppstått i själva utrustningen.

B6.1.2 Sotutströmning

Försäkringen gäller inte för skada genom sotutströmning från rökkanals mynning (skorsten) eller från byggtork.

B6.1.3 Explosion

Försäkringen gäller inte för skada

- genom sprängningsarbete
- skada på rör genom explosion i röret, om rörets yttre diameter är 120 mm eller mindre och röret utgör del av ång- eller varmvattenpanna samt är beläget i pannans eldstad eller gasvägar
- explosionsskada genom åskslag, elfenomen, strömavbrott eller strömstörning
- på sådan elektrisk utrustning som är undantagen i B6.1.4 nedan, om skadan uppstått i själva utrustningen.

B6.1.4 Åskslag, elfenomen eller strömavbrott

Försäkringen gäller inte för skada genom nedan angivna föremål även om brand eller explosion uppstått i föremålet. Undantaget gäller även om åskslaget, elfenomenet, strömavbrottet eller strömstörningen direkt eller indirekt orsakats av skada som uppstått i annat föremål.

De föremål som undantaget gäller för är

- brytare, fränskiljare, statisk eller roterande omformare eller omvandlare,
- elmotor, elgenerator, transformator och induktiv reaktor, induktionsregulator samt
- kondensator för krafttekniskt ändamål, dock endast i de fall då spänningen in eller ut överstiger 400 volt.

B6.2 Särskilda undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada genom sprängningsarbete
- smälta
- kontamination
- ras, skred, förskjutning och sättning i mark eller grundkonstruktion
- vatten som vid regn, snösmältning eller högvatten trängt ut ur avloppsledning, svämmat över eller på annat sätt kommit in i byggnaden,
- skadedjur, insekter, bakterier, virus eller smittämnen
- vätska, fukt, mögel, röta eller svamp
- stöld utan samband med inbrott eller utbrott

B6.3 Storm eller hagel

Försäkringen gäller inte för skada

- genom smältande hagel eller snö
- genom översvämning, sjöhävning eller isskruvning
- på staket, stängsel, skärmvägg eller liknande
- på växthus, plasthall eller tält samt egendom i dessa
- genom vind eller snötryck som beror på felaktig byggnadskonstruktion, ingrepp i bärande stomme, eller bristande underhåll.

B6.4 Vatten

Försäkringen gäller inte för skada på

- den installation varifrån utströmningen skett
- skada på golv- och väggtätskikt vid utströmning, som orsakats av att tätskiktet var bristfälligt. Här anses golv- och väggtätskikt vara en enhet
- skada genom utströmning från rökkanal, ventilationskanal, tak, takränna, utvändigt stuprör, dräneringssystem eller från parkeringsdäck
- vätska, ånga eller kylmedel som strömmat ut
- skada genom röta, svamp, korrosion eller annan långtidspåverkan, om det inte framgår av omständigheterna att som orsakat skadan skett under den tid försäkringen varit i kraft

B6.5 Glas

Försäkringen gäller inte för skada på glas, skyltar eller ytbehandling

- på glas i och på byggnad under uppförande, om- eller tillbyggnad
- som orsakats av att glaset målats, etsats, blästrats eller belagts med plastfilm
- som inte är monterade på plats
- som består i eller uppkommer genom kondens
- genom sprängningsarbete
- i växthus

B6.6 Rån

Försäkringen gäller inte

- för skada på egendom som omhändertagits av annat företag (t ex transportföretag)
- då den som utsatts för rånet medverkat till eller främjat skadan
- för pengar, värdehandlingar och värdebevis om den som utsatts för rånet var under 18 år. Vid rån i försäkringslokal gäller dock inte denna åldersgräns.
- vid skada genom utpressning eller kidnappning.

B6.7 Skada av annan art

Försäkringen gäller inte för

- skada av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering
- som annan åtagit sig att försäkra. Försäkringen gäller dock för försäkringstagarens intresse om den försäkringsansvarige helt eller delvis försummat sin skyldighet att hålla försäkring och inte på något annat sätt kan fullgöra sitt åtagande. Det åligger den försäkrade att visa detta.

B7 Försäkrad egendom

Försäkringen omfattar all egendom som anges i försäkringscertifikatet.

Dessutom omfattas:

B7.1 Glas

Glas ingår i försäkringen utan storleksbegränsning.

Försäkringen gäller för

- glas i inredning
- glas i fönster, dörrar och inredning i hyrd lokal eller byggnad, om försäkringstagaren enligt hyreskontrakt ska svara för skadan.
- skyltar med tillhörande armatur och stativ. Med skylt avses inte reklambaljong eller markis.
- målning, etsning, blästring och larmtråd i eller på glas samt plastfilm.

Med glas jämställs plastmaterial, som används i stället för glas.

B7.2 Skada på förhyrd lokal

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på hyrd lokal, dörrar och inre byggnadsdelar om försäkringstagaren enligt hyreskontakt är skyldig att svara för skadan.

B7.3 Egendom som inte omfattas av försäkringen

Följande egendom omfattas inte av försäkringen, om det inte framgår av försäkringscertifikatet:

- trafikförsäkringspliktiga motordrivna fordon och släpfordon till dessa
- luftfartyg, skepp och båtar
- sådana delar av maskinfundament, som ligger lägre än såväl lägsta källargolv som angränsande jord- eller vattenyta.
- alla typer av byggnader, dock gäller försäkringen för skjul för kundvagnar samt skärmtak för drive-through utlämning av varor.
- egendom som försäkringstagaren hyr ut eller leasar ut
- levande djur och växande gröda
- egendom på arbetsområde

B8 Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller med ett gemensamt försäkringsbelopp som framgår av försäkringscertifikatet. Försäkringen gäller som förstarisikförsäkring

B8.1 Högsta ersättning

För vissa skadehändelser och viss egendom är högsta ersättning begränsad enligt nedan.

B8.1.1 Pengar och värdehandlingar

Högsta ersättning för pengar och värdehandlingar beror på hur de förvaras:

Fritt i lokalen: Högst 15 000 SEK.

I godkänd värdeförvaringsenhet: högst det belopp som anges under högsta värde (maxbelopp) för den aktuella värdeförvaringsenheten. *Se tabell i avsnitt Q.*

B8.1.2 Tobak

För varor bestående av tobak (ej snus) gäller att upp till 0,2 prisbasbelopp per kassaplats får förvaras fritt i lokalen. Högre värden ska förvaras i godkänd förvaringsenhet. *Se tabell i avsnitt Q.*

B8.1.3 Låsändring

Om nyckel, kombination eller kod, som förvarats hos försäkringstagaren eller dennes medarbetare stulits i samband med inbrott eller rån

- i försäkringslokal som uppfyller Skyddsklass 2
- annan lokal än försäkringslokal som uppfyller lägst Skyddsklass 1
- bostad som uppfyller krav enligt hemförsäkringsvillkor och låsändringar på grund av detta blir nödvändiga i försäkringslokal lämnas ersättning lämnas med högst 1 MSEK.

B8.1.4 Bevakning

Försäkringen gäller för nödvändig bevakning av försäkringslokal i anslutning till upptäckt av ersättningsbar inbrottsskada. Ersättning lämnas endast för bevakning utförd av vaktbolag. Högsta ersättning är 1 prisbasbelopp per skada.

B8.1.5 Stöld och skadegörelse i särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme m.m

Försäkringen gäller för stöld av egendom förvarad

- i särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme
- godkänd värdeförvaringsenhet eller
- kassa- eller värdevalv
- rörpostsystem

om detta öppnas av obehörig.

Försäkringen omfattar då även skadegörelse på sådant förvaringsutrymme.

Öppning med nyckel, kombination eller kod

Har skåpet eller valvet öppnats med nyckel, rätt kombination eller kod, ersätts skadan endast om försäkringstagaren eller den som för hans räkning haft hand om nyckeln, kombinationen eller koden framtogs denna genom

- rån utanför försäkringslokalen
- rån i bostad på försäkringsstället då den som haft hand om nyckeln vistades där
- inbrott i annan lokal som uppfyller samma skydds krav som försäkringslokalen eller
- inbrott i bostad som haft fönster stängda och reglade samt dörrar låsta.

B8.1.6 Rån

Försäkringen gäller för skada på försäkrad egendom genom rån och överfall, med de ersättningsbelopp som godkänns för respektive förvaringsenhet, *se tabell i avsnitt Q.*

För pengar och värdehandlingar som inte förvaras i godkänd värdeförvaringsenhet är högsta ersättning 400 000 kr.

Vid transport av pengar och värdehandlingar inom för säkringslokalen gäller följande högsta ersättning:

- 400 000 SEK då transporten utförs av en person.
- 600 000 SEK då transporten utförs av en person, med värdetransportenhet.

Utanför försäkringslokal

Vid transport av pengar och värdehandlingar utanför försäkringslokal är högsta ersättning:

- 100 000 SEK då transporten utförs av en person.
- 400 000 SEK då transporten utförs av två personer i sällskap, utan värdetransportenhet.
- 600 000 SEK då transporten utförs av två personer i sällskap, med värdetransportenhet.

De säkerhetskrav som ställs på värdetransportenhet och värdeförvaringsenhet framgår av särskild säkerhetsföreskrift under B10.4.8

B8.1.7 Väktarsupport

Efter inträffad rånskada mot butik omfattar försäkringen även väktarsupport. Väktare får anlitas under totalt 30 timmar under en 30 dagars period efter inträffad skada.

B8.1.8 Snölast på tak

Vid snölast på tak, när byggnaden ägs av annan än försäkringstagaren och då försäkringstagaren inte haft skyldighet enligt avtal att sköta snöröjningen, är högsta ersättning för egendom och avbrott 100 MSEK per skada och år.

B8.1.9 Översvämning

Vid skada på försäkrad egendom genom att vatten till följd av skyfall, snösmältning, stigande hav, sjö eller vattendrag, strömmat från markytan direkt in i byggnad genom fönster, dörr, ventil eller annan sådan öppning eller inomhus trängt upp ur avloppsledning, är högsta ersättning vid varje skadetillfälle är begränsat till högst 25 MSEK.

B8.1.10 Ras, jordskalv eller vulkanutbrott

Sammanlagd ersättningsskyldighet för skador inom en och samma fastighet är vid varje skadetillfälle begränsad till högst 50 MSEK gemensamt för samtliga berörda försäkringar och försäkringstagare i försäkringsbolaget. Ersättningen fördelas i förhållande till respektive skadebelopp.

B8.1.11 Egendom utomhus

För maskiner/inventarier och varor som förvaras utomhus eller i container, omfattar försäkringen endast brand. Högsta ersättning är 5 prisbasbelopp.

Om säkerhetsföreskrifterna i avsnitt B10.4.10 är uppfyllda omfattar försäkringen även inbrott, dock ej för stöldbegärlig egendom.

Försäkringen gäller dessutom för butikens kundvagnar förvarade utomhus under skärmtak/skjul.

B8.1.12 Medarbetares och kunders egendom

För egendom som tillhör medarbetare gäller försäkringen upp till 0,2 prisbasbelopp, dock inte pengar och värdehandlingar. För egendom som tillhör kund gäller försäkringen upp till 0,2 prisbasbelopp, dock inte pengar och värdehandlingar.

B9 Självrisk

B9.1 Grundsjälvrisk

Vid varje skadetillfälle dras från det sammanlagda skadebeloppet, beräknat enligt

- B15 Skadevärderingsregler
- B14 Räddnings- och röjningskostnad

ett belopp som utgör den försäkrades självrisk.

Grundsjälvrisken anges i försäkringscertifikatet.

Om en särskild självrisk anges för den aktuella skadehändelsen gäller alltid minst den. Om grundsjälvrisken är högre än den särskilda självrisken gäller grundsjälvrisken.

B9.2 Särskild självrisk

B9.2.1 Översvämning

Självrisken är lägst 1 prisbasbelopp per skadetillfälle. Har högre grundsjälvrisk avtalats gäller dock den avtalade grundsjälvrisken.

B9.2.2 Ras, skalv eller vulkanutbrott

Självrisken är 10 % av skadebeloppet, dock lägst 0,5 och högst 5 prisbasbelopp. Har högre grundsjälvrisk avtalats gäller dock den avtalade grundsjälvrisken.

B9.2.3 Motordrivet fordon

Självrisken är 10 % av skadebeloppet, dock lägst 2 prisbasbelopp och högst 5 prisbasbelopp, vid skada orsakad av motordrivet fordon i de fall trafikskadeersättning enligt Trafikskadelagen (TSL) inte lämnas, eller den inte gäller.

B9.2.4 Våktarsupport

För våktarsupport gäller en särskild självrisk på 1 500 kr utöver annars gällande grundsjälvrisk

B10 Säkerhetsföreskrifter

Med säkerhetsföreskrift avses en föreskrift om vissa bestämda handlingssätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare.

Den försäkrade, anlitade uppdragstagare eller entreprenörer och den försäkrades medarbetare är skyldiga att följa nedan angivna säkerhetsföreskrifter i syfte att förebygga eller begränsa skada.

B10.1 Allmänna säkerhetsföreskrifter

Försäkringstagaren ska utöver nedan angivna föreskrifter också följa

- de föreskrifter som anges i försäkringscertifikatet
- de föreskrifter som meddelats i lag eller förordning
- de föreskrifter som meddelas av tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande.

Det finns t ex föreskrifter för elsäkerhet, explosiva och brandfarliga varor, kemiska produkter och miljöskydd.

B10.2 Särskilda säkerhetsföreskrifter

Utöver de allmänna säkerhetsföreskrifterna ovan gäller även följande särskilda säkerhetsföreskrifter.

B10.3 Säkerhetsföreskrifter Brand

B10.3.1 Brandsläckningsutrustning

Brandsläckningsutrustning ska finnas i den utsträckning som anges av lagkrav, räddningstjänsten eller försäkringsbolaget.

B10.3.2 Branddörr och sektionering

Branddörr, brandlucka och annan liknande sektionering ska vara stängd eller vara uppställd med anordning som stänger dörren, brandluckan eller sektioneringen vid rökutveckling. Genomföringar och andra öppningar i brandsektionering ska vara tätade med typgodkänt material.

B10.3.3 Utomhusförvaring - brännbart material

På annan tid än under normal arbetstid eller butikens öppettid får inte emballage, avfall eller annat brännbart material förvaras på lastkaj, varuintag eller annan plats utomhus inom 6 meter från byggnad eller skärmtak.

B10.3.4 Rökning

Rökning får endast ske på särskilt avsedd plats utomhus.

B10.3.5 Uppvärmningsanordningar

Flyttbara uppvärmningsanordningar får inte användas inom brand- eller explosionsfarliga utrymmen.

Byggtork får användas för uppvärmning av byggnad endast i samband med byggnads- och anläggningsarbeten.

B10.3.6 Motordrivet fordon m.m

Motordrivet fordon, t ex truck, lastmaskin, traktor, motorredskap, terrängmotorfordon etc, får i för arbetet nödvändig omfattning föras in eller användas i lokal eller upplag under förutsättning att

- fyllning, tömning eller byte av bränslebehållare sker på betryggande sätt och på plats avskild från lokalen eller upplaget
- fordonet är försett med brandsläckningsredskap
- att försäkringsbolaget eller räddningstjänsten lämnat medgivande till detta

Motordrivet fordon får inte utan medgivande av försäkringsbolaget eller räddningstjänsten garageras/ställas upp inom fabriktions- eller lagerlokal eller upplag.

B10.3.7 Laddningsplats för batteri

Plats för laddning av batterier till fordon, truckar, städmaskiner etc, ska anordnas i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrifter. Inget brännbart material får finnas inom 1,5 m från batteriets/fordonets sidor. Laddning ska ske med permanent installerad laddare.

B10.3.8 Timer

Elektriska apparater som kan orsaka överhettning, t ex bastuaggregat, kokplattor, kaffebryggare och liknande ska vara försedda med timer som inte går att koppla ur.

B10.3.9 Revisionsbesiktning av Elektriska Starkströmsanläggningar

Elektrisk starkströmsanläggning är enligt statliga föreskrifter varje elanläggning för sådan spänning, strömstyrka eller frekvens som kan vara farlig för person, husdjur eller egendom.

Revisionsbesiktning

Elektrisk starkströmsanläggning ska revisionsbesiktigas, på försäkringstagarens bekostnad, när detta meddelats från försäkringsbolaget. Revisionsbesiktning ska utföras av besiktningsingenjörer som är auktoriserade av Brandskyddsforeningen Elektriska Nämnd (EN).

Omfattning

Revisionsbesiktning ska utföras i den omfattning som anges i ENs publikation F200. Den finns bl.a. tillgänglig på Elektriska Nämndens hemsida; www.elektriskanamnden.nu.

Besiktningssplikt

Försäkringsbolaget anmäler till EN om besiktningssplikt föreligger. Därefter sköter EN kontakterna med försäkrings-tagaren.

Fel och brister

Vid revisionsbesiktning påtalade fel och brister ska rättas till, av behörig person, inom två månader efter besiktningen.

Revisionsintyg

Revisionsintyg ska utfärdas av besiktningssingenjören. Detta ska på begäran uppvisas för försäkringsbolaget.

B10.3.10 Brandlarm

Om det i försäkringscertifikatet under "Premiepåverkande uppgifter" anges "Brandlarm", gäller försäkringen med nedanstående säkerhetskrav.

Grundkrav

Den försäkrade svarar för att nedanstående regler om brandlarmanläggning är uppfyllda.

För brandlarmanläggning gäller att:

- den ska uppfylla kraven enligt SBF 110
- avvikelser ska vara godkända av försäkringsbolaget
- den ska vara utförd av en certifierad anläggarfirma
- den ska vara inkopplad och i drift
- den ska kontrolleras, skötas och underhållas regelbundet så att dess funktion alltid upprätthålls.

Anläggningsdokumentation bestående av ett anläggarintyg enligt SBF 103 med tillhörande handlingar samt övrig nödvändig dokumentation ska arkiveras och kunna tillhandahållas på begäran av försäkringsbolaget.

Revisionsbesiktning

En anläggning ska revisionsbesiktigas en gång per kalenderår med högst 15 månaders mellanrum.

Vid en revisionsbesiktning påträffade avvikelser ska, om de inte godkänts av försäkringsbolaget vara avhjälpda inom tre månader efter besiktningdagen.

Avvikelser som innebär felaktig eller ingen larmgivning till extern mottagare ska omedelbart åtgärdas.

Vid en revisionsbesiktning ska besiktningssmannen ges tillgång till anläggningsdokumentationen samt tidigare besiktningssintyg.

Besiktningssintyg enligt SBF 111 ska finnas för en anläggning. De ska arkiveras och kunna tillhandahållas.

Anläggnings-skötare:

En anläggnings-skötare och en kompetent ersättare ska utses.

Kontroll, skötsel och underhåll:

Kraven i SBF 110 samt anläggarfirmans kontroll-, skötsel- och underhållsinstruktioner ska följas.

Underhåll får utföras endast av en anläggarfirma eller annan servicefirma som utsetts av anläggarfirman eller godkänts av försäkringsbolaget. Detta ska dokumenteras genom ett avtal.

Åtgärder vid larm eller fel:

Om en anläggning aktiverats ska den sedan åtgärder vidtagits utan dröjsmål återställas. Det ska finnas lokala anvisningar för vilka åtgärder som ska vidtas av personal som har ansvaret för anläggningen vid larm eller fel.

Tillfällig bortkoppling eller fel:

Det ska finnas en ansvarig person med uppgift att informera, övervaka samt godkänna åtgärder vid tillfällig bortkoppling eller fel.

Om en anläggning inklusive larmöverföring till larmcentral helt eller delvis kopplas bort eller drabbas av fel ska följande iakttas:

- i förväg ska kontrolleras att ingen brandfarlig verksamhet pågår eller kommer att sättas i gång inom de delar som berörs av bortkopplingen
- den bortkopplade delen ska till omfattningen begränsas så mycket som möjligt och bortkopplingstiden hållas så kort som möjligt
- bortkoppling eller fel under längre tid än 24 timmar ska rapporteras till försäkringsbolaget
- vid bortkoppling kortare tid än 24 timmar behöver anmälan inte göras om inte annat föreskrivits av försäkringsbolaget
- under bortkopplingsperioden - även under kortare tid än 24 timmar - ska skärpt brandberedskap hållas, innebärande att:
  - före bortkopplingen kontrolleras att övriga föreskrivna släckanordningar är kompletta och i drift-dugligt skick
  - ansvarig för säkerhet och bevakning samt personalen inom berörda lokaler underrättas om bortkopplingen
  - rökning förbjuds där det annars är tillåtet
- de delar av anläggningen som varit ur funktion ska kontrolleras efteråt

B10.3.11 Vattensprinkler

Om det i försäkringscertifikatet under "Premiepåverkande uppgifter" anges "Sprinkler", gäller försäkringen med nedanstående säkerhetskrav.

Grundkrav

Den försäkrade svarar för att nedanstående regler om vattensprinkleranläggning är uppfyllda.

För vattensprinkleranläggning gäller att:

- den ska uppfylla kraven enligt SBF 120 eller annat regelverk eller specialutförande som godkänts av försäkringsbolaget.
- avvikelser ska vara godkända av försäkringsbolaget.
- den ska vara utförd av anläggarfirma
- den ska kontrolleras, skötas och underhållas regelbundet så att dess funktion alltid upprätthålls.

Om ett skyddat objekt förändras ska anläggningen anpassas därefter. Detta ska anmälas till försäkringsbolaget.

Anläggarintyg:

Vid en väsentlig förändring av anläggningen ska ett nytt anläggarintyg utfärdas för de delar som berörs. Anläggningsdokumentation bestående av ett anläggarintyg enligt SBF 121 med tillhörande handlingar samt övrig nödvändig dokumentation ska arkiveras och kunna tillhandahållas.

Leveransbesiktning

En ny anläggning eller en anläggning för vilken ett nytt anläggarintyg utfärdats ska leveransbesiktigas. Vid en leveransbesiktning ska besiktningssmannen ges tillgång till anläggningsdokumentationen.

Revisionsbesiktning

En anläggning ska revisionsbesiktigas en gång per kalenderår med högst 15 månaders mellanrum.

Vid en revisionsbesiktning påträffade avvikelser ska, om de inte godkänts av försäkringsbolaget vara avhjälpda inom tre månader efter besiktningdagen.

Avvikelser som innebär felaktig eller ingen larmgivning till intern eller extern mottagare och/eller nedsatt prestanda inom vattenförsörjningen ska omedelbart åtgärdas.

Vid en revisionsbesiktning ska besiktningssmannen ges tillgång till anläggningsdokumentationen samt tidigare besiktningssintyg.

Besiktningssintyg

Besiktningssintyg enligt SBF 122 ska finnas för en anläggning. De ska arkiveras och kunna tillhandahållas.

Anläggnings-skötare:

En anläggnings-skötare och en kompetent ersättare ska utses.

Kontroll, skötsel och underhåll:

Kraven i SBF 120 samt anläggningens kontroll-, skötsel- och underhållsinstruktioner ska följas. Underhåll får utföras endast av en anläggningens firma eller annan servicefirma som utsetts av anläggningens firma eller godkänts av försäkringsbolaget.

Åtgärder vid aktivering:

Om en anläggning aktiverats ska orsaken fastställas innan den får stängas av. Efter en avstängning ska anläggningen utan dröjsmål återställas.

Tillfällig bortkoppling eller fel:

Det ska finnas en ansvarig person med uppgift att informera, övervaka samt godkänna åtgärder vid tillfällig bortkoppling eller fel.

Om en anläggning inklusive larmöverföring till räddningstjänst helt eller delvis kopplas bort (stängs av) eller drabbas av fel ska följande iaktas:

- i förväg ska kontrolleras att ingen brandfarlig verksamhet pågår eller kommer att sättas i gång inom de delar som berörs
- bortkoppling eller fel under längre tid än 24 timmar ska rapporteras till försäkringsbolaget
- vid bortkoppling kortare tid än 24 timmar behöver anmälan inte göras
- under bortkopplingsperioden - även under kortare tid än 24 timmar - ska skärpt brandberedskap hållas, innebärande att:
  - före bortkopplingen kontrolleras att övriga släckanordningar är kompletta och i driftdugligt skick
  - ansvarig för säkerhet och bevakning samt personalen inom berörda lokaler underrättas om bortkopplingen
  - rökning förbjuds där det annars är tillåtet.
- de delar av anläggningen som varit ur funktion ska kontrolleras efteråt.

B10.3.12 Brandfarliga heta arbeten

Följande säkerhetsföreskrifter gäller för gällare där **brandfarliga heta arbeten** utförs och fara för brand kan föreligga.

Heta arbeten

Med heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

Säkerhetsregel 0 - Tillstånd

Den som avser att bedriva eller låta bedriva heta arbeten (t ex ägare eller brukare av fastighet eller total-/general-entreprenör), ska skriftligen utse en tillståndsansvarig, som ska bedöma om arbetena medför fara för brand.

Om fara för brand bedöms föreligga, får heta arbeten utföras endast under förutsättning att den tillståndsansvarige:

- utfärdar tillstånd för arbetena på Brandskyddsföreningens blankett "Tillstånd/ Kontrollista för heta arbeten" eller motsvarande, som ska vara fullständigt ifyllt
- under arbetenas utförande förvissas sig om att nedanstående säkerhetsregler följs.

Den tillståndsansvarige får delegera sitt ansvar endast om den som utsett honom skriftligen medgivit detta. Den tillståndsansvarige får inte utföra de heta arbetena.

Säkerhetsregel 1 - Behörighet

Den som ska utföra brandfarliga heta arbeten, ska ha behörighet och erfarenhet av brandskydd. Detsamma gäller den som ska vara brandvakt. Behörighetsutbildningen ska vara genomförd enligt den plan som beslutats av försäkringsbolagens och Brandskyddsföreningens utbildningskommitté för heta arbeten. Den som är utsedd att regelbundet vara tillståndsansvarig, ska ha motsvarande utbildning och erfarenhet.

Säkerhetsregel 2 - Brandvakt

Brandvakt ska utses och finnas på arbetsplatsen - även under arbetsrast - under den tid som de heta arbetena utförs och under den efterbevakningstid - minst en timme - eller annan tid som den tillståndsansvarige angett i Tillståndet. Brandvakten får inte lämna arbetsplatsen förrän faran för brand upphört. Brandvakt krävs inte när den tillståndsansvarige bedömer att det är uppenbart att arbetet kan utföras med samma säkerhet utan brandvakt.

Säkerhetsregel nr 3 - Brandfarlig vara

För Heta Arbeten i utrymme som innehåller eller har innehållit brandfarlig vara ska tillstånd inhämtats från den som är utsedd att vara föreståndare för hanteringen.

Säkerhetsregel nr 4 - Städning och vattning

Arbetsplatsen ska vara städad och vid behov vattnad.

Säkerhetsregel nr 5 - Brännbart material

Brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen ska flyttas bort, skyddas genom övertäckning eller avskärmas.

Säkerhetsregel nr 6 - Brännbara byggnadsdelar

Värmeledande konstruktioner och dolda brännbara byggnadsdelar ska undersökas med hänsyn till brandfaran, och vid konstaterad brandfara skyddas samt göras åtkomliga för omedelbar släckinsats.

Säkerhetsregel nr 7 - Öätheter

Springor, hål, genomföringar och andra öppningar på och i närheten av arbetsplatsen ska vara tätade och kontrollerade med hänsyn till brandfaran.

Säkerhetsregel nr 8 - Släckutrustning

Godkänd, fungerande och tillräcklig släckutrustning ska finnas för omedelbar släckinsats.

Här avses slang med vatten eller två certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A233BC (minst 2 x 6 kg pulver)

Vid takläggning krävs: Slang med vatten och två certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A 233BC (minst 2 x 6 kg pulver), alternativt gäller tre certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A 233BC (minst 3 x 6 kg). Vid taklägningsarbeten krävs alltid att brytverktyg och handstrålkastare finns på arbetsplatsen.

Säkerhetsregel nr 9 - Svetsutrustning

Svetsutrustning ska vara felfri. Acetylenflaska ska vara försedd med bakslagsskydd. Svetsbrännare ska vara försedd med backventil för bränngas och syrgas. Skyddshandske och avstängningsnyckel ska finnas.

Säkerhetsregel nr 10 - Larmning

Räddningstjänsten/brandkåren ska kunna larmas omedelbart. Fungerande mobiltelefon ska finnas tillgänglig om inte stationär telefon finns inom räckhåll. Den som uppdras att larma ska känna till arbetsplatsens adress.

Säkerhetsregel nr 11 - Torkning och uppvärmning

Vid torkning eller uppvärmning genom förbränning av gas, ska lågan vara innesluten så att den inte kan orsaka antändning.

Säkerhetsregel nr 12 – Torkning av underlag och applicering av tätskikt

Vid torkning av underlag och applicering av tätskikt, får material uppvärmas till högst 300°C.

Säkerhetsregel nr 13 – Smältning av asfalt

Vid smältning av asfalt ska utrustningen uppställas, hanteras och tillses enligt Brandskyddsföreningens säkerhetsregler för smältning av asfalt vid arbeten på tak och balkonger.

B10.3.13 Installation av solcellspaneler på tak

Vid installation av solcellspaneler på tak ska ICAs ”Rekommendationer vid installation av solcellspaneler på tak” följas.

B10.3.14 Pizzaugnar, hamburgerier etc

Vid installation av pizzaugn, hamburgeri eller liknande ska ICA Fastigheters installationsanvisningar följas.

B10.4 Säkerhetsföreskrifter Inbrott och Rån

Följande särskilda säkerhetsföreskrifter gäller för inbrott, stöld och skadegörelse genom inbrott, och i tillämpliga delar även för rån.

B10.4.1 Allmänt om skyddskrav och skyddsklasser

För inbrott gäller att föreskrivna skyddskrav ska vara uppfyllda och att samtliga föreskrivna skyddsanordningar ska vara i funktion exempelvis

- lås ska vara låsta
- regler ska vara reglade
- larmanläggning ska vara tillkopplad
- nyckel eller kod ska inte lämnas i lås eller förvaras i omedelbar anslutning till lås.

B10.4.2 Skyddsklass 2

Försäkringen gäller med krav på Skyddsklass 2, se avsnitt P.

B10.4.3 Uttagsautomat

Butik som har uttagsautomat ska följa säkerhetsföreskrifter och anvisningar från banken/automatleverantören.

Butik som har uttagsautomat ska vara försedd med inkörningsskydd. för entréer, glasfasader och dörrar som är möjliga att forcera med personbil. Skyddet kan bestå av grova stålstolpar eller betongpelare. Dessa grävs ner minst 0,5 m. Höjden skall vara minst 1m och de ska placeras minst 2 m från den skyddade ytan i fasaden. Avstånd mellan pelare respektive mellan pelare och vägg max. 1,3 m. Alternativt kan betongsuggor användas.

Om fastighetsägare eller kommun inte godkänner installation av inkörningsskydd så ska skriftligt intyg på detta kunna uppvisas vid skada.

B10.4.4 Tobaksrum

För tobaksrum ska dörr uppfylla lägst klass 4 enligt ENV-1627. Dörren ska vara försedd med två godkända låsenheter. Övrig omslutningsyta ska uppfylla skyddsklass 2. Glasytor får inte finnas i omslutningsytan.

Högsta ersättning för varor i tobaksrum är 125 000 kr.

B10.4.5 Safe room

Om varuautomater finns får dessa inte användas för nattförvaring om de inte är godkända av försäkringsbolaget för förvaring av stöldbegärlig egendom nattetid.

Om sådan förvaring sker ska varuautomat som inte uppfyller kravet för säkerhetsskåp enligt SSF 3492 placeras i ett s.k. Safe room.

Utformning av Safe room utförs enligt följande:

Varuautomaten skyddas av väggar och tak i SSF 200 SK 2, samt jalousi SS-EN1627 MK4. Jalousiet förses med två god-

kända låsenheter enligt SSF 3522 klass 3. Övrig omslutningsyta ska uppfylla skyddsklass 2. Glasytor får inte finnas i omslutningsytan.

Högsta ersättning för varor i safe room är 125 000 kr.

B10.4.6 Hantering av lås, kod, låskombination eller nyckel

Lås, kombination och kod ska omedelbart ändras eller bytas om det finns anledning att misstänka att någon obehörig kommit över nyckel, kombination eller kod.

Nyckel, kod eller låskombination till försäkringslokal ska förvaras på ett betryggande sätt. Nyckel och kodmedia, där kombination eller koden framgår, får inte vara märkt eller placerad så att den lätt kan identifieras av obehöriga. Den får heller inte förvaras på sådant sätt i försäkringslokalen att den är lätt tillgänglig för obehörig.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig försäkringsbolaget att, när åsidosättandet haft betydelse för skadan, ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskriften inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln, ersätts ändå men med ett avdrag med 20 %, dock lägst 0,5 och högst 10 prisbasbelopp. Avdraget kan dock jämkas om det blir oskäligt högt i relation till skadans art och/eller butikens omsättning.

B10.4.7 Inbrottslarm

Om det i försäkringscertifikatet anges ”Inbrottslarm”, gäller försäkringen med nedanstående säkerhetskrav.

Den försäkrade svarar för att nedanstående regler om inbrottslarmanläggning är uppfyllda.

Regler m.m

För inbrottslarmanläggning gäller att anläggningen ska vara tillkopplad samt att följande bestämmelser ska vara uppfyllda. Inbrottslarmanläggningen ska vara utförd enligt ”Projektering och installation av inbrottslarmanläggning”, SSF 130 utgiven av Svenska Stöldskyddsföreningen och med lägst larmklass 2.

Installation

Inbrottslarmet ska installeras av **anläggarfirma** som uppfyller SSF Stöldskyddsföreningens krav och är certifierad i lägst larmklass 2 av SBSC, Svensk Brand och säkerhetscertifiering. Väsentlig ändring eller utökning av anläggningen ska också utföras av sådan firma.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Om inbrottslarmet inte uppfyller ovan angivna regler utgår dubbel självrisk vid inbrottsskada.

B10.4.8 Säkerhetsföreskrift för värdetransportenhet och värdeförvaringsenhet

Värdetransportenhet ska vara certifierad enligt Svenska Stöldskyddsföreningens norm för värdetransportenheter SSFN 045. Den ska vara försedd med inbyggt elektroniskt söksystem för spårning inom Norden.

Värdetransportenhet och värdeförvaringsenhet ska, när dessa innehåller kontanter, alltid vara låsta. Dessutom ska värdetransportenhet när den innehåller kontanter och inte används vid transport låsas fast i uppräkningsrum/ kassakontor så dess inbyggda funktion för makulering av innehållet utlöses vid angrepp. Tom värdetransportenhet får förvaras öppet i låst uppräkningsrum/ kassakontor.

Uppräkningsrummet/kassakontoret där värdeförvaringsenheten förvaras ska uppfylla lägst skyddsklass 1 samt vara larmat enligt SSF 130 larmklass 2 med övervakad överföring enligt larmklass 3.

B10.4.9 Säkerhetsföreskrift för rörpostsystem

Installerat rörpostsystem ska vara av fabrikat Hanterit Cash-tronic. Röret ska utmynna i ett skåp som före ingreppet för rör genomföring uppfyller kraven för lägst antingen värdeskåpsklass SS 3000 161-200p, SS 3150 130 p, EN 1143-1 Grade IV/EX eller LPS 1183 Grade V/EX.

Öppningen för rör genomföringen ska skyddas av en stängningsanordning enligt tillverkarens specifikationer. Skåpet ska vara larmat och placerat i ett särskilt utrymme som uppfyller kraven i skyddsklass 1 och är larmat enligt larmklass 2.

B10.4.10 Inhägnat område

För egendom som förvaras utomhus inom inhägnat område ska följande krav vara uppfyllda:

Området ska vara omslutet av en inhägnad (stängsel, vägg, grind, port etc) som ger ett godtagbart skydd mot inbrott och försvårar bortförandet av stöldgods. Inhägnaden ska bestå av stängsel och eller vägg och vara minst 2,2 m hög, varav de översta 0,2 m ska bestå av minst två rader taggtråd. Inhägnaden ska anslutas så nära till marken att inkrypning under inhägnaden förhindras. Inhägnadens fastsättningsanordningar, stolpar, stag etc ska vara förankrade i marken på ett godtagbart sätt.

Exempel på godtagbart utförande av stängsel och väggar är

- Flätverkstängsel av minst 3 mm tjock ståltråd med maskstorlek inte överstigande 50x50 mm
- Vägg av trä minst 25 mm tjock
- Vägg av stålplåt minst 1 mm tjock

Grind, port och dörr ska uppfylla samma skydd mot inbrott som stängsel och vägg. Vid gångjärnen till grind, port eller dörr ska finnas en spärranordning som förhindrar avlyftning i stängt läge. Grind, port och dörr ska vara låst med en godkänd låsenhet enligt SSF 3522 klass 3. Nyckel får inte lämnas i låset.

B10.4.11 Container

För egendom som lämnas i container ska följande krav vara uppfyllda:

Containern ska ha omslutningsytan av minst 1, mm tjock stålplåt på stålram. Ev fönster eller annan öppning ska ha inkrypningsskydd, t ex stålgaller utfört så att största öppning är 150x300 mm.

Dörr, port eller lucka ska ge ett godtagbart skydd mot inbrott och vara låst med godkänd låsbom och godkänt hänglås med godkänt beslag som uppfyller lägst hänglåsklass 4. Nyckel får inte lämnas i låset.

B10.5 Säkerhetsföreskrifter Dator och datainformation

För egendomsförsäkringen gäller följande särskilda säkerhetsföreskrifter för dator och datainformation.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig försäkringsbolaget att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskrifter under B10.5 inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 20 %, dock lägst 0,5 och högst 10 prisbasbelopp. Om säkerhetskopiering inte har tagits görs ingen avvikelse från Huvudregeln.

Om säkerhetsföreskrifterna enligt B10.5.1- B10.5.3 vid förvaring och hantering av dataprogram och datainformation inte iakttagits lämnas ingen ersättning för den merkostnad som uppstått till följd av detta.

B10.5.1 Dataprogram och Datainformation

Originalexemplar av programvara skall förvaras på sådant sätt att original exemplaret och installerat program inte kan skadas vid samma tillfälle. Samma gäller för bevis på nyttjanderätt.

B10.5.2 Rutiner för säkerhetskopiering

Säkerhetskopiering av modifierad programvara och datainformation ska framställas dagligen, under arbetsdag, eller med den högre frekvens som vanligen tillämpas inom den försäkrades verksamhetsområde. Säkerhetskopieringen skall vara en komplett back-up av all information och vara korrekt och funktionsduglig.

B10.5.3 Förvaring av säkerhetskopiering

Säkerhetskopiering ska förvaras skild från originalet på sådant sätt att kopiering och originalet inte kan skadas vid samma tillfälle.

B10.6 Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

B10.6.1 Huvudregel

Enligt 8 kap 12 § Försäkringsavtalslagen (2005:104), är försäkringsbolaget fritt från ansvar när en säkerhetsföreskrift inte följts, om inte åsidosättandet kan antas ha saknat betydelse för skadan. Kan den försäkrade visa att skadan delvis skulle ha inträffat oavsett om säkerhetsföreskriften följts lämnas ersättning i denna del.

Allmänna säkerhetsföreskrifter

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig försäkringsbolaget att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då allmänna säkerhetsföreskrifter inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 20%, dock lägst ett och högst 10 prisbasbelopp.

B10.6.2 Särskilda säkerhetsföreskrifter

För de särskilda säkerhetsföreskrifterna gäller huvudregeln om inte annat framgår under respektive säkerhetsföreskrift

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig försäkringsbolaget att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskrifterna under B10.3.1- B10.3.12 inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 20%, dock lägst ett och högst 10 prisbasbelopp.

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig försäkringsbolaget att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskrift i B10.3.12 (Brandfarliga heta arbeten) eller B10.3.3 (Utomhusförvaring - brännbart material) inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 30%, dock lägst ett och högst 10 prisbasbelopp.

B10.6.3 Sammanlagd ersättning

Ovanstående regler om påföljd och ersättningsbegränsningar gäller för sammanlagd ersättning från egendoms- och avbrottsförsäkring.

B11 Försäkring för egna transporter

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på, eller förlust av, egen och kunders egendom, som är under transport till eller från försäkringsstället med försäkringstagarens eller medarbetarens egna transportmedel, (även hyrda, leasade eller lånade) samt under pågående lastning och lossning i samband med sådan transport.

B11.1 Begränsning

Ersättning för stöld, förövad vid uppehåll i transporten, lämnas endast vid kortare uppehåll (t ex lunchrast, uppehåll för i- och urlastning eller liknande).

B11.2 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada vid yrkesmässig transportverksamhet (t ex åkeriverksamhet)
- skada på egendom som normalt finns i fordonet
- transport till och från arbetsområde

och inte heller för

- skada vid lastning och lossning i samband med sådan transport
- skada vid transport som inte har direkt samband med den försäkrade verksamheten
- skada vid transport eller lastning och lossning inom försäkringsstället, såvida inte detta är ett led i och står i direkt samband med transport till och från försäkringsstället
- stöld av pengar och värdehandlingar samt föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor, ädelstenar och konstverk
- svinn

B11.3 Högsta ersättning

Högsta ersättning vid varje skadetillfälle anges i försäkringscertifikatet.

B11.4 Säkerhetsföreskrifter

För att förhindra stöld får

- egendomen inte lämnas på öppet flak eller flak som är täckt med kapell när transportmedlet lämnas utan uppsikt
- startnyckeln inte lämnas kvar i transportmedlet eller i dess omedelbara närhet
- transportmedlet och dess lastutrymme såsom, takbox, skåp eller liknande inte lämnas olåst

Vid transport gäller att den försäkrade egendomen ska

- transporteras i ett för den särskilda transporten lämpligt transportmedel
- före transportens början emballeras, packas, inoljas eller iordningställs för transporten på ett ändamålsenligt sätt, exempelvis med hänsyn till risk för nederbörd m m.

Transportmedlet med den försäkrade egendomen får inte

- köras av förare som är påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel
- köras av förare som saknar körkort eller förarbevis för transportmedlet
- vara belagt med körförbud.

B12 Egendom i kyl och fry

Försäkringen gäller för skada på varor förvarade i stationär kyl- och frysenhet genom temperaturändring

- på grund av oförutsedd händelse
- oförutsedd utströmning av kylmedel från kyl- och frysanläggning.

B12.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på varor, som vid inläggningen inte var i fullgott skick, eller varor som lagrats under olämplig tidslängd

B12.2 Säkerhetsföreskrifter

För att förhindra skador ska butiken ha

- förebyggande underhållsservice på sin kylanläggning av kylfirma (1-2ggr/år).
- en fungerande rutin för rengöring och vårdande av diskarna (Storstädning av diskar 2ggr/år, kan vara fler eller färre beroende på hur disken används).
- en fungerande rutin för utbildning av ny personal i hur man lastar diskarna (viktigt att man inte täcker insugs-galler eller överlastar diskarna).
- ett larmsystem för kyl-/frysdiskar och kyl-/frysrum som går både till egen mobiltelefon och kylfirma.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig försäkringsbolaget att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskrifter under B12.2 inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 20 % av skadebeloppet, nedsättningen är dock lägst 0,5 och högst 10 prisbasbelopp.

B13 Automatförsäkring

Om det anges i försäkringscertifikatet att bensinförsäljning ingår, omfattas även bensinautomater (sedel/kontokortsautomat).

Som försäkringslokal anses även automat, under förutsättning att automaten har godkänt inbrottskydd.

Pengar och poletter ersätts med sammanlagt högst 0,2 prisbasbelopp på varje försäkringsställe.

Öppnas automaten med nyckel, ersätts endast skadan då nyckeln åtkommit på sätt som anges vid egendomsskada enligt B5.1.

B13.1 Säkerhetsföreskrift

För att förhindra bortförande ska automat vara låst samt förankrad i försäkringslokalen. Automaten ska tömmas minst en gång per dygn, vilket också ska finnas anslaget på varje försäkrad automat.

B14 Räddnings- och Röjningskostnad

B14.1 Räddningskostnad

I samband med skada som omfattas av försäkringen lämnas ersättning för kostnad för sådan åtgärd som den försäkrade är skyldig att vidta enligt Allmänna avtalsbestämmelser, A5 (Räddningsplikt) för att förhindra eller begränsa skada, om åtgärden med hänsyn till omständigheterna varit skäligen.

Ersättning lämnas även för egendomsskada genom att försäkrad egendom skadas, förkommer eller stjäls i samband med skäligen räddningsåtgärd.

B14.2 Röjningskostnad

I samband med skada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för röjningskostnad (rivning, röjning, sanering, borttransport, destruktion samt deponering). Ersättning lämnas endast för röjningskostnad avseende försäkrad egendom och endast för kostnad som uppkommer inom ett år från skadetillfället.

Högsta ersättning för röjningskostnader är 10 MSEK.

B14.2.1 Förorening

Ersättning för röjningskostnader vid förorening av eller annan inverkan på mark är begränsad till 5 MSEK.

B14.3 Högsta ersättning vid förstarisikförsäkring

Vid förstarisikförsäkring begränsas den sammanlagda ersättningen för räddningskostnad, röjningskostnad och skada till försäkringsbeloppet.

B15 Skadevärderingsregler

Skada på egendom värderas enligt följande regler. Skadad och oskadad egendom värderas efter samma grunder.

B15.1 Värdeminskning

Avdrag som föranletts av att egendom minskat i värde genom ålder och bruk görs både på material och arbete, samt även för rivning och återställande med samma avdragsprocent, som drabbar den egendom som ersätts.

B15.2 Eget arbete

Ersättning för kostnad för egen arbetstagare som arbetar med att återställa skadad egendom eller information, begränsas till försäkringstagarens faktiska egenkostnad för arbetstagaren, dock högst marknadsmässig lön plus lönebikostnader för den typ av arbete arbetstagaren utfört i skadan.

Med egenkostnad menas direkt lön plus lönebikostnader.

Om försäkringstagaren kan visa att täckningsbidrag förloras när arbetstagaren utför samma typ av arbete, som denne normalt utför och återställer skada i stället för arbete som direkt skulle ha debiterats kund, ersätts försäkringstagarens externa timdebitering för arbete som arbetstagaren normalt utför. Ersättning för egen arbetstages arbete i skada samordnas med eventuell ersättning från avbrottsförsäkring.

B15.3 Maskiner/Inventarier

B15.3.1 Maskiner/Inventarier som återställs

Om återställande sker för försäkringstagarens räkning värderas skadan, med nedanstående begränsningar, till kostnaden för att utan dröjsmål återställa egendomen på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material. Återställandet måste ske senast inom två år.

Vid skadevärdering beaktas ändrade kostnader på grund av prisändring under återställandetiden.

I skadekostnaden inräknas även merkostnad som föranleds av reparation på övertid eller som uppkommit genom transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel.

Den värdeminskning egendomen efter reparation möjligen kan anses ha undergått genom skadan beaktas inte.

Utökas i samband med återställandet skadat föremåls utrustning eller avkastningsförmåga, ska vid skadevärderingen skäligen hänsyn tas till detta. Merkostnad på grund av myndighetsbeslut angående konstruktion, utförande, eller användning ersätts inte.

Vid skada på egendom vars tekniska värde är lägre än halva nyanskaffningsvärdet värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till egendomens tekniska värde. För

nedan uppräknade egendom gäller följande särskilda skadevärderingsregler.

B15.3.2 Merkostnader för myndighetskrav

I skadekostnader ingår även merkostnader intill 5 MSEK som föranleds av att skadad byggnad och maskinerier enligt myndighetsbeslut eller gällande normer i något hänseende måste ges annan konstruktion eller utförande än före skadan. I skadekostnaden ingår dock inte kostnad för föreläggande som utfärdats före skadan eller som är föranledd av arkeologiska undersökningar.

B15.3.3 Motordrivna fordon

Vid skada på motordrivna fordon (motorfordon, traktor, motorredskap och terrängmotorfordon) och släpfordon till dessa samt skogsmaskin (t ex processor eller fällare) värderas skadan alltid till högst egendomens tekniska värde.

B15.3.4 Dator äldre än 1 år

Vid skada på dator som är äldre än 1 år, räknat från den tidpunkt då egendomen levererades som nytillverkad till försäkringstagaren, värderas skadan till det ekonomiska värdet.

B15.3.5 Kyl- och frysanläggning

Skada på kyl- och fryskompressor värderas till kostnaden för återställandet, dock högst till tekniska värdet. Vid beräkning av tekniska värdet görs inget avdrag de första två åren. Därefter ska avdrag för värdeminskning göras med 10 % per år av nyanskaffningsvärdet för varje helt år som gått sedan kompressorn togs i bruk som ny eller senast renoverades. Avskrivningen är maximerad till 80%, förutsatt att anläggningen var i funktionsdugligt skick när skadan inträffade och att underhållsservice har utförts minst årligen. I skadekostnaden inräknas även merkostnad som föranleds av reparation på övertid eller som uppkommit genom transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel. *Lindningar till elektrisk utrustning*

Vid skada på lindningar- och på grund härav uppkomna skador på plåtar till elektrisk utrustning, värderas skada till kostnaden för återställandet, med avdrag för värdeminskning. Vid beräkning av skadeersättningen ska för elektriska motorer, generatorer och transformatorer avdrag för värdeminskning göras på lindningarna och plåtarnas återställandekostnad (d v s kostnaderna för ut och inmontering, transport, material och arbete) med 4 % räknat från en tidpunkt som för motorer börjar 10 år samt för generatorer och transformatorer börjar 15 år efter det att utrustningen togs i bruk som ny eller senast omlindades.

Avskrivningen är maximerad till 80%. Om driftsförhållandena är sådana att värdeminskningen på lindningarna sker i en väsentligt snabbare takt än vad som ovan angivits, ska detta beaktas genom att procentsatsen ökas och tidpunkten för dess tillämpning tidigareläggs.

B15.3.6 Maskiner/Inventarier som inte återställs

Återställs inte den skadade egendomen av försäkringstagaren inom två år eller återställs den för annans räkning, värderas skadan till skillnaden i egendomens ekonomiska värde omedelbart före och efter skadan.

B15.4 Varor

Skada värderas till varornas värde enligt nedan med avdrag för eventuellt restvärde.

B15.4.1 Varor anskaffade för försäljning

Varorna värderas till vad det vid skadetillfället skulle ha kostat att ersätta dem med nya varor av samma slag. Om

varornas värde före skadan har minskat på grund av inkurans eller annan omständighet beaktas detta vid värderingen.

B15.4.2 Varor som den försäkrade tillverkat

Varorna - även varor under tillverkning - värderas till tillverkningskostnaderna - direkt material, materialomkostnader, direkt arbetslön, tillverknings- och administrationskostnader - vid skadetillfället, dock högst till det pris för vilket egendomen då hade kunnat försälas.

B15.4.3 Varor som är sålda och färdiga för leverans

Varorna värderas i den mån leverans inte kan fullgöras med andra varor till det avtalade försäljningspriset, minskat med inbesparade kostnader. För varor som återanskaffas beaktas vid skadevärderingen ändrade kostnader på grund av prisändring under skälig tid för återanskaffande.

B15.5 Ritningar, arkivalier och datainformation

Skadan värderas till de normala kostnader som inom 2 år läggs ned för att återställa den information som förlorats och är nödvändig för rörelsens fortsatta verksamhet.

B15.5.1 Datainformation

Med normala kostnader avses kostnader för

- återställande av data från säkerhetskopior, inklusive manuell inmatning av data där det behövs
- återställande av system-, standard- och applikationsprogram från säkerhetskopia, dock beaktas inte de kostnader som
- avser avlägsnande av programfel eller ändringar av program när program återställs eller ersätts
- orsakats av att information inte kan återskapas
- avser rättning av felaktiga av användare manuellt registrerade data
- avser merkostnad genom arbete på övertid.

B15.6 Värdehandlingar

Skada värderas till de normala kostnader som inom 2 år nedläggs på återställandet.

B15.7 Kunders egendom

Skadan värderas efter de regler som gäller för den objekttyp egendomen skulle ha tillhört om den varit försäkringstagarens, t ex maskiner/inventarier eller varor. Kan separat försäkring tecknas för egendomen, t ex motorfordons-, båt- eller hemförsäkring, värderas skadan enligt tillämpliga villkor i försäkringsbolaget.

B15.8 Medarbetares egendom

Skada på medarbetares egendom, som den försäkrade är skyldig att ersätta enligt kollektivavtal, värderas enligt reglerna i kollektivavtalet. Skada på medarbetares egendom i övrigt värderas enligt försäkringsbolagets villkor för hemförsäkring.

B16 Skadeersättningsregler

Ersättning beräknas enligt följande

- skada värderad enligt B15
- räddnings- och röjningskostnad enligt B14

med avdrag för

- självrisk B9

i förekommande fall beaktas beloppsbegränsningar, t. ex första riskbelopp, angiven högsta ersättning m.m. och i förekommande fall görs

- reducering p.g.a. fareökning eller att premiegrundande uppgifter är felaktiga eller har ändrats

- avdrag för eventuell påföljd då säkerhetsföreskrift enligt B5.2 inte följts.

Försäkringen ska inte bereda den försäkrade någon vinst utan endast ersättning för faktisk skada, även om försäkringsbeloppet är större.

B16.1 Förstariskförsäkring

Vid förstariskförsäkring ersätts uppkommen skada upp till försäkringsbeloppet, dock med tillämpning av de begränsningar som framgår av villkoren och försäkringscertifikatet i övrigt.

B16.2 Panträtt i fast egendom

För den som har panträtt i fast egendom gäller bestämmelserna i lag om säkerhetsrätt i försäkringsersättning (SFS 2005:105).

B16.3 Skadeersättningsregler i övrigt

Vid utbetalning av skadeersättning avräknas mervärdeskatt för den som är redovisningsskyldig för mervärdeskatt.

Försäkringsbolaget har rätt att, istället för att betala kontant ersättning, låta återställa skadad egendom eller tillhandahålla annan likvärdig egendom.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att överta skadad egendom men äger rätt att efter värdering överta större eller mindre del av egendomen.

Om försäkringsbolaget har betalat ersättning till butiken och övertagit den skadade varan, har försäkringsbolaget inte rätt att sälja varan vidare utan att ICA Sverige AB godkänner försäljningen. Det är ICA Sveriges kvalitetsavdelning som avgör om det är möjligt att sälja varan vidare.

Försäkringsbolaget har rätt att, vid utebliven försäljning, avräkna varans beräknade restvärde från försäkringsersättningen. Kan försäkringsbolaget och ICA inte enas om ett restvärde ska detta fastställas av en oberoende värderingsman eller genom anbudsförfarande.

Om egendom, för vilken ersättning har betalats, kommer till rätta är den försäkringsbolagets egendom och egendomen ska snarast ställas till försäkringsbolagets förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

B16.4 Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser

Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt B17 (Skaderegleringsbestämmelser). Om polisutredning av betydelse för den försäkrades rätt till ersättning inlett har försäkringsbolaget rätt att avvakta med betalning av ersättning till dess utredningen slutförts.

Ersättningen som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställs eller återanskaffas, ska betalas senast 30 dagar efter det att den försäkrade visat att så skett.

Om myndighets förbud att återuppföra skadad byggnad överklagats och försäkringsbolaget på grund av detta väntat med att betala ut ersättning ska ersättningen betalas senast 30 dagar efter det att försäkringsbolaget fått kännedom om att överklagandet inte lett till ändring.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas ska ersättning betalas senast 30 dagar efter det att försäkringsbolaget erhållit utredningen eller värderingen. För den tid som utbetalningen fördröjts genom detta betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än en procent av prisbasbeloppet.

Utöver ovan angiven ränta har försäkringstagaren inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid dröjsmål med utbetalning av skadeersättning.

B17 Skaderegleringsbestämmelser

Hänvisning: Beträffande åtgärder som åligger försäkrad att vidta vid inträffad skada eller vid skada som befaras kan inträffa, se Allmänna avtalsbestämmelser punkt A5 (Räddningsplikt).

B17.1 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningsanspråk mot försäkringsbolaget ska anmälas så snart som möjligt, dock senast inom sex månader från skadedatum.

Dessutom ska den som begär ersättning vid stöld, inbrott, rån eller annat brott, snarast göra polisanmälan och lämna en kopia av den till försäkringsbolaget.

Om den som begär ersättning underlåter att anmäla ett försäkringsfall utan oskäligt dröjsmål och försummelsen leder till skada för försäkringsbolaget kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

B17.2 Anspråk på ersättning

Anspråk på ersättning ska framställas till försäkringsbolaget snarast och senast sex månader från det att den som begär ersättning fått kännedom om sin möjlighet att få ersättning. Framställs anspråket senare är försäkringsbolaget fritt från ansvar.

Se även A12 Preskription.

B17.3 Skyldighet vid skadereglering

B17.3.1 Upplysningar och medverkan med mera

Den som begär ersättning är skyldig att specificera sitt ersättningsanspråk och på begäran lämna förteckning över försäkrad egendom, skadad och oskadad, med uppgift om varje föremåls värde före och efter skadan. Den som begär ersättning är även skyldig att på begäran styrka ersättningsanspråket genom att lämna de upplysningar som står till buds, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma försäkringsbolagets ansvar och ersättnings storlek. Kostnader för detta ersätts inte.

Om gravationsbevis eller panthavares godkännande behövs för att betala ut ersättning ska den som begär ersättning skaffa och sända in dessa handlingar till försäkringsbolaget.

Den som begär ersättning är också skyldig att låta försäkringsbolaget besiktiga skada samt på annat sätt medverka till utredningen av försäkringsfallet eller av *försäkringsbolagets ansvar*

Om den som begär ersättning åsidosätter sin skyldighet att lämna upplysningar eller medverka i skadeutredningen, med mera, och försummelsen leder till skada för försäkringsbolaget kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

B17.3.2 Anvisningar

Försäkringsbolaget har rätt att ge anvisningar om återanskaffning och reparation samt tillvarata skadad egendom innan sådana åtgärder vidtas. Om försäkringsbolaget ger anvisningar om val av reparatör, leverantör eller metod för reparation eller sanering är den som begär ersättning skyldig att följa dessa.

Försäkringsbolaget har dock inget ansvar för anlidade entreprenörers eller leverantörers åtaganden.

Om den som begär ersättning inte följer vad som här sagts är försäkringsbolagets ansvar begränsat till den kostnad som skulle uppkommit om anvisningarna följts.

B17.3.3 Oriktiga uppgifter med mera

Om den som begär ersättning av försäkringsbolaget efter ett försäkringsfall uppsåtligen eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha utbetalats, utebli helt eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

C Cisternförsäkring vid bensinförsäljning

Om det i anges i försäkringscertifikatet att bensinförsäljning ingår, gäller försäkringen för cistern och vätska, vilket innebär samtliga under jord och under bar himmel befintliga pumpar, mätare, cisterner, fat, rörledningar t o m närmast cisternen befintlig ventil samt brandfarlig gas och vätska.

Som försäkringslokal betraktas även i detta sammanhang, under jord och under bar himmel befintliga cisterner med tillhörande rörledningar samt pumpanordning (mätare) utanför byggnad.

Försäkringen gäller inte för egendomsskada på annan försäkrad egendom till följd av uttrinnande vätska från cistern.

C1 Cistern

Ersättning lämnas för plötslig och oförutsedd skada på cistern.

C2 Undantag

Ersättning lämnas inte för skada

- som består i förslitning, förbrukning, korrosion (t ex rost och frätning), beläggning eller avsättning,
- genom att vatten vid regn, snösmältning eller högvatten trängt ut ur avloppsledning eller svämmat över eller att hav, sjö eller vattendrag svämmat över,
- genom ras, skred och sättning i mark eller grundkonstruktion oberoende av vad som förorsakat raset, skredet eller sättningen

C3 Innehåll i cistern

Ersättning lämnas för skada genom plötslig och oförutsedd förlust, förstöring eller förorening av den vätska som rinner ut från eller finns i cisternen.

C4 Undantag

Ersättning lämnas inte för

- skada genom svinn genom långsamt utträngande vätska (diffusion)
- på innehåll vid dess hantering eller lagring genom blandning med annat ämne eller annan vätska. Dock ersätts sådan skada som orsakats av ersättningsbar skada på cistern enligt ovan.

C5 Säkerhetsföreskrifter

För cistern som innehåller brännbar, explosiv eller frätande vätska ska i författning eller av myndighet meddelade föreskrifter iakttas.

C5.1 Särskilda säkerhetsföreskrifter

Utan försäkringsbolagets medgivande får inom 15 meter från cistern för brännbar vätska eller i sådan cistern inte finnas uppvärmningsanordning för olja, eldstad eller bar eld i någon form.

C5.2 Påfyllning och tappning

Vid påfyllning och tappning - dock minst en gång om året - ska vätskekvantiteten i cistern som rymmer mer än 50 kbm mätas och journalföras såväl före som efter påfyllningen respektive tappningen. Journalen ska vid skada samt då så begärs uppvisas för försäkringsbolagets representant.

Ovanstående bestämmelse avser inte kontinuerlig tappning. Vid sådan tappning ska kontroll av normalt läckage eller svinn ske genom andra lämpliga åtgärder.

C5.3 Jordning/ åskledare

Cistern för brännbar vätska ska vara elektriskt jordad. Cistern som inte är av plåt ska dessutom vara försedd med åskledare.

C5.4 Över- och undertryck

Cistern ska vara så utförd eller försedd med sådana anordningar att fara för bristning av cistern genom övertryck eller vakuum undanröjs.

C5.5 Stöld

Påfyllnings- och tappningsanordningar samt andra öppningar ska vara försedda med betryggande låsanordningar.

C5.6 Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Försäkringsbolaget åtar sig att, när åsidosättandet haft betydelse för skadan, ändå betala viss ersättning trots att ovan angivna föreskrifter inte följts. Ersättningen som skulle betalats om säkerhetsföreskriften hade följts minskas med 20 % dock högst 10 prisbasbelopp.

D Avbrottsförsäkring

D1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för butik enligt försäkringscertifikat

D2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller under ansvarstiden för avbrott till följd av under försäkringstiden inträffad egendomsskada eller händelse enligt B5.

Ansvarstiden anges i försäkringscertifikatet och räknas från den tidpunkt då egendomsskadan eller händelse enligt D6.2-D6.4 inträffat.

Med avbrotts tid avses den tidsperiod under vilken skada enligt D6.1- D6.4 påverkar rörelsens resultat.

D3 Försäkrat intresse

Försäkringen gäller för skada som består i bortfall av täckningsbidrag i den försäkrade rörelsen.

D3.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för sådant bortfall av täckningsbidrag som beror på

- att den försäkrade inte utan dröjsmål vidtar nödvändiga åtgärder - även av provisorisk art - för att återuppta eller upprätthålla drift av den försäkrade rörelsen
- förlängd avbrotts tid på grund av den försäkrades ekonomiska förhållanden, t ex bristande försäkringskydd och kapitalbrist
- bortfall av täckningsbidrag som orsakats av att en del av ansvarstiden utnyttjats för förbättring, utvidgning eller annan förändring av den skadade egendomen,

utöver återställande till samma skick som före skadan. Detta gäller även sådan förändring som är en följd av myndighets åtgärd.

- egendomsskada eller värdeminskning
- vite p g a utebliven eller försenad leverans eller liknande.

D4 Försäkringsbelopp/Högsta ersättning

Försäkringsbeloppet för avbrott är ett så kallat första riskbelopp. Reglerna om underförsäkring tillämpas därför inte.

D4.1 Högsta ersättning vid vissa skadehändelser

Försäkringsbolagets ersättningsskyldighet är begränsad till vad som anges under Högsta ersättning vid följande villkorspunkter

- B8.1.10 ras, jordskalv eller vulkanutbrott
- B8.1.9översvämning, snösmältning, stigande hav, sjö eller vattendrag

D5 Självrisk och karens

D5.1 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från det sammanlagda skadebeloppet, beräknat enligt

- D9 (Skadevärderingsregler) och
- D7 (Räddningskostnader)

ett belopp som utgör den försäkrades självrisk. De självrisker som uttrycks i prisbasbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

Självrisken framgår av försäkringscertifikatet. Vid samtidig egendoms- och avbrottskada tillämpas endast en självrisk, den högsta.

D5.2 Karens

Utöver självrisk gäller försäkringen med 24 timmars karens vid varje skadetillfälle. Vid maskinavbrott är karenstiden 48 timmar.

D6 Försäkrade skadehändelser

Försäkringen gäller för avbrott som uppstått i den försäkrade rörelsen genom

D6.1 Egendomsskada

att egendomen skadats i försäkringslokal eller på förvaringsplats, som försäkringstagaren disponerar för den försäkrade rörelsen på i försäkringscertifikatet angiven butik, genom sådan egendomsskada som är ersättningsbar enligt avsnitt B.

D6.2 El-, gas-, vatten eller värmeavbrott

oförutsett avbrott i tillförsel av el, gas, vatten eller värme från inkommande servisledning till den försäkrade verksamheten på grund av att sådan egendomsskada, som är ersättningsbar enligt avsnitt B, och under förutsättning att avbrott till följd av sådan skadehändelse ingår i avbrottsförsäkringen – inträffat i landbaserad egendom tillhörande leverantören.

Högsta ersättning är 5 000 000 SEK

D6.3 Avspärning

att tillgängligheten till rörelsen förhindrats på grund av att Räddningstjänsten eller Polismyndigheten inom ramen för myndighetsutövning och till följd av ett hastigt uppkommet behov avspärrar området på grund av att omedelbar fara föreligger i omgivningen. Ersättning lämnas dock inte för sådan myndighets andra avspärningar som sker inom ramen för planlagda skyddsåtgärder och som försäkringstagaren fått kännedom om under planläggningen för avspärningen.

Högsta ersättning är 5 000 000 SEK

D6.4 Skada hos kund eller leverantör

att leverans enligt leveranskontrakt inte kunnat fullföljas beroende på att ersättningsbar skada enligt Egendomsförsäkring inträffat inom Europa hos försäkringstagarens kund eller leverantör med vilken försäkringstagaren har gällande leveranskontrakt.

Försäkringen gäller med högsta ersättning:

- Butik med årsomsättning > 300 000 000 kr: 5 000 000 kr
- Butik med årsomsättning < 300 000 000 kr: 1 000 000 kr

Ersättning lämnas inte för längre tid än den för leveranskontraktet gällande återstående kontraktstiden.

D6.5 Undantag

Allmänna undantag gäller även för avbrottsförsäkringen, dock vad avser leverantörsgaranti, endast till den del avbrottet omfattas av leverantörsgarantin.

D7 Räddningskostnad

Vid skada som omfattas av avbrottsförsäkringen lämnas ersättning för utgift (räddningskostnad) för sådan åtgärd som den försäkrade är skyldig att omedelbart vidta enligt Allmänna avtalsbestämmelser punkt A5 "Räddningsplikt" för att försöka begränsa skada som redan inträffat eller förhindra skada som kan befaras inträffa. Sådana utgifter ska avse lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade rörelsens drift och efter förmåga försöka bereda annan produktiv sysselsättning än den ordinarie arbetsuppgiften till de medarbetare som genom skadan blivit arbetslösa.

Mer omfattande räddningsåtgärder skall alltid vidtas i samråd med försäkringsbolaget.

Räddningskostnaderna ersätts med högst det belopp med vilket åtgärderna minskat förlusten.

D8 Säkerhetsföreskrifter

För avbrottsförsäkringen gäller samma säkerhetsföreskrifter som för egendomsförsäkringen. Påföljden när säkerhetsföreskrift inte följts framgår under Kapitel B10 Säkerhetsföreskrifter eller under respektive säkerhetsföreskrift.

D9 Skadevärderingsregler

Skada regleras efter ansvarstidens slut. Skadebeloppet utgörs av förlust beräknad enligt D10.4 (Förlustens storlek) med tillägg av räddningskostnader.

D10 Beräkning av täckningsbidrag

D10.1 Täckningsbidrag under jämförelseperiod

Täckningsbidraget beräknas under en jämförelseperiod, som är lika lång som ansvarstiden, dock högst 12 månader. Jämförelseperioden börjar 12 månader före den dag egendoms-skada eller händelse enligt D6.1- D6.4 inträffat. Överstiger ansvarstiden 12 månader ska det beräknade täckningsbidraget under jämförelseperioden ökas med hänsyn till den förlängda ansvarstiden.

D10.2 Förväntat täckningsbidrag

Om det råder andra förhållanden under ansvarstiden än under jämförelseperioden och sammanhänger dessa förhållanden inte med skadan, ska det för jämförelseperioden beräknade beloppet justeras, beroende på de ändrade förhållandena. Det justerade beloppet ska anses utgöra det täckningsbidrag som rörelsen skulle ha gett under ansvarstiden, om skadan inte inträffat.

D10.3 Faktiskt täckningsbidrag

Faktiskt täckningsbidrag utgörs av rörelsens täckningsbidrag under ansvarstiden ökat med rörliga kostnader enligt O Definitioner/Förklaringar till den del de överstiger vad som proportionellt svarar mot rörelsens minskade omfattning, såvida inte försäkringstagaren kan visa att de medfört minskning av förlusten ett belopp som svarar mot sådant bortfall av täckningsbidrag som orsakats av att en del av ansvarstiden - utöver den tid som skulle ha krävts för att återställa den skadade egendomen i samma skick som före skadan - blivit använd för förbättring, utvidgning eller annan förändring, inbegripet sådan som är en följd av myndighets beslut.

D10.4 Förlustens storlek

Förlusten utgörs av det förväntade täckningsbidraget beräknat enligt ovan minskat med

- det faktiska täckningsbidrag (se ovan) som rörelsen gett under ansvarstiden
- sådana i det förväntade täckningsbidraget (se ovan) ingående kostnader som under ansvarstiden kunnat inbesparas eller användas för annat ändamål. Exempel på sådana kostnader är inbesparad lön till permitterad personal, hyra, teknisk avskrivning på maskinpark och byggnader, räntekostnad för ej utnyttjat kapital m m
- det täckningsbidrag som innefattas i ersättning för egendomsskadan, t ex i ersättning för varor och eget reparationsarbete
- den ränteavkastning som försäkringstagaren under ansvarstiden erhållit på ersättning för egendoms-skadan
- sådan ökning av täckningsbidrag som till följd av skadan under ansvarstiden uppstått i annan rörelse, som försäkringstagaren själv, eller annan för hans räkning driver
- sådan högre ränteavkastning, som uppstått på grund av att ersättning för avbrottskadan betalats ut i förskott, än vad som skulle ha varit fallet om skada inte inträffat.

Vid utbetalning av ersättning efter ansvarstiden slut ersätts skäligen ränteförlust/räntekostnad som uppkommit på grund av detta. Vid beräkningen tillämpas högst Riksbankens referensränta plus 2 procentenheter.

D11 Skadeersättningsregler

Försäkringen skall inte bereda den försäkrade någon vinst utöver den som ingår i täckningsbidraget enligt ovan, utan endast ersättning för genom avbrottet uppkommet bortfall av täckningsbidrag eller uppkommen räddningskostnad.

D12 Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser

Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort det som åligger honom enligt avsnitt D nedan. Om polisutredning av betydelse för den försäkrades rätt till ersättning har inletts, har försäkringsbolaget rätt att avvakta med betalning av ersättning till dess utredningen slutförts.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas ska ersättning betalas senast en månad efter det att försäkringsbolaget erhållit utredningen eller värderingen. För den tid som utbetalningen fördröjts genom detta betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Om ersättning betalas senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Utöver ovan angiven ränta har försäkringstagaren inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid dröjsmål med utbetalning av skadeersättning.

D13 Skaderegleringsbestämmelser

D13.1 Anmälan om skada

Skada eller händelse enligt D6.1- D6.4 som kan medföra ersättningsanspråk mot försäkringsbolaget ska utan oskäligt dröjsmål, dock senast inom sex månader, anmälas när den som begär ersättning insett eller borde insett att skadan kommer att leda till ekonomisk förlust eller kostnad i verksamheten.

Om den som begär ersättning underlåter anmäla ett försäkringsfall utan oskäligt dröjsmål och försummelsen leder till skada för försäkringsbolaget kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

D13.2 Anspråk på ersättning

Med avvikelse från preskriptionsregeln enligt Allmänna avtalsbestämmelser, punkt A12 "Preskription", första stycket gäller följande regel vid framställan av ersättningsanspråk. Avbrottskada regleras efter ansvarstidens slut. Den som begär ersättning ska senast tre månader efter ansvarstidens slut till försäkringsbolaget överlämna skriftligt och slutgiltigt ersättningsanspråk upprättat i överensstämmelse med de för försäkringen gällande villkoren. Framställs anspråket senare är försäkringsbolaget fritt från ansvar.

D13.3 Skyldigheter vid skadereglering

Upplysningar och medverkan med mera

Den som begär ersättning är skyldig att på begäran styrka ersättningsanspråket genom att lämna de upplysningar som står till buds, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma försäkringsbolagets ansvar och ersättningens storlek. Kostnader för detta ersätts inte.

Den som begär ersättning är också skyldig att låta försäkringsbolaget besiktiga skada samt på annat sätt medverka till utredningen av försäkringsfallet eller av **försäkringsbolagets ansvar**.

Om den som begär ersättning åsidosätter sin skyldighet att lämna upplysningar eller medverka i skadeutredningen med mera och försummelsen leder till skada för försäkringsbolaget kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Anvisningar

Försäkringsbolaget har rätt att ge anvisningar. Om försäkringsbolaget meddelar anvisningar är den som begär ersättning skyldig att följa dessa. Om den som begär ersättning inte följer vad som här sagts är försäkringsbolagets ansvar begränsat till den kostnad som skulle uppkommit om anvisningarna följts.

D13.4 Oriktiga uppgifter med mera

Om den som begär ersättning av försäkringsbolaget efter ett försäkringsfall uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigt eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

E Epidemiskada och Epidemibrott

För försäkringen gäller Avbrottsförsäkring enligt avsnitt D med följande ändringar:

E1 När försäkringen gäller

Med ändring av A1 (När försäkringen gäller) räknas ansvarstiden från den dag ingripande enligt E2 nedan sker.

E2 Försäkrat intresse

Med komplettering av B4 (Försäkrat intresse) gäller att ersättning lämnas för skada eller värdeminskning av egendom eller förlust som är en indirekt följd av myndighets åtgärd, såsom att på grund av rådande förhållanden viss vara inte kunnat vinna avsättning.

E3 Definition av täckningsbidrag

Med ändring av "Anvisning till definitionen" enligt Kapitel O, "Definition av täckningsbidrag" beräknas kostnad för direkt och indirekt material efter marknadspriset under ansvarstiden.

E4 Försäkringsbelopp/Högsta ersättning

Försäkringen gäller med högsta ersättning:

- Butik med årsomsättning mer än 300 000 000 kr: 5 000 000 kr
- Butik med årsomsättning mindre än 300 000 000 kr: 1 000 000 kr

Försäkringen omfattar även sanering av butik och varor och annan egendom, borttransport och destruktion av varor upp till detta belopp.

E5 Självrisk och karens

Med upphävande av D5 (Självrisk) gäller att vid varje skadetillfälle dras från skadebeloppet, beräknat enligt E7 (Skadevärderingsregler), ett belopp som utgör den försäkrades självrisk.

Självrisken framgår av försäkringscertifikatet.

Som ett skadetillfälle anses även flera ingripanden föranledda av samma orsak.

Med upphävande av D5 gäller försäkringen utan karenstid.

E6 Försäkrade skadehändelser

Försäkringen gäller för avbrott som uppstår genom att myndighet med stöd av lag ingriper mot verksamheten för att hindra spridning av smittsam sjukdom. Med ingripande från myndighet jämställs beslut av läkare eller veterinär, som ansvarar för kontrollerande verksamhet inom hälsovårdens område.

Försäkringen ersätter dessutom värdet av varor som måste destrueras, bortforslas samt sanering av lokaler och annan egendom.

Undantag Försäkringen gäller inte för avbrott orsakat av allmänfarliga djursjukdomar som omfattas av Epizootilagen, (SFS 1999:657) och dess verkställighetsföreskrifter.

E7 Skadevärderingsregler

Med upphävande av D10.4 (Förlustens storlek) underpunkt 3 och 4, men med tillämpning av D10. i övrigt, ska täckningsbidraget även minskas med den ersättning som utgår av statliga medel eller på grund av försäkring samt avkastning som försäkringstagaren under ansvarstiden erhållit på sådan ersättning.

E8 Skaderegleringsbestämmelser

Med komplettering av B17 (Skaderegleringsbestämmelser) gäller att försäkringstagaren ska, genom handling utfärdad av vederbörlig myndighet, styrka den tid som verksamheten på grund av myndighets ingripande inte har kunnat drivas.

F Ansvarförsäkring

F1 Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

Försäkringen avser butiksverksamhet inklusive e-handel, catering och fakturerad försäljning av butikssortimentet och gäller för den försäkrade.

Försäkringen gäller också för den försäkrade såsom brukare av fastighet, för skada som är hänförlig till den försäkrade verksamheten. Byggnads- och anläggningsarbeten utförda på sådan fastighet omfattas också av försäkringen (se dock F12.3).

F2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under försäkringstiden under förutsättning att försäkringen är i kraft. Vid miljöskada gäller dock försäkringen för skada som upptäcks under försäkringstiden.

F3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i hela världen utom i USA och Kanada.

Anm. Försäkringen omfattar inte verksamhet som bedrivs i USA eller i Kanada, och inte heller skadeståndskrav som grundas på i USA eller i Kanada gällande rätt och inte heller skadeståndskrav som prövas av domstol där.

Vid tjänsteresor gäller försäkringen för skador som inträffar i hela världen.

F4 Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet är 25 MSEK per skada, vilket är högsta sammanlagda ersättning som försäkringsbolaget betalar för skadestånd inklusive ränta, utrednings-, förhandlings-, rättegångs-, skiljemanna- och räddningskostnader.

Försäkringsbolagets ersättningsskyldighet för respektive ICA-butik är begränsad till

- ett försäkringsbelopp vid varje skada
- två försäkringsbelopp per försäkringsår, dock högst ett försäkringsbelopp för skador som orsakats av samma defekt hos en eller flera produkter, oavsett om skadorna inträffar under en eller flera försäkringsperioder. Ersättning lämnas därvid med det försäkringsbelopp som gällde vid den tidpunkt då första skadan inträffade.
- ett försäkringsbelopp vid flera skador som uppkommit av samma orsak och som inträffat vid samma tillfälle.

Härvid tillämpas det försäkringsbelopp som gällde vid den tidpunkt då första skadan inträffade.

F5 Ren förmögenhetsskada

Vid skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada enligt F11.4 är försäkringsgivarens ersättningsskyldighet begränsad till 10 MSEK för samtliga skador som inträffat under en och samma försäkringsperiod.

Försäkringen gäller för ren förmögenhetsskada vid förtids- vad, som orsakats av handling under den tid försäkringen varit

i kraft. Med handling förstås även underlåtenhet att handla, varvid den tidpunkt då skada senast av den försäkrade kunnat förebyggas, anses som tidpunkt för underlåtenhet.

Försäkringen gäller även för bank i butik och post i butik.

F6 Omhändertagen egendom

Vid skada på del av egendom som skadats på grund av att delen felaktigt eller bristfälligt åtgärdats eller behandlats vid utförande av den försäkrades åtagande och som inte är undantagen enligt F12.6, begränsas ersättningen till 5 prisbasbelopp.

Försäkringen gäller för skada på omhändertagen egendom enligt punkt F12.6 ovan samt för skada på egendom, som försäkrad enligt särskilt åtagande transporterar eller lyfter. Ersättning under detta försäkringsskydd begränsas till 5 prisbasbelopp per skada.

Första punkten i villkorspunkt F12.6 under undantag nedan upphävs.

F7 Ansvar vid hantering av personuppgifter

Vid ekonomisk och ideell skada vid hantering av personuppgifter enligt F11.3 är ersättningen begränsad till 10 MSEK per skada och år för samtliga skador som inträffar under en och samma försäkringsperiod.

F8 Avfallshantering

Vid skada genom återvinning, sortering, mottagning, omlastning, mellanlagring, deponering, uppläggning, destruktion, förbränning eller annan behandling av avfall är ersättningen begränsad till 5 MSEK per skada och år.

F9 Räddningskostnad

Om den försäkrade haft utgift (räddningskostnad) för att begränsa omedelbart förestående eller inträffad skada som kan föranleda skadeståndsskyldighet som omfattas av försäkringen, lämnas ersättning om åtgärden med hänsyn till omständigheterna varit skälig.

Ersättning lämnas dock inte för att avvärja befarad skada på grund av defekt hos levererad produkt/egendom.

Ersättning lämnas inte heller för kostnad för sanering av egen egendom eller på fastighet som ägs, hyrs eller som annars nyttjas av den försäkrade.

F10 Självrisk

Vid varje skada dras från de sammanlagda kostnaderna för skadestånd inklusive ränta, utredning, förhandling, rättegång, skiljemannaförfarande och räddningsåtgärd en självrisk enligt nedan.

F10.1 Serieskada

Endast en självrisk tillämpas vid flera skador som orsakats av samma defekt hos en eller flera produkter för skador som uppkommit av samma orsak vid samma tillfälle. Den självrisk som gällde när första skadan inträffade tillämpas.

F10.2 Miljöskada

Endast en självrisk tillämpas vid miljöskador som uppkommit av samma orsak. Vid miljöskada tillämpas den självrisk som gällde vid den tidpunkt då första skadan upptäcktes.

F10.3 Grundsjälvrisk

Grundsjälvrisken anges i försäkringscertifikatet.

F10.4 Förhöjd självrisk

Självrisken är 10% av skadebeloppet, dock lägst 50% av prisbasbeloppet, och högst 5 prisbasbelopp vid sakskada

genom sprutmålning, sprängningsarbete eller vid skada på ledningar och kablar i marken genom grävning- eller återfyllningsarbete.

Självrisk är 30% av skadebeloppet, dock lägst 1 och högst 10 prisbasbelopp vid sakskada genom gnistregn, svetsloppor, brand eller explosion som uppkommit till följd av svetsning, skärning, lödning, isolering, takbeläggning, bearbetning med snabbgående verktyg eller annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

F11 Försäkringens omfattning

F11.1 Försäkringsbolagets åtagande

Framställs mot den försäkrade skadeståndskrav som kan omfattas av försäkringen och som överstiger för skadan tillämplig självrisk åtar sig försäkringsbolaget gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan
- betala det skadestånd som överstiger för skadan tillämplig självrisk och som den försäkrade är skyldig att utge enligt gällande skadeståndsrättsliga regler eller enligt försäkrade avtal.

Försäkringen ersätter kostnader enligt ovan, dock högst upp till försäkringsbeloppet. Vid miljöskada ersätts dock endast kostnad som är hänförlig till den del av skadan som upptäcks under försäkringstiden.

F11.2 Person- och sakskada

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet

- enligt gällande skadeståndsrättsliga regler
- enligt försäkrade avtal

för person- och sakskada samt förmögenhetsskada som är en följd av ersättningsbar person- eller sakskada.

F11.3 Ekonomisk och ideell skada i samband med hantering av personuppgifter

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för ekonomisk och ideell skada som den försäkrade i egenskap av personuppgiftsansvarig kan bli skyldig utge enligt gällande dataskyddsförordning.

F11.4 Ren förmögenhetsskada vid förtidsvad

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada orsakad av fel eller försummelse som den försäkrade begått som mottagare av förtidsvad.

F12 Vad försäkringen inte gäller för.

F12.1 Förutsebar skada

Försäkringen gäller inte för skada som orsakats av handlande eller underlåtenhet att handla som - med hänsyn till omständigheterna - inneburit en betydande risk för skadans uppkomst.

Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att varken den försäkrade eller dennes arbetsledning varit medveten om eller borde ha varit medveten om skaderisken.

F12.2 Produktsäkerhet

Försäkringen gäller inte för skada genom levererad produkt om den försäkrade eller hans arbetsledning känt till felet eller

bristen innan skadan uppkom, och låtit bli att vidta rimliga åtgärder för att förhindra den.

Försäkringen gäller inte heller om den försäkrade eller hans arbetsledning inte låtit utföra sedvanliga undersökningar, provningar eller analyser för att fastställa att produkten var lämplig för avsett ändamål och detta medfört att felet eller bristen i produkten inte upptäckts.

F12.3 Byggherreansvar

Försäkringen gäller inte för sakskada som omfattas av Miljöbalken (1998:808) eller andra grannelagsrättsliga regler, som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av byggherre vid byggnads-, anläggnings eller installationsarbeten.

Försäkringen gäller dock för sådan sakskada om investeringskostnaden för arbetet är högst 10 MSEK och den försäkrade inte är ett byggnadsföretag. Högsta ersättning är 10 MSEK per försäkringsår.

F12.4 Miljöskada

Försäkringen gäller inte för skada genom förorening av eller annan inverkan på vattendrag, sjöar eller andra vattenområden, grundvatten, luft samt mark, byggnad, anläggning eller anordning ändring av grundvattennivån buller, skakning, värme, lukt, ljus fukt eller kondens annan liknande störning.

Undantaget avser inte skada som beror på

- att fel - dock inte fel i planering eller konstruktion eller val av arbetsmetod - tillfälligt begås vid användning, service eller underhåll av byggnad, anläggning eller anordning
- att fel plötsligt och oförutsett uppkommer på byggnad, anläggning eller anordning allt under förutsättning att lag, författning eller myndighets föreskrift inte medvetet åsidosatts.

F12.5 Trafikansvar

Försäkringen gäller inte för skada som

- omfattas av trafikförsäkring eller motsvarande utländsk försäkring, och som inträffat till följd av trafik med motordrivet fordon.
- inträffar till följd av trafik med motordrivet fordon när det används inom inhägnat tävlingsområde.

F12.6 Skada på egendom som hyrs, leasas mm

Försäkringen gäller för skada på egendom som den försäkrade eller annan för hans räkning hyr, leasar lånar eller eljest nyttjar. Högsta ersättning är 1 MSEK.

F12.7 Skada på levererad produkt

Försäkringen gäller inte för skada på levererad produkt om inte den försäkrade kan visa att orsaken till skadan kan härledas till annan levererad produkt, med vilken den skadade produkten inte har något funktionellt samband. Försäkringen gäller inte för

- kostnader och/eller skada som uppkommer i samband med undersökning, reklamation, återtagande, återställande, reparation, utbyte eller indragning av levererad produkt (se även Räddningsplikt nedan)
- skada som kan avhjälpas genom åtgärdande av fel, brist eller defekt hos levererad produkt.
- kostnad för hantering, förädling eller arbete som nedlagts på levererad produkt.

Försäkringen gäller dock för skada på tidigare levererad produkt om skadan inträffar när den försäkrade

- fullgör annat avtal än det tidigare leveransavtalet

- utför underhålls- eller servicearbete efter garantitidens utgång.

F12.8 Annan försäkring

Försäkringen gäller inte i den mån ersättning för skadan kan utgå genom annan försäkring. Om den försäkrade underlåtit att teckna arbetsskadeförsäkring enligt kollektivavtal, eller motsvarande försäkring utomlands, omfattar försäkringen inte ersättning som hade kunnat utgå från sådan försäkring. Undantaget tillämpas inte om lagenlig regressrätt föreligger mot den försäkrade.

F12.9 Utfästelse och garanti

Försäkringen gäller inte för skada som beror på funktionsbrist, ineffektivitet eller bristande prestationsförmåga hos levererad produkt, om försäkringstagaren är ansvarig för skadan enbart på grund av uttrycklig eller underförstådd utfästelse eller garanti.

F12.10 Särskilt åtagande

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade, eller någon för vilken han svarar, genom särskilt avtal åtagit sig att ersätta utöver gällande skadeståndsrätt.

F12.11 Ingrepps- och utbyteskostnader

Om egendom skadas, och skadan inte ersätts av denna försäkring, ersätts inte heller kostnader som uppstår i samband med att skadan måste undersökas, repareras, bytas ut eller åtgärdas på annat sätt och att ingrepp måste ske i oskadad egendom.

F12.12 Viten, böter eller straffskadestånd

Försäkringen ersätter inte viten, böter, straffskadestånd eller liknande kostnader.

F12.13 Asbest m m

Försäkringen gäller inte för skador som direkt eller indirekt orsakats av eller har samband med asbest, formaldehyd, PCB (Polyklorerade bifenyl), EMF (Elektromagnetiska fält) eller tobak och snus.

F12.14 HIV/AIDS

Försäkringen gäller inte för skada som orsakats av HIV eller därav orsakade sjukdomar, t ex AIDS.

F12.15 Terrorism

Försäkringen gäller inte för person eller sakskada, som direkt eller indirekt eller delvis orsakats av terrorhandling,

- som innebär spridning eller användning av biologiska, kemiska eller radioaktiva ämnen
- som riktas mot eller drabbar evenemang som samlar eller är avsett att samla fler än 10 000 deltagare
- under försäkring för allmänt ansvar tecknad av vattenverk som försörjer fler än 10 000 abonnenter
- eller av ägare eller brukare av fördämning som är högre än 7,5 meter
- under försäkring för allmänt ansvar tecknad av ägare eller brukare av Centralstationen i Köpenhamn, Stockholm, Oslo och Helsingfors
- och för ägare eller brukare av följande flygplatser: Kastrup, Arlanda, Gardemoen, Vantaa eller Keflavik
- under försäkring för allmänt ansvar tecknad av säkerhetsföretag som utför bemanningsuppdrag.

F13 Säkerhetsföreskrifter

F13.1 Dokumentationsplikt

Dokumentation i form av konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept, instruktioner, bruksanvisningar, avtal, garantier och liknande handlingar ska i rimlig omfattning förvaras, och på försäkringsgivarens begäran visas upp vid skada, när det kan vara av betydelse för att fastställa om skadeståndsskyldighet föreligger.

Om den försäkrade inte iakttar sina skyldigheter och det kan antas vara till men för försäkringsbolaget, är försäkringsbolaget berättigat till skäligt avdrag på den ersättning som annars borde ha betalats.

F14 Skaderegleringsbestämmelser

F14.1 Räddningsplikt

Den försäkrade är skyldig att efter förmåga verka för att begränsa eller förhindra skada. Häri innefattas skyldighet att vidta sådan åtgärd som omnämns i F12.7.

Den försäkrade ska vidta nödvändiga åtgärder för att bevaka försäkringsbolagets rätt mot tredje man om denne är ersättningsskyldig.

Om den försäkrade uppsåtligen eller av grov vårdslöshet inte iakttagit sin räddningsplikt enligt ovan och om det kan antas ha varit till men för försäkringsbolaget, är försäkringsbolaget berättigat till skäligt avdrag på den ersättning som annars borde ha betalats, eller till fullständig befrielse från ersättningsskyldighet.

F14.2 Anmälan om skada

Skada som kan förväntas medföra skadeståndskrav ska anmälas till försäkringsbolaget så snart som möjligt.

Om talan aviseras eller väcks mot den försäkrade ska detta omedelbart anmälas till försäkringsbolaget.

Skadeståndskrav ska vidarebefordras till försäkringsbolaget snarast efter det att försäkrad erhållit dem.

Om skadeståndskravet inte framförts till försäkringsbolaget inom sex månader, efter den försäkrade erhållit det, är försäkringsbolaget fritt från ersättningsskyldighet.

F14.3 Skyldighet vid skadereglering

F14.3.1 Upplysningar och medverkan

Den försäkrade är skyldig att låta försäkringsbolaget besiktiga skada samt på annat sätt medverka till utredningen av försäkringsfallet eller av försäkringsbolagets ansvar.

Den försäkrade är skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar som är av betydelse för att bedöma skadefallet och den försäkrades ansvar, vilka kan genomföras inom den försäkrades verksamhet.

F14.3.2 Dokumentationsplikt

Den försäkrade och försäkringstagaren ska i rimlig omfattning överlämna konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept, instruktioner, leveransavtal, bruksanvisningar, garantier och liknande handlingar som kan vara av betydelse vid skadeutredning om ansvar för skada genom levererad egendom i enlighet med 13.1.

Anvisningar

Försäkringsbolaget har rätt att utfärda anvisningar om återanskaffning och reparation samt tillvarata skadad egendom innan sådana åtgärder vidtas. Om försäkringsbolaget meddelar anvisningar om val av reparatör, leverantör eller metod för reparation eller sanering är den som begär ersättning skyldig att följa dessa.

Försäkringsbolaget har inget ansvar för anlitad entreprenörs / leverantörs åtaganden.

Iakttar den som begär ersättning inte vad som här sagts är försäkringsbolagets ansvar begränsad till den kostnad som skulle ha uppkommit om anvisningarna följts.

F14.3.3 Oriktiga uppgifter

Om den försäkrade eller annan som begär ersättning av försäkringsbolaget efter ett försäkringsfall uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

F14.3.4 Rättegång

Om den försäkrade har kallats till förhör inför polis- eller annan myndighet eller om han har instämts till domstol, ska han omedelbart underrätta försäkringsbolaget om detta. Försäkringsbolaget har rätt att, efter samråd med den försäkrade, utse rättegångsombud samt lämna denne för rättegången nödvändiga anvisningar och instruktioner.

Den försäkrade ska se till att nödvändig vittnes- och sakkunnigbevisning vid rättegång kan föras med hjälp av hos honom anställd personal.

Om den försäkrade inte iakttar ovan angivna skyldigheter - och detta kan anses vara till nackdel för försäkringsbolaget - kan en dom om ersättningsskyldighet inte åberopas mot försäkringsbolaget och försäkringsbolaget är inte heller skyldigt att ersätta rättegångs- eller skiljemannakostnader.

F14.3.5 Uppgörelse i godo

Om försäkringsbolaget begär det är den försäkrade skyldig att medverka till uppgörelse i godo med den skadelidande.

Om den försäkrade utan försäkringsbolagets medgivande medger skadeståndsskyldighet, godkänner ersättningskrav eller betalar ut ersättning, är försäkringsbolaget fritt från ansvar, om inte kravet uppenbart var lagligen grundat.

Har försäkringsbolaget förklarat sig villig att göra upp i godo med den som kräver skadestånd är försäkringsbolaget fritt från skyldighet att ersätta därefter uppkommen kostnad samt att företa ytterligare utredning.

F14.3.6 Ansvarsbegränsning i avtal

Om ansvarsbegränsning i avtal medför inskränkning i den försäkrades skadeståndsskyldighet och om den försäkrade avstår från att åberopa ansvarsbegränsningen föreligger inte ersättningsskyldighet för försäkringsbolaget.

F14.4 Dröjsmålsränta

Försäkringsbolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades eller försäkringstagarens dröjsmål att fullgöra vad som på honom ankommer enligt F14.3.

F14.5 Mervärdesskatt

Mervärdesskatt som ska betalas av den försäkrade utgör ingen skada som omfattas av försäkringen, till den del den försäkrade har möjlighet till avdrag för beloppet enligt tillämpliga skatteregler.

G Ansvarsförsäkring – Oljeskada (egen och tredje man)

Med tillämpning av F (Ansvarsförsäkring) jämte övriga villkorsbestämmelser gäller för denna försäkring följande:

G1 Omfattning

Om det anges i försäkringscertifikatet att oljeskada (egen och tredje man) ingår gäller försäkringen för skada genom oförutsedd utströmning av olja - dock inte den utrunna oljan - på

- försäkringstagaren tillhörig egendom
- tredje man tillhörig egendom - även mark, sjö, vattendrag och vattentäkt - samt honom åsamkad förmögenhetsförlust, vilken inte betingas av personskada, varvid endast krävs att rättsligt relevant orsakssamband föreligger mellan utströmningen och skadan (s k adekvat kausalitet).

Försäkringen gäller dock enbart vid utströmning av olja från anläggning för oljehantering - såsom cistern (även bergrum) med tillhörande rörsystem, tankbil eller tankvagn eller annan anordning - som ägs eller används av försäkringstagaren för transport till försäkringstagarens anläggning eller från denna utan mellanlagring.

Med olja förstås här även annan brandfarlig vätska enligt förordningen om brandfarliga varor.

G2 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada i den mån annan är ersättningsskyldig härför. Undantaget tillämpas inte när denne inte kan fullgöra sin skyldighet och den försäkrade kan styrka detta. skada i den mån skadan

- kan ersättas genom annan försäkring
- ersätts enligt lagen angående ansvar för skada i följd av järnvägsdrift
- ersätts enligt lag angående skada i följd av trafik med fordon eller med luftfartyg då den försäkrade är ägare, brukare eller förare härav
- skada som är en följd av normalt och beräkneligt spill.

G3 Försäkringsbelopp

Försäkringsbolagets ersättningsskyldighet vid varje skadetillfälle är sammanlagt för egendomsskada och förmögenhetsförlust begränsad till 1 000 000 kr (förstariskförsäkring).

G4 Självrisk

Vid varje skadetillfälle ska från det sammanlagda skadebeloppet dras en självrisk motsvarande 10% av skadebeloppet, dock lägst 0,5 prisbasbelopp.

H Ansvarsförsäkring för VD och Styrelse

H1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller endast för försäkrad. Avlider försäkrad gäller försäkringen, avseende den avlidnes ansvar, för den försäkrades dödsbo. Vad som sägs nedan beträffande försäkrad gäller i det avseendet istället dennes dödsbo.

Försätts försäkrad i konkurs gäller försäkringen, avseende konkursgäldenärens ansvar för handlingar och underlåtenhet i tiden före konkursbeslutet, med oförändrade villkor. Tillämpliga konkursrättsliga regler bestämmer vilken rätt konkursboet har p g a försäkringen.

H2 Försäkrad verksamhet

Försäkringen omfattar all verksamhet med undantag av verksamhet i finansiell institution.

H3 När försäkringen gäller

H3.1 Försäkringstid och retroaktiv tid

Försäkringen gäller för ersättningsanspråk som för första gången skriftligen framställs mot försäkrad under försäkringstiden. Försäkringen gäller även ersättningsanspråk som framställs mot försäkrad efter försäkringstiden om försäkrad under försäkringstiden för första gången får kännedom om och utan dröjsmål skriftligen anmäler till försäkringsbolaget och redogör för de handlingar, underlåtenheter eller omständigheter i övrigt som får antas medföra att ersättningsanspråk kommer att framställas.

Om försäkringen har ett retroaktivt datum, som anger begynnelsen av försäkringens retroaktiva tid, gäller försäkringen endast för ersättningsanspråk som grundas på försäkrads handling eller underlåtenhet som inträffat efter detta datum. En underlåtenhet skall anses ha inträffat när försäkrad senast hade kunnat förhindra uppkomsten av den omständighet ersättningsanspråket grundar sig på.

H3.2 Efteranmälningsskydd

Om försäkringen inte förnyas för en ny försäkringstid och förutsatt att premien är betald, har någon av de försäkrade och/ eller försäkringstagaren rätt att begära efteranmälningsskydd. Utfärdat efteranmälningsskydd gäller för alla av de försäkrade. Efteranmälningsskyddet innebär att försäkringen mot erläggande av tilläggspremie utsträcks att gälla för ersättningsanspråk som skriftligen framställs mot, eller aviseras av försäkrad såsom sägs i punkt H3.1, inom tolv (12), tjugofyra (24), eller trettiosex (36) månader från det att försäkringen upphör i övrigt på grund av uppsägningen eller den uteblivna förnyelsen. Tilläggspremien är:

- 12 månader för 50% av senaste årspremie.
- 24 månader för 75% av senaste årspremie.
- 36 månader för 85% av senaste årspremie.

Premien för efteranmälningsskyddet skall betalas enligt vad som sägs om tilläggspremie av den som begär efteranmälningsskydd. Erläggs inte sådan premie i rätt tid gäller inte efteranmälningsskyddet. Begäran om efteranmälningsskydd ska göras skriftligen till försäkringsbolaget senast inom två veckor från uppsägningen eller, vid utebliven förnyelse, från försäkringstidens slut.

Efteranmälningsskyddet gäller endast för ersättningsanspråk som grundas på handling eller underlåtenhet som inträffat inom den tid som sägs i punkt H3.1, sista stycket.

Efteranmälningsskydd gäller inte för ersättningsanspråk som omfattas av annan försäkring till skydd för försäkrads ansvar.

För försäkrade som pensionerats från bolaget ingår automatiskt 72 månaders efteranmälningsskydd för krav relaterade till den tid de ingått som försäkrade så länge försäkringen är i kraft.

H4 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för ersättningsanspråk som kan prövas av domstol i Norden såvida inte annat framgår av försäkringsbrevet.

H5 Försäkringens omfattning

Försäkringen omfattar, med de begränsningar som framgår av villkoren i övrigt, försäkrads ansvar för ersättningsanspråk avseende förmögenhetsskada som grundas på den försäkrades handling eller underlåtenhet i sin funktion som styrelseledamot, suppleant, verkställande direktör, vice verkställande direktör, annan ledande befattningshavare eller, i förekommande fall, syssloman i bolag som omfattas av försäkringen. Försäkringen gäller även för ombudskostnader till följd av ersättningsanspråk som omfattas av försäkringen.

I tillägg till ovan, men med de begränsningar/undantag som framgår av villkoren i övrigt, omfattar försäkringen även:

- försäkrads ansvar för företagets skatter enligt Skattebetalningslag 1997:483 (I 1.10 undantas uppsåtshandling).
- undersökningskostnader

H6 Försäkringsbolagets åtagande

Framställs mot försäkrad ersättningsanspråk som kan omfattas av försäkringen åtar sig försäkringsbolaget att

- utreda om skyldighet att betala ersättningsanspråket föreligger
- förhandla med den som framställt ersättningsanspråket
- föra försäkrads talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande om ersättningsanspråket
- och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som försäkrad åsamkas
- eller åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan
- betala det ersättningsanspråk som försäkrad är skyldig att ersätta.

H7 Försäkringsbelopp

Försäkringsbolagets betalningsåtagande för ersättningsanspråk som inte är ombudskostnader enligt denna försäkring inklusive eventuellt efteranmälningsskydd är sammanlagt begränsat till det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet

H8 Undantag

H8.1 Kända krav eller omständigheter

Försäkringen gäller inte för ersättningsanspråk som försäkrad vid försäkringens tecknande insåg eller borde ha insett skulle komma att framställas.

H8.2 Tidigare händelser

Försäkringen gäller inte för ersättningsanspråk som grundas på handling, underlåtenhet eller annan omständighet som anmälts till tidigare försäkringsgivare.

H8.3 Åtagande utöver gällande rätt

Försäkringen gäller inte för ersättningsanspråk på grund av särskilt utfäst ansvar, i den mån utfästelsen medför ersättningsskyldighet utöver annars gällande rätt.

H8.4 Egen vinning/ Uppsåt/Brott

Försäkringen gäller inte för ersättningsanspråk som grundas på eller är en följd av att

- försäkrad erhållit otillåten ersättning, förmån eller annan vinning
- försäkrad uppsåtligt eller genom brottslig handling orsakat skada, eller medvetet överträtt lag, förordning eller myndighets beslut.

Dock ersätts rättegångskostnader vid sådana ersättningsanspråk om anspråket på de grunderna har ogillats genom lagakraftvunnen dom och kostnaderna ej kan ersättas av det allmänna eller motpart i tvist.

H8.5 Krav mellan försäkrade

Försäkringen gäller inte för ersättningsanspråk framställt av försäkrad mot annan försäkrad.

H8.6 Person- eller sakskada

Försäkringen gäller inte för ersättningsanspråk som direkt eller indirekt grundas på eller kan härledas till inträffad person- eller sakskada.

H8.7 Skatt, böter m m

Med undantag av andra stycket H5 gäller försäkringen inte för ersättningsanspråk som direkt eller indirekt grundas på eller är en följd av

- böter, viten eller straffskadestånd (t ex så kallat punitive- eller exemplary damages)
- skatter, avgifter, skattetillägg eller liknande pålagor

H8.8 Miljöskada/ Atomskada/Krigsskada m m

Försäkringen gäller inte för ersättningsanspråk som direkt eller indirekt grundas på eller är en följd av

- befarad eller inträffad miljöskada, miljöförorening eller miljöbrott
- befarad eller inträffad skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess,
- asbest eller EMF (Elektromagnetiska fält)
- skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplöpp.

H8.9 Fusion och ägarförändring m m

Försäkringen gäller inte för ersättningsanspråk som direkt eller indirekt grundas på eller är en följd av handling, underlåtenhet eller annan omständighet som inträffat efter det att under försäkringstiden

- försäkringstagaren fusioneras med annan
- någon ensam eller i samverkan med andra, direkt eller indirekt förvärvar rätten att utöva mer än femtio (50) procent av den sammanlagda rösträtt som vid försäkringstidens början tillkommer ägarna till försäkringstagaren

såvida inte försäkringsbolaget på försäkringstagarens begäran inför sådan händelse skriftligen medger försäkringsskydd för särskilt fall.

H9 Skaderegleringsbestämmelser

H9.1 Anmälan om skada och ersättningskrav

Ersättningsanspråk ska omedelbart anmälas till försäkringsbolaget. Försummas anmälningsplikten och har försummelsen medfört skada för försäkringsbolaget, kan den ersättning som försäkringsbolaget annars skulle ha betalat sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Om försäkrad vid ansvarsförsäkring har gjort sig skyldig till försummelse enligt ovan, har försäkringsbolaget i stället rätt att från försäkrad återkräva en skälig del av vad försäkringsbolaget har utgett till den skadelidande.

Den som har fordran på grund av försäkringen förlorar sin rätt om han inte framställer sitt anspråk till försäkringsbolaget inom ett år från det han fått kännedom om sin fordran.

H9.2 Skyldighet att lämna upplysningar

Försäkrad och bolag som omfattas av försäkringen är skyldiga att utan dröjsmål och utan ersättning lämna försäkringsbolaget handlingar och andra upplysningar som kan vara av betydelse för utredning av försäkringsfall.

Försummas denna upplysningsplikt och har försummelsen medfört skada för försäkringsbolaget, kan den ersättning som försäkringsbolaget annars skulle ha betalats sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Om försäkrad vid ansvarsförsäkring har gjort sig skyldig till försummelse enligt ovan, har försäkringsbolaget i stället rätt att från försäkrad återkräva en skälig del av vad försäkringsbolaget har utgett till den skadelidande.

Om försäkrad uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt har uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för skadans bedömning, kan den ersättning som annars skulle ha betalats sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

H9.3 Skyldighet att utreda

Försäkrade och bolag som omfattas av försäkringen är skyldiga att utan ersättning verkställa sådana utredningar som är av betydelse för bedömning av försäkrads ansvar för framställt ersättningsanspråk och som kan genomföras inom deras verksamheter.

H9.4 Rättegång

Om talan eller skiljeförfarande aviseras eller väcks respektive påkallas mot försäkrad, ska det omedelbart anmälas till försäkringsbolaget. Försäkringsbolaget utser rättegångsombud och lämnar denne erforderliga anvisningar och instruktioner. Försäkrad och bolag som omfattas av försäkringen är skyldiga att utan ersättning bistå i processen, såsom att själv eller med anställd personal tillhandahålla vittnes- och sakkunnigbevisning.

H9.5 Uppgörelse i godo

Försäkringsbolaget är fritt från ansvar beträffande ersättningsanspråk som försäkrad utan försäkringsbolagets tillåtelse medger eller ersätter, om inte ersättningsanspråket uppenbart var lagligen grundat.

Försäkrad är, om försäkringsbolaget så önskar, skyldig att medverka till uppgörelse i godo med den som framställt ersättningsanspråk mot honom.

Har försäkringsbolaget förklarat sig villigt att inom ramen för försäkringen bekosta uppgörelse i godo, som kan ske med den som framställt ersättningsanspråk, är försäkringsbolaget fritt från ytterligare åtaganden till följd av ersättningsanspråket. Detsamma gäller för det fall att försäkrads ersättnings-skyldighet fastställts genom tredskodom.

H10 Räddningsplikt

Om skada inträffar eller befaras inträffa omedelbart, skall försäkrad efter förmåga tillse att skadan begränsas eller avvärjs och att eventuell rätt till ersättning från tredje man bevaras. Om försäkringsbolaget meddelar särskilda anvisningar för detta skall försäkrad följa dessa.

Om annan än försäkrad, på grund av avtal med denne, råder över möjligheten att vidta räddningsåtgärder enligt första stycket, ansvarar försäkrad för att avtalsparten vidtar åtgärden.

H11 Åsidosättande av räddningsplikt

Om försäkrad uppsåtligen eller av grov vårdslöshet inte uppfyllt räddningsplikten, minskas försäkringsersättningen i skäligen utsträckning eller lämnas ingen ersättning alls, beroende på vilken nackdel som detta kan antas ha lett till för försäkringsbolaget.

H12 Bolag som omfattas av försäkringen

Aktiebolag, handelsbolag eller i förekommande fall ekonomisk förening, stiftelse, samfällighetsförening, bostadsrättsförening eller ideell förening - som anges i försäkringsbrevet, inklusive dotterbolag, förutsatt att de är dotterbolag vid försäkringstidens början.

Under försäkringstiden tillkommande dotterbolag med säte i Norden och som inte är Finansiell institution omfattas av försäkringen med automatik medan de är dotterbolag, för ersättningsanspråk grundade på handling under tiden de är dotterbolag.

I Överfallsskydd

I1 Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller för den försäkrade och samtliga ägare och medarbetare.

I2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under försäkringstiden.

I3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar i försäkrad butik och på anslutande parkeringsyta, samt vid tjänsteutövning inom Norden.

I4 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för personskada genom misshandel eller annat uppsåtligt våld eller hot om våld. Gärningen ska utgöra brott som innefattar personskada och/eller sådan kränkning av den personliga integriteten som berättigar till ersättning.

I5 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- som inte har samband med den försäkrades tjänsteutövning
- skada som de försäkrade tillfogar varandra
- skada som den försäkrade tillfogas då han varit påverkad av berusnings-, sömn- eller narkotiska medel, såvida han inte kan visa att samband saknas mellan påverkan och skadan
- skada som uppstått då den försäkrade utan skäligen anledning utsatt sig för risken att skadas
- skada som uppstått i samband med att den försäkrade utfört eller medverkat till uppsåtlig gärning som enligt svensk lag är straffbelagd
- skada som ersätts genom TFA-försäkring.

I6 Självrisk

Överfallsförsäkringen gäller utan självrisk.

17 Skadevärderingsregler

Skada värderas enligt skadeståndsrättsliga regler.

18 Skadeersättningsregler

Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet för skada samt skäligen rättegångskostnader är begränsad till högst 10 prisbasbelopp per skadelidande.

19 Skaderegleringsbestämmelser

19.1.1 Skadeståndstalan

Föranleder skadan åtal, ska den försäkrade på försäkringsgivarens begäran och bekostnad föra skadeståndstalan.

J Rättsskyddsförsäkring

J1 Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

J1.1 Tvist

Försäkringen gäller för tvist som avser försäkrad butiksverksamhet och gäller för försäkringstagaren och dennes arbetstagare.

J1.2 Skattemål

Försäkringen gäller endast för försäkringstagaren.

J2 När försäkringen gäller

J2.1 Tvist

J2.1.1 Huvudregel

Rättsskydd lämnas om försäkringen är i kraft när tvisten uppkommer och om den då gällt under en sammanhängande tid av minst två år. Om försäkringen inte varit gällande i två år, men motsvarande försäkring funnits i annat bolag, får den tid försäkringen varit gällande i annat bolag tillgodoräknas.

J2.1.2 Om försäkringen inte funnits i två år

Om försäkringen gäller, men varit i kraft kortare tid än två år när tvisten uppkommer, lämnas rättsskydd om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffat sedan försäkringen trädde i kraft.

J2.1.3 Om försäkringen upphört

Om försäkringen inte längre är gällande när tvisten uppkommer, lämnas rättsskydd genom denna försäkring om den varit i kraft när de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffade och det därefter inte gått längre tid än tio år.

J2.2 Skattemål

J2.2.1 Huvudregel

Rättsskydd lämnas om den försäkrade visar att de händelser eller omständigheter som ligger till grund för skattemålet har inträffat under den tid rättsskyddsförsäkringen varit i kraft.

J2.2.2 Om försäkringen upphört

Rättsskydd lämnas om den försäkrade visar att de händelser eller omständigheter som ligger till grund för skattemålet har inträffat under den tid rättsskyddsförsäkringen varit i kraft. Rättsskydd lämnas dock inte för skada som anmäls senare än två år efter det att försäkringen upphört att gälla.

J2.3 Grupptalan

Försäkringen omfattar grupptalan från ICA Handlarnas förbund. Försäkringsbeloppet är 5 MSEK.

J2.4 Om försäkringen har blivit uppsagd av försäkringsbolaget

Om försäkringen har sagts upp av försäkringsbolaget på grund av

- dröjsmål med premiebetalning som inte är av ringa betydelse
  - att den försäkrade väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot försäkringsbolaget
  - att ett i villkoren angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på ett sätt som försäkringsbolaget inte kan antas ha tagit i beräkning
- gäller försäkringen endast för tvistemål eller skattemål som skriftligen anmälts till försäkringsbolaget före den dag försäkringen upphörde att gälla.

J3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller endast i tvist med motpart som har sin hemvist inom Norden.

J4 Försäkringsbelopp

J4.1 Tvist

Försäkringsbolagets ersättningsskyldighet är vid varje tvist begränsad till 5 prisbasbelopp. Högsta ersättning för samtliga tvister som uppkommit under ett försäkringsår är 50 prisbasbelopp.

En tvist föreligger om två eller flera av de försäkrade står på samma sida i en tvist. Om den försäkrade har flera tvister ska dessa räknas som en tvist om yrkandena stöder sig på väsentligen samma grund.

J4.2 Skattemål

Försäkringsbolagets ersättningsskyldighet är i varje skattemål begränsad till 5 prisbasbelopp. Detta är också högsta ersättning som kan utgå för flera skattemål och som gäller händelser eller omständigheter som inträffat under samma försäkringsperiod.

J5 Självrisk

J5.1 Tvist

Grundsjälvrisk är 20 % av skadebeloppet, dock lägst grundsjälvrisk enligt försäkringscertifikat.

J5.2 Skattemål

Grundsjälvrisk anges i försäkringscertifikatet.

Förhöjd självrisk: Självrisken är 40 % av prisbasbeloppet jämte 10 % av överskjutande kostnader, dock lägst grundsjälvrisk enligt försäkringscertifikat.

J6 Vad försäkringen gäller för

J6.1 Tvist

Försäkringen gäller för ombuds- och rättegångskostnader i samband med tvist som kan prövas som tvistemål av allmän domstol (tingsrätt, hovrätt och Högsta domstolen), fastighetsdomstol miljödomstol, Statens VA-nämnd eller motsvarande domstolar i övriga nordiska länder, även om tvisten avgörs genom skiljeförfarande.

Är tvisten sådan att den först ska prövas av annan instans (t ex hyresnämnd eller arrendenämnd) betalas endast kostnader som uppkommit efter sådan prövning.

J6.2 Skattemål

Försäkringen gäller för ombuds- och rättegångskostnader i samband med skattemål i allmän förvaltningsdomstol i Sverige (länsrätt, kammarrätt och Regeringsrätten).

I tvistemål eller skattemål som gäller försäkringstagaren i dennes egenskap av ägare eller nyttjare av fastighet, gäller försäkringen endast om den försäkrade verksamheten huvudsakligen bedrivs eller har bedrivits i denna fastighet.

J6.3 Vad försäkringen inte gäller för

J6.3.1 Tvist

Försäkringen gäller inte för tvist

- som rör förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare (arbetstvister)
- som avser fordran eller anspråk, som överlåtit på den försäkrade eller som avser borgensåtagande
- som avser patenträttsliga tvister
- brottmål eller som avser anspråk på grund av gärning som föranlett misstanke om eller åtal för brott som kräver uppsåt för straffbarhet
- som rör ansökningsmål enligt 21 kap 1 § miljöbalken.
- som avser skadeståndsanspråk mot den försäkrade om trafik- eller ansvarsförsäkring täcker eller skulle kunna täcka ett sådant krav, oavsett om försäkring finns eller inte
- där den försäkrade är konkursgäldenär eller när tvist har uppkommit efter konkursutbrottet
- om den försäkrade inte har befogat intresse av att få sin sak prövad
- som omfattas av reglerna om handläggning av s.k. småmål enligt 1 kap 3a§ rättegångsbalken

J6.3.2 Skattemål

Försäkringen gäller inte för skattemål

- som avser skönstaxering eller annars har sin grund i att försäkringstagaren av skattemyndigheten antas ha lämnat medvetet oriktiga eller ofullständiga uppgifter
- i den del de avser privata levnadskostnader
- som avser påförd skatt med belopp lägre än 15 000 kronor.

J7 Skadeersättningsregler

J7.1 Vilka kostnader försäkringen gäller för

Om kostnaderna är nödvändiga och skäligen och inte kan utfås av motpart eller staten, kan ersättning lämnas för :

- ombudets arvode och kostnader, förutsatt att dessa är väl specificerade
- kostnad för bevisning i rättegång och skiljeförfarande
- expeditionskostnader i domstol
- rättegångskostnader, som den försäkrade ålagts att betala till motpart eller staten, eller som den försäkrade vid förlikning under rättegång åtagit sig att betala till motparten, om det är uppenbart att domstolen skulle ha ålagt den försäkrade att betala högre rättegångskostnader om tvisten hade prövats.
- kostnad för medling enligt 42 kap. 17§ rättegångsbalken.

J7.2 Vilka kostnader försäkringen inte ersätter

Försäkringsersättning lämnas inte för:

- försäkrads eget arbete, förlorad inkomst, resor, uppehälle eller andra kostnader,
- verkställighet av dom eller beslut
- merkostnader som uppstår genom att den försäkrade anlitar flera ombud eller byter ombud

- merkostnader som uppstår genom att den försäkrade gjort sig skyldig till försumlig processföring eller förfarit försumligt
- kostnad som skulle ha betalats av allmänna medel om den försäkrade ansökt om allmän rättshjälp.

J7.3 Ombud

J7.3.1 Tvist

För att försäkringen ska gälla måste den försäkrade anlita ombud. Ombudet ska vara lämpligt med hänsyn till den ort där verksamheten bedrivs och ärendets natur samt

- vara ledamot av Sveriges Advokatsamfund (advokat) eller jurist anställd hos advokat, eller
- i skattemål – vara auktoriserad eller godkänd revisor, eller jurist anställd hos sådan revisor, eller
- vara godkänd av Försäkringsbolagens Rättsskyddsnämnd.

Vid tvist eller mål som handläggs utomlands ska ombudet godkännas av försäkringsbolaget.

Försäkringsbolaget har rätt begära prövning av ombudets lämplighet hos Försäkringsbolagens Rättsskyddsnämnd. Ombudet är skyldigt att låta nämnden pröva skäligheten av arvode och kostnader samt godta nämndens bedömning.

Försäkringsbolaget har rätt att hos Sveriges Advokatsamfund påkalla skiljeförfarande rörande skäligheten av advokats arvoden och kostnader, eller begära motsvarande prövning i Ombudskostnadsnämnden, eller när det gäller revisor, begära motsvarande prövning hos revisorsnämnden.

J8 Skaderegleringsbestämmelser

J8.1 Ränthebestämmelser

Försäkringsbolaget är gentemot den försäkrade inte skyldig att lämna ersättning för räntekostnader som uppkommit på grund av den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som enligt försäkringsavtalet ankommer på honom.

J8.2 Anmälan om skada

J8.2.1 Tvist

Skada ska anmälas till försäkringsbolaget så snart som möjligt, dock senast inom tre år från tvistens uppkomst.

J8.2.2 Skattemål

Skada ska anmälas senast sex månader efter det att skattefrågan anhängiggjorts i domstol.

K Förmögenhetsbrottsförsäkring

K1 Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

Försäkringen avser butiksverksamhet och gäller för de försäkrade.

K2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada genom brott, som förövas under den tid försäkringen är i kraft och som upptäcks inom två år efter försäkringens upphörande, dock senast tio år efter det att brott förövats.

K3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom Norden genom brott.

K4 Försäkringsbelopp

Högsta ersättning för

Butik med årsomsättning mer än 300 MSEK: 10 MSEK

Butik med årsomsättning mindre än 300 MSEK: 5 MSEK.

K5 Självrisk

Vid varje skada dras från skadebeloppet och skäligen rättegångskostnader ett belopp som utgör den försäkrades självrisk.

Självrisken är samma som grundsjälvrisken för egendomsförsäkringen, dock lägst 1 prisbasbelopp.

Vid skada som löper under flera år dras den självrisk som gällde det år då skadan upptäckts.

K6 Försäkringens omfattning

K6.1 Försäkringsbolagets åtagande

K6.1.1 Förmögenhetsbrott

Försäkringen gäller för

- den skada som medarbetare hos den försäkrade, i tjänsten, förorsakat genom att denne bevisligen gjort sig skyldig till förmögenhetsbrott mot den försäkrade
- den skadeståndsskyldighet som kan föreligga för försäkrad genom att medarbetare hos försäkrad, i tjänsten, bevisligen har gjort sig skyldig till förmögenhetsbrott mot annan, jämte skäligen rättegångskostnader.

Kan det inte fastställas vem som förövat brottet, lämnas endast ersättning om försäkrad genom tillförlitlig utredning kan styrka att någon av den försäkrades medarbetare i tjänsten gjort sig skyldig till förmögenhetsbrott.

K6.1.2 Dataintrång och databrott

Försäkringen gäller även vid skada som åsamkats försäkrad genom att någon olovligen bereder sig tillgång till upptagning för automatisk databehandling eller olovligen ändrar eller utplånar eller i register för in sådan upptagning och därmed gör sig skyldig till dataintrång eller till förmögenhetsbrott enligt brottsbalken.

K6.1.3 Utrednings- och revisionskostnader

Försäkringen gäller för utrednings- och revisionskostnader för att fastställa skadans orsak och omfattning även om kostnaden uppkommit i samband med rättegång. Högsta ersättning är 5 prisbasbelopp.

K7 Vad försäkringen inte gäller för

K7.1 Annan försäkring

Försäkringen gäller inte för skada som kan ersättas av annan försäkring.

K7.2 Ränta

Försäkringen gäller inte för ränta på uppkommen skada.

K7.3 Goodwill

Försäkringen gäller inte för skada genom förlust av goodwill.

K7.4 Skada efter upptäckt

Försäkringen gäller inte för skada genom brott som förövats av medarbetare efter det att genom försäkringen ersättningsbart skadefall, orsakat av densamme, har upptäckts, såvida inte särskild överenskommelse har träffats.

K7.5 Förutsebar skada

Försäkringen gäller inte för skada som uppkommer under sådana omständigheter att det borde ha stått klart för företagsledningen att skada med stor sannolikhet skulle komma att inträffa.

K7.6 Datavirus

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av datavirus.

K8 Säkerhetsföreskrifter

Utöver nedan angivna säkerhetsföreskrifter gäller även annan i försäkringsbrevet angiven säkerhetsföreskrift.

K8.1 Inventering

Den försäkrade ska minst en gång varje försäkringsår företa inventering av varulager, maskiner och inventarier.

K8.2 Revision

Den försäkrade ska anlita kompetent revisor samt i övrigt företa de revisioner och kontroller som är brukligt inom den försäkrades verksamhetsområde.

K8.3 Datainspektionen med flera

Det åligger den försäkrade att följa av Datainspektionen eller annan tillsynsmyndighet meddelad föreskrift.

K8.4 Påföljd då säkerhetsföreskrift inte följts

Om säkerhetsföreskrift inte följts, ersätts endast den förlust som kan ha uppstått oberoende av detta.

K9 Skadevärderingsregler

Ersättning beräknas enligt utomobligatoriska skadeståndsrättsliga regler.

K9.1 Skadeersättningsregler

Skada värderas enligt K9 och ersätts enligt följande regler. Försäkringen ska inte bereda den försäkrade någon vinst utan endast ersättning för liden skada, även om försäkringsbeloppet är större.

K9.2 Full försäkring

Full försäkring föreligger om den till försäkringsbolaget uppgivna årsomsättningen minst motsvarar den verkliga årsomsättningen under kalenderåret närmast före det försäkringsår under vilket skadan inträffade.

Föreligger inte full försäkring, begränsas försäkringsbolagets ersättningsskyldighet till så stor del som svarar mot den betalda premien i förhållande till den premie som skulle ha betalats för full försäkring.

K9.3 Tidpunkt för betalning och räntebestämmelser

Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt K10. Betalas ersättningen senare, ska försäkringsbolaget utge dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Om misstänkt brott föranleder förundersökning, åtal och rättegång, föreligger dock ingen betalningsskyldighet förrän en månad förflutit sedan förundersökningen eller åtalet lagts ner eller lagakraftvunnen dom föreligger.

K9.4 Tillrättakommen egendom

Kommer egendom, för vilken ersättning utgivits, tillrätta ska egendomen snarast ställas till försäkringsbolagets förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen, om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

Den försäkrade äger rätt att, före försäkringsbolaget, tillgodogöra sig värdet av tillrättakommen egendom (även pengar) i den utsträckning totalt skadebelopp överstiger summan av försäkringsbelopp och självrisk. Försäkringsbolaget äger rätt att tillgodogöra sig återstoden - dock aldrig mer än utbetald ersättning.

K9.5 Arbetstagares fordran

Vid beräkning av skadans storlek ska, om det kan ske lagligen, avdrag göras för den fordran som arbetstagare, som begått brottet, har gentemot den försäkrade.

K10 Skaderegleringsbestämmelser

K10.1 Anmälan om skada och ersättningskrav

Skada som kan medföra ersättningskrav mot försäkringsbolaget och händelse som kan leda till sådan skada, ska anmälas så snart som möjligt, dock senast inom sex månader. Försummas anmälningsplikten och har försummelsen medfört skada för försäkringsbolaget, kan den ersättning som försäkringsbolaget annars skulle ha betalat sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Dessutom åligger det den försäkrade att göra polisanmälan. Görs inte sådan anmälan bortfaller rätten till försäkringsersättning.

Ersättningskrav ska framställas till försäkringsbolaget snarast efter det att skadan upptäckts eller skadeståndsanspråk framställts och senast sex månader från det att den försäkrade fått kännedom om sin möjlighet att få ersättning. Framställs kravet senare gäller inte försäkringen.

K10.2 Skyldighet att lämna upplysningar

Den försäkrade är skyldig att utan dröjsmål lämna försäkringsbolaget handlingar och andra upplysningar som kan vara av betydelse för skadeutredningen.

Försäkrads rätt enligt försäkringsavtalet kan bortfalla eller begränsas enligt bestämmelserna i försäkringsavtalslagen om han svikligen uppger, förtiger eller döljer något förhållande av betydelse för skadans bedömning.

K10.3 Skyldighet att utreda, vittna med mera

Den försäkrade är skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar som är av betydelse för bedömning av skadehändelsen och den försäkrades ansvar och som kan genomföras inom den försäkrades verksamhet. Den försäkrade är även skyldig att, i händelse av rättegång, utan ersättning se till att, i nödvändig utsträckning, vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos försäkringstagaren anställd personal.

K10.4 Stämning och rättegångsombud

Om den försäkrade instäms till domstol eller erhåller uppgift om att så ska komma att ske, ska detta omedelbart anmälas till försäkringsbolaget. Försäkringsbolaget utser rättegångsombud och lämnar denne nödvändiga anvisningar och instruktioner. Den försäkrade är skyldig att utan ersättning bistå i processen, såsom att tillhandahålla vittnes- och sakkunnigbevisning med anställd personal.

Om den försäkrade inte iakttar dessa skyldigheter, kan en dom om ersättningsskyldighet inte åberopas mot försäkringsbolaget och inte heller ersätts rättegångs- eller skiljemanna-förfarande.

K10.5 Uppgörelse i godo

Försäkringsbolaget är fritt från ansvar för skadeståndsskyldighet som den försäkrade medger utan försäkringsbolagets godkännande, om inte skadeståndet var lagligen grundat.

Vid skadeståndsanspråk mot den försäkrade är denne skyldig att på försäkringsbolagets begäran ingå förlikning med den skadelidande.

Om försäkringsbolaget har förklarat sig villigt att göra upp i godo med den som kräver skadestånd, är försäkringsbolaget

fritt från skyldighet att svara för därefter uppkommen kostnad, skadestånd och att företa ytterligare utredning. Detsamma gäller för det fall att den försäkrades skadeståndsskyldighet fastställs genom tredskodom.

L Kund- och Besöksolycksfall

L1 Försäkrade personer

Försäkringen gäller för kund eller annan besökare till den försäkrade verksamheten.

L2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

L3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom försäkringsställe som anges i försäkringscertifikatet. I samband med evenemang som försäkringstagaren ordnar för sina kunder gäller försäkringen även utanför försäkrings-stället, men inom butikens närområde.

L4 Försäkringsbelopp

Ersättningen för varje skadad person är begränsad till högst 5 prisbasbelopp.

Försäkringsbolagets åtagande är begränsat till 10 prisbasbelopp vid varje skadetillfälle, även då flera personer skadas av samma orsak och vid samma tillfälle.

L5 Försäkringens omfattning

Försäkringen gäller för personskada som drabbar kund eller annan besökare vid olycksfall eller överfall inom försäkringstagarens lokaler och anslutande parkeringsyta, även om försäkrad inte är skadeståndsskyldig. Försäkringen gäller även i samband med evenemang som försäkringstagaren ordnar för sina kunder och deras barn.

L6 Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för skada

- som omfattas av Ansvarsförsäkringen
- uppstår i samband med att den försäkrade utför eller medverkar till gärning som enligt svensk lag är straffbelagd.

L7 Skadevärdering- och Skadeersättningsregler

Skada värderas som om försäkringstagaren varit skadeståndsskyldig och ersätts enligt skadeståndsrättsliga regler.

L8 Självrisk

Försäkringen gäller med självrisk som anges i försäkringscertifikatet.

M Tjänstereseförsäkring

M1 För vilka försäkringen gäller

Försäkringen gäller för

- försäkringstagaren
- samtliga medarbetare och ägare
- VD och styrelsemedlemmar när de reser på uppdrag av försäkringstagaren
- ovan nämnda personers partners och barn som i företagets intresse medföljer på tjänsteresa.

Med anställd avses också praktikant, frivilligarbetare samt funktionär, tillfälligt anställda och konsulter som reser på uppdrag av den försäkrade och saknar egen försäkring.

Försäkringen gäller endast för person som är stadigvarande bosatt i Norden. För person som inte är försäkrad i allmän försäkringskassa i Norden gäller försäkringen inte vid sjukdom och olycksfall.

Försäkringen omfattar inte resor mellan bostaden och den ordinarie arbetsplatsen

M2 När försäkringen gäller

M2.1 Tjänsteresa

Försäkringen gäller vid tjänsteresa under försäkringstiden, från det försäkrad lämnar bostaden eller den ordinarie arbetsplatsen och upphör när den försäkrade återkommer till någon av dessa platser, dock längst under en sammanhängande tid av 365 dagar.

M2.2 Privat resa

I anslutning till tjänsteresa utomlands gäller försäkringen även under 7 dygn vid privat vistelse på resmålet.

M3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i hela världen med undantag för de länder/områden till vilka Utrikesdepartementet (UD) helt eller delvis avråder att resa till.

För information om till vilka länder/områden som UD avråder resa till, se www.ud.se.

M4 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen omfattar vård- och resekostnader vid akut sjukdom och olycksfallsskada

M4.1 Sjukvård

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligena kostnader för vård och behandling av behörig läkare, sjukhusvård samt för behandling och hjälpmedel som läkare föreskrivit.

Ersättningen är begränsad vid

- akut sjukdom till kostnader upp till 1 år dagar från första läkarbesöket
- olycksfallsskada till kostnader som uppkommit inom 5 år från dagen då olycksfallsskadan inträffade. Efter 1 år ersätts enbart kostnader för sjukvård i Norden.

Ersättning för sjukvårdskostnader lämnas inte efter att definitiv medicinsk invaliditetsersättning betalats ut genom någon försäkring.

M4.2 Tandvård

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligena kostnader för tillfällig behandling av akuta tandbesvär som under resan måste utföras av tandläkare på vistelseorten.

Skadas den försäkrades tänder vid ett olycksfall lämnas dessutom ersättning för behandling som inom 5 år från olycksfallet utförs av tandläkare på hemorten i Sverige. Behandling och kostnader ska godkännas i förväg av försäkringsbolaget.

Skador som uppstått vid tuggning eller bitning räknas ej som olycksfall och ersätts ej. Ersättning lämnas dock för tillfällig tandbehandling som utförts på vistelseorten enligt nedan.

M4.3 Merkostnader för kost och logi samt vissa resekostnader

I samband med akut sjukdom eller olycksfall lämnas för den försäkrade och en medföljande försäkrad ersättning för:

- nödvändiga och skäligena merkostnader för logi utanför hemorten

- merkostnader för kost med högst 200 kronor per dag och person.

Detta gäller om läkare föreskriver förlängning av vistelse eller ändrad boendeform.

Om biljetterna för återresan inte är ombokningsbara, lämnas ersättning för nödvändiga och skäligena biljettkostnader pga att sjukdomen eller olycksfallsskadan orsakat en förlängning av tiden för uppehållet på vistelseorten.

Kostnaderna ska godkännas av SOS International eller försäkringsbolaget och kunna styrkas med kvitton i original. Ersättning lämnas upp till 1 år från första läkarbesöket.

M4.4 Resekostnader vid akut sjukdom eller olycksfallsskada

M4.4.1 Resor i samband med sjukvård och tandvård

Behöver den försäkrade resa för att få sjukvård eller tandvård lämnas ersättning för hans lokala resekostnader..

M4.4.2 Merkostnad för hemresa till hemorten

Bedömer behörig läkare på vistelseorten utomland att den försäkrade måste återvända till hemorten i Sverige, betalas ersättning för merkostnad för hemresa. Såväl nödvändigheten av hemresan som färd sättet ska vara föreskrivet av läkaren på vistelseorten och godkänd av SOS International eller försäkringsbolaget.

M4.4.3 Hemtransport av avliden eller begravning på platsen

Om den försäkrade avlider under tjänsteresan, betalar försäkringsbolaget kostnaden för transport av den avlidne till hemorten i Norden, samt för åtgärder som är nödvändiga för att genomföra transporten.

M4.4.4 Begravning på platsen

Vid dödsfall utanför Sverige kan istället för transporten till hemorten i Sverige enligt ovan, begravningskostnaderna på vistelseorten betalas, dock med högst 50 000 kronor.

M4.4.5 Nära anhörigs resa till svårt sjuk eller avliden

Drabbas försäkrad av akut sjukdom eller olycksfall utomlands, och läkare bedömer tillståndet som livshotande, betalar försäkringsbolaget nödvändiga och skäligena kostnader för biljett och uppehälle för två nära anhörigas resa från Sverige och åter.

Detsamma gäller om försäkrad avlider utomlands och begravning äger rum på vistelseorten. Resa från annat land än Sverige kan betalas upp till vad det kostar att resa från Sverige och åter.

M4.4.6 Ny utresa eller ersättningsresa

Kan den försäkrade enligt behörig läkares utlåtande inte utföra sitt arbete, på grund av akut sjukdom eller olycksfallsskada, som inträffat under tjänsteresa, lämnas efter godkännande av försäkringsbolaget ersättning för biljettkostnader till arbetsgivaren för:

- ersättares utresa om arbetsgivaren av affärsmässiga skäl måste ersätta den försäkrade med annan person
- ny utresa för den försäkrade om denne skall återuppta sitt arbete efter tillfrisknandet samt för ersättares hemresa.

M4.4.7 Hemresa vid anhörigs sjukdom/ dödsfall

Försäkringsbolaget lämnar ersättning för nödvändiga och skäligena merkostnader för återresa till hemorten i Sverige med transportmedel i reguljär trafik om försäkrad tvingas avbryta resan tidigare än beräknat på grund av att nära anhörig i Sverige avlider eller drabbas av allvarlig akut sjukdom eller

råkar ut för en svårare olycksfallsskada. Tillståndet ska av läkare bedömas vara livshotande.

Ersättning för den nödvändiga återresan lämnas endast om den försäkrade kommer hem minst 48 timmar före den avsedda och planerade hemkomsten.

Försäkringen omfattar även ersättning till arbetsgivaren för biljettkostnader vid resa med transport-medel i reguljär trafik för ersättares utresa om arbetsgivaren av affärsmässiga skäl måste ersätta den försäkrade med annan person eller ny utresa för den försäkrade om denne skall återuppta sitt arbete efter nära anhörig har tillfrisknat eller avlidit jämväl för ersättares hemresa.

M4.4.8 Merkostnader för förlängd vistelse

Om den försäkrade tvingas förlänga sin tjänsteresa på grund av att det inte är möjligt att resa hem som planerat på grund av karantän, naturkatastrof eller liknande händelse lämnas ersättning, efter godkännande av försäkringsbolaget, för merkostnader för boende och resa.

Högsta ersättningsbelopp är 50 000 SEK per försäkrad.

M4.4.9 Hemresa på grund av väsentlig skada i den privata bostaden

Försäkringsbolaget lämnar ersättning för nödvändiga och skäligena merkostnader för återresa till hemorten i Sverige med transportmedel i reguljär trafik om försäkrad tvingas avbryta resan tidigare än beräknat på grund av att väsentlig skada drabbar den försäkrades privata egendom i dennes ordinarie bostad i Sverige genom brand eller liknande allvarlig oförutsedd händelse. Hemresan ska i förväg godkännas av försäkringsbolaget.

Ersättning för den nödvändiga återresan lämnas endast om den försäkrade kommer hem minst 48 timmar före den avsedda och planerade hemkomsten.

Försäkringen omfattar även ersättning till arbetsgivaren för biljettkostnader vid resa med transportmedel i reguljär trafik för:

- ersättares utresa om arbetsgivaren av affärsmässiga skäl måste ersätta den försäkrade med annan person eller
- ny utresa för den försäkrade om denne återupptar sitt arbete samt för ersättares hemresa.

M4.5 Invaliditets- och dödsfallsersättning vid olycksfall

Försäkringen gäller för olycksfallsskada. Ersättning lämnas:

- vid bestående nedsättning av kroppsfunction (medicinsk invaliditet)
- då arbetsförmågan för framtiden minskats med minst 50% till följd av skadan (ekonomisk invaliditet)
- vid dödsfall.

Bedömning av invaliditetsgraden görs enligt reglerna för medicinsk och ekonomisk invaliditet.

M4.5.1 Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppen – engångsbelopp – för 100% invaliditet och dödsfall anges i försäkringscertifikatet.

Om den försäkrades hälsotillstånd försämrats beroende på ett kroppsfel (sjukdom, sjuklig förändring, lyte och men) som antingen redan fanns vid olycksfallsskadan eller som tillstött senare utan samband med olycksfallsskadan, lämnas ingen ersättning för den invaliditet som försämringen medfört.

M4.5.2 Rätt till invaliditetsersättning

Rätt till invaliditetsersättning inträder om olycksfallsskadan medfört bestående nedsättning av den försäkrades kropps-

funktion och tillståndet är stationärt och inte livshotande. Med stationärt menas att tillståndet varken ändras till det bättre eller sämre.

Förutsättning för rätt till invaliditetsersättning är dels att olycksfallsskadan inträffat under tid då försäkringen var i kraft, dels att medicinsk invaliditet uppkommit inom 3 år från det försäkringen senast var i kraft.

Vid medicinsk invaliditet inträder rätt till invaliditetsersättning tidigast 12 månader efter det att olycksfallsskadan inträffade.

Invaliditetsbedömningen kan dock uppskjutas så länge detta enligt medicinsk erfarenhet eller med hänsyn till föreliggande rehabiliteringsmöjligheter är nödvändigt.

Om försäkringen inte längre är gällande när den definitiva invaliditetsgraden ska bedömas, beaktas endast direkta följder av olycksfallsskada som inträffat då försäkringen var i kraft.

Kan när invaliditetstillstånd inträtt den definitiva medicinska invaliditetsgraden ännu inte bedömas, utbetalas när så är möjligt förskott till den försäkrade. Detta ska svara mot den medicinska invaliditet som kan säkerställas.

Vid slutlig invaliditetsbedömning utbetalas belopp motsvarande den procentuella höjningen av ersättningsgraden.

Index vid utbetalningstillfället tillämpas.

Ersättningen utbetalas till den försäkrade.

Inträffar dödsfall innan rätt till invaliditetsersättning inträtt, utbetalas inte invaliditetsersättning. Har rätt till invaliditetsersättning inträtt utbetalas det belopp som svarar mot den säkerställda definitiva medicinska invaliditet som beräknas ha förelagat vid dödsfallet.

M4.5.3 Rätt till omprövning

Om olycksfallsskadan medför att den försäkrades kroppsfunction väsentligt försämras efter det att försäkringsbolaget tagits slutlig ställning till den försäkrades rätt till ersättning med anledning av olycksfallsskadan, har den försäkrade rätt att på grund av de nya omständigheterna få invaliditetsgraden omprövad.

Om prövning medges om den försäkrade senast inom 10 år från det olycksfallsskadan inträffade, skriftligen anmäler sitt önskemål om omprövning till försäkringsbolaget och samtidigt lämnar uppgift om de omständigheter som kan medföra rätt till omprövning.

M4.5.4 Hjälpmedel vid invaliditet

Utöver den ersättning vid invaliditet som bestäms efter invaliditetsgraden utges ersättning för hjälpmedel och rehabiliteringshjälpmedel som av läkare bedöms som nödvändiga för att lindra ett invaliditetstillstånd och som inte enligt lag eller särskild författning ska ersättas från annat håll, till exempel kommun, landsting eller annan försäkring.

Högsta ersättning

Ersättning lämnas med sammanlagt högst 50 000 kronor om försäkringsbolaget på förhand godkänt kostnaden. Ersättning lämnas längst i 5 år från det olycksfallsskadan inträffade. Detta under förutsättning att åtgärderna vidtas under tid då försäkringen är i kraft.

M4.5.5 Ersättning för vanprydande ärr vid olycksfallsskada

Försäkringen ersätter ärr eller annan vanställighet till följd av olycksfallsskada som krävt läkar-behandling. Ersättning kan endast lämnas om skadan är så allvarlig att läkarbehandling krävts. Att en läkare endast tittat på skadan utan att ge någon behandling är inte tillräckligt. Med behandling avses här exempelvis sårskada som måste sys eller tejpas. Ersättning

lämnas enligt en av försäkringsbolaget fastställd tabell gällande vid utbetalningstillfället.

Rätten till ersättning inträder först efter avslutad behandling och sedan ärren eller vanställheten bedömts vara kvarstående för framtiden, dock tidigast ett år från skadedagen.

M4.5.6 Rätt till dödsfallsersättning

Rätt till dödsfallsersättning föreligger om den försäkrade till följd av olycksfallsskadan avlider inom 3 år.

Ersättningens storlek

Dödsfallsbeloppet är angivet i försäkringscertifikatet.

Förmånstagare

Ersättningen betalas ut till den försäkrades dödsbo, om inte särskilt förmånstagarförordnande har anmälts till försäkringsbolaget. Särskild förmånstagarblankett finns att beställa hos försäkringsbolaget.

M4.6 Undantag

M4.6.1 Hälso tillstånd/ Vårdbehov

Ersättning lämnas inte för

- vård-, rese- eller andra kostnader som beror på att vårdbehov förelåg redan då den försäkrade påbörjade tjänsteresans. Ersättning kan dock lämnas om den försäkrades hälso tillstånd akut försämras under tjänsteresans och detta inte varit förutsägbart. Ersättning lämnas då för den merkostnad som försämringen medför.
- vård-, rese- eller andra kostnader i samband med sjukdom eller olycksfall som är förutsägbara före avresan från Sverige
- kostnader som kan ersättas av allmän försäkringskassa
- merkostnader på grund av sjukliga eller för åldern normala förändringar
- kostnad för hemtransport eller annan transport föranledd av den försäkrades rädsla för smitta
- vaccinationer, förebyggande hälsovård och normal tandvård
- privat sjukvård i Norden.

M4.6.2 Färdmedel

Ersättning lämnas inte för kostnader för att fartyg eller flygplan måste ändra sin färdplan på grund av den försäkrades skada eller sjukdom.

M4.6.3 Riskfylld verksamhet

Ersättning lämnas inte för kostnad för olycksfallsskada som uppkommit när försäkrad utövat:

- boxning, kickboxning, thaiboxning, shootfighting eller K1
- bergsbestigning, sportdykning, fallskärmshoppning, glid- och fallskärmsflygning, drakflygning, bungy jump, samt deltagande i expedition eller annan risk-fyllt verksamhet
- off-piståkning utan guide
- deltagande i sport-, idrottstävling eller organiserad träning, som professionell idrottsutövare.

M4.6.4 Övrigt

Ersättning lämnas inte för kostnad som

- avser förlorad arbetsinkomst
- kan ersättas på annat håll enligt lag, författning, konvention eller annan försäkring

M4.7 Säkerhetsföreskrift

Den försäkrade får inte ha använt läkemedel, alkohol, droger eller andra berusningsmedel på sådant sätt att det påverkar dennes handlande och den försäkrade i samband med detta genom grov vårdslöshet ådrar sig akut sjukdom eller olycksfall.

Om föreskriften inte följts kan avdrag göras med upp till 100% av ersättningen. Dock görs inget avdrag om försäkrad kan göra sannolikt att skadan skulle ha inträffat även om säkerhetsföreskriften följts.

M4.8 Invaliditetsersättningens storlek

Invaliditetsersättningen utgör en mot invaliditetsgraden svarande del av försäkringsbeloppet för invaliditet vid den ålder den försäkrade uppnått vid olycksfallet.

Invaliditetsersättningen bestäms på grundval av den ekonomiska invaliditeten, om sådan föreligger, annars på grundval av den medicinska invaliditeten. Bestämningen ska dock ske på grundval av den medicinska invaliditeten om detta skulle leda till högre invaliditetsersättning.

För försäkrad som vid olycksfallet fyllt 55 år lämnas endast ersättning för medicinsk invaliditet.

Kan funktionsförmågan förbättras genom användning av protes, bestäms invaliditetsgraden med beaktande även av protesfunktionen.

Bestämningen sker oberoende av i vilken grad den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt.

M4.9 Ersättning vid ekonomisk invaliditet

När olycksfallsskadan medfört bestående nedsättning av den försäkrades arbetsförmåga med minst 50 procent enligt försäkringsgivarens bedömning utbetalas invaliditetsersättning. En förutsättning härför är dock att olycksfallsskadan inom 5 år från skadedagen medfört sådan förlust av arbetsförmågan. För försäkrad som vid skadetillfället fyllt 18 år gäller den ekonomiska invaliditeten ska ha uppkommit inom 10 år från det olycksfallsskadan inträffade.

Olycksfallsskadan ska ha inträffat under tid då försäkringen är i kraft och före 55-årsdagen och medfört ekonomisk invaliditet innan 60-årsdagen.

Till grund för bestämning av den ekonomiska invaliditetsgraden läggs endast sådana av olycksfallsskadan föranledda symtom och funktionsnedsättningar som objektivt kan fastställas av försäkringsbolaget.

Hänsyn ska endast tas till nedsättning av sådan arbetsförmåga som utnyttjades omedelbart före olycksfallsskadan och som sannolikt skulle ha utnyttjats om arbetsförmågan inte förlorats. Bestämningen sker med hänsyn till den försäkrades förmåga att trots olycksfallsskadan utföra sitt vanliga arbete eller annat arbete som motsvarar hans krafter och färdigheter och som rimligen kan begäras av honom med hänsyn till ålder, tidigare utbildning och verksamhet, omskolning eller liknande åtgärd samt bosättningsförhållanden.

Arbetsförmågan anses bestående nedsatt när samtliga möjligheter till arbete även i annat yrke prövats. Samtliga möjligheter till rehabilitering ska också vara utredda.

Bestämningen av invaliditetsgraden sker med ledning av den förlust av arbetsförmågan som olycksfallsskadan medfört. Olycksfallsskadan ska dessutom innan den ekonomiska invaliditeten har inträtt och inom 3 år från skadedagen ha medfört medicinsk invaliditet.

M4.10 Ersättning vid medicinsk invaliditet

När olycksfallsskadan medfört bestående nedsättning av den försäkrades kroppsfunction och tillståndet är stationärt, utbetalas invaliditetsersättning.

En förutsättning för rätt till ersättning är att olycksfallsskadan inom 3 år medfört någon mätbar invaliditet. Slutbedömning ska dock göras först när invaliditetsgraden är definitivt fastställd och senast inom 3 år från skadedagen.

Bestämning av den medicinska invaliditetsgraden sker med ledning av vid varje utbetalningstillfälle gällande branschgemensamma tabellverk.

Om olycksfallsskadan medfört skador på flera kroppsdelar, så att den totala invaliditetsgraden överstiger 100 procent, maximeras ersättningen 100 % av försäkringsbeloppet.

M5 Skadeersättningsregler

M5.1 Resgodsskydd (Allrisk)

M5.1.1 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för skada på eller förlust av medfört resgods orsakad av plötslig och oförutsedd händelse.

Försäkringen gäller också för nödvändiga och skäliga merkostnader till följd av ersättningsbar resgodsskada enligt ovan. Sådana merkostnader kan vara t ex spärning av kort, resekostnader för polisanmälan, låsbyte på bostad.

M5.1.2 Försäkrad egendom

Försäkringen gäller för resgods som försäkrad äger, hyr eller lånar och som består av lös egendom inklusive stöldbegärlig egendom. Försäkringen gäller även för egendom tillhörig arbetsgivaren som den försäkrade medför på tjänsteresan.

M5.1.3 Egendom som inte omfattas

Försäkringen omfattar inte

- motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon, båt eller luftfartyg, samt delar och utrustning till sådan egendom. Försäkringen gäller dock för eldriven rullstol som tillhör den försäkrade, om den inte kan ersättas av annan försäkring.
- varor avsedda för försäljning, verktyg och provkollektioner, utställningsföremål och material för utställning
- djur
- flyttgods

M5.1.4 Undantag: Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för

- pengar, resehandlingar eller stöldbegärlig egendom som glömts tappats eller förlagts, även om egendomen senare stjäls eller skadas.
- skada på pengar, resehandlingar eller stöldbegärlig egendom då sådan egendom lämnats för transport eller pollettering/incheckning.
- skada på stöldbegärlig egendom som lämnats obevakad i bil eller annat fordon
- skada på egendom som nattetid lämnats kvar i bil eller annat fordon
- skada genom skavning, slitage eller självförstörelse
- ytliga skador på resväskor eller liknande såsom bucklor, repor eller dylikt utan väsentlig inverkan på användbarheten
- skada genom bristfällig eller olämplig emballering
- skada genom att medförd vätska eller smetande ämnen rinner ut
- skada på sportredskap under användning

- skada som kan ersättas av transportföretag, hotell eller liknande.

M5.1.5 Säkerhetsföreskrifter

Försäkringen gäller med följande säkerhetsföreskrift: Egendomen ska hanteras och förvaras med normal aktsamhet, så att den inte stjäls eller skadas.

När försäkrad lämnar egendom i transportmedel, på arbetsplats, eller tillfällig bostad såsom bungalow, lägenhet, hotellrum, passagerarhytt eller motsvarande, ska dörrar vara låsta och fönster stängda.

Pengar, resehandlingar och stölbegärlig egendom ska förvaras i safebox/kassafack, om sådant finns, eller annars låsas in i resväska, skåp, låda eller liknande.

M5.1.6 Påföljd om säkerhetsföreskriften inte uppfylls

Om aktsamhetskraven inte är uppfyllda kan ersättningen sättas ned eller bortfalla helt.

M6 Förseningsskydd

M6.1 Bagageförsening

Försäkringen lämnar ersättning om den försäkrade vid utresan från Sverige checkar in eller polletterar sitt bagage och det blir försenat efter den försäkrades ankomst till resmålet utanför verksamhetsorten.

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligena extrakostnader för inköp av kläder och toalettartiklar, maximalt 5 000 kr.

Om bagaget inte återfåts inom 36 timmar lämnas ytterligare ersättning med 10 000 kr.

M6.2 Försening vid färd med allmänt färdmedel

Vid påbörjad tjänsteresa lämnar försäkringen ersättning om försäkrad vid resa med allmänt färdmedel blir försenad med mer än 4 timmar till resmålet. Ersättning lämnas för den försäkrades nödvändiga och skäligena extrakostnader avseende kost, (mat och dryck) och logi.

Högsta ersättning per försäkrad vid varje skada är 3 000 kr.

Inköp och övernattnings skall göras på den ort där förseningen inträffade samt styrkas med kvitton i original.

Försäkringen gäller inte vid försening på grund av konkurs eller myndighetsingripande, lockout, strejk, eller andra av arbetsgivare eller fackliga representanter vidtagna åtgärder.

M6.3 Kidnappning

Om den försäkrade blir försenad/kvarhållen i mer än 4 timmar och det beror på ingripande, genom rättsstridigt tvång, av annan än myndighetsperson, lämnas ersättning för följande:

- nödvändiga och skäligena rese- och logikostnader för annan anställd eller nära anhörig, att närvara i anslutning till den aktuella platsen för kvarhållandet
- kostnad för förhandlare

Ersättning lämnas upp till 2 500 kr, för de försäkrade sammanlagt per påbörjat dygn under högst 90 dygn. Högsta ersättning är 250 000 kr vid varje skada. Händelsen måste styrkas med intyg från polismyndighet/UD.

Försäkringen gäller inte om den försäkrade blir försenad/kvarhållen av nära anhörig eller av annan försäkrad om den försäkrade orsakat skadan genom grov vårdslöshet eller uppsåt vid främjande av skadan för kostnader som har samband med fritagning eller liknande åtgärd för betalning av lösensumma

M7 Krisförsäkring (tjänsteresa)

M7.1 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen lämnar ersättning för kristerapi för den försäkrade om den försäkrade under sin tjänsteresa råkar ut för akut psykisk kris, till följd av att bevittna eller själv drabbas av en plötslig och oförutsedd händelse såsom:

- rån, hot eller överfall
- olycksfall
- brand, inbrott eller explosion,
- trafikolycka, naturkatastrof, kapning eller terrorattack

Försäkringen omfattar behandlingskostnad (arvode) för kristerapi (psykologkonsultation). Behandlingen ska ske hos legitimerad psykolog/terapeut, och ska i förväg godkännas av försäkringsbolaget.

Försäkringen lämnar också ersättning för den försäkrades nödvändiga och skäligena resekostnader till och från behandling.

M7.2 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

M7.3 Högsta ersättning

Högsta ersättning är per försäkrad och skadetillfälle maximerad till 10 behandlingstillfällen. Tiden under vilken behandlingshjälp ges är begränsad till 12 månader efter inträffad skada.

M8 Självriskskydd

M8.1 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen lämnar ersättning för självriskkostnad för:

- ersättningsbar egendomsskada enligt svenska hem- eller villahemförsäkringsvillkor
- ersättningsbar skada enligt svenska bilförsäkringsvillkor enligt nedan angiven omfattning

som uppkommit när den försäkrade varit på tjänsteresa.

M8.1.1 Hem eller villahemförsäkring

Om det inträffar en skada i den försäkrades permanenta bostad i Sverige, som är obobodd på grund av tjänsteresan, och som helt eller delvis har ersatts genom den försäkrades hem- eller villahemförsäkring, lämnas ersättning med ett belopp som motsvarar den självrisk som dragits av från skadeersättningen.

M8.1.2 Bil

Vid ersättningsbar skada enligt svenska bilförsäkringsvillkor gäller följande:

- Inträffar under tjänsteresa en plötslig oförutsedd skada på den försäkrades privata personbil på hemorten, som helt eller delvis har ersatts genom den försäkrades gällande bilförsäkring, lämnas ersättning med ett belopp som motsvarar den självrisk som gäller för skadan enligt bilförsäkringen. En förutsättning är dock att bilen under den försäkrades restid inte används av annan för sitt ändamål.
- Inträffar under tjänsteresa med den försäkrades privata fordon en bilskada som helt eller delvis har ersatts genom den försäkrades bilförsäkring, lämnas ersättning med ett belopp som motsvarar den självrisk som dragits av från skadeersättningen.

Begränsning

Försäkringen gäller inte för:

- skada som omfattas av bilens rättsskyddsförsäkring
- avbrottsförsäkring

- bonusförlust
- stilleståndsersättning eller kostnad för hyrbil.

M8.1.3 Hyrt fordon

Ersättning lämnas för självriskan vid skada på bil, båt, motorcykel, moped eller cykel som den försäkrade har hyrt under sin tjänsteresa.

M8.1.4 Högsta ersättning

Högsta ersättning vid varje skadetillfälle är 15 000 kronor.

M9 Ansvarsförsäkring för privatperson

M9.1 Vem försäkringen gäller för

Ansvarsskyddet gäller för den försäkrade som privatperson i samband med tjänsteresa. Försäkringen gäller inte vid direkt yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet.

M9.2 Försäkringens omfattning

Om försäkrad krävs på ersättning för en skada som kan omfattas av försäkringen åtar sig försäkringsbolaget gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra försäkrads talan vid rättegång eller skiljeförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljedomskostnader som uppkommer för försäkrad eller denne åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan
- betala det skadestånd den försäkrade är skyldig att utge.

M9.3 Person- och sakskada

Försäkringen omfattar person- och sakskada samt förmögenhetsskada som är en direkt följd av ersättningsbar person- och sakskada och som drabbar samma skadelidande.

Ren förmögenhetsskada, dvs ekonomisk skada som uppkommit utan samband med person - eller sakskada, ersätts inte.

M9.4 Undantag

Försäkringen gäller inte för:

- skada på egendom som den försäkrade hyrt, lånat, bearbetat, reparerat eller på annat sätt tagit mer än helt tillfällig befattning med. Undantaget avser inte skada på hotellrum eller annan hyrd bostad utanför verksamhetsorten samt inventarier däri, dock endast om skadan inte kan ersättas genom annan försäkring. Skada på grund av slitage, vanvård eller uppsåt ersätts dock inte.
- skada som försäkrad kan göras ansvarig för som ägare av fastighet, lägenhet eller som innehavare av tomträtt
- skada som den försäkrade kan göras ansvarig för som ägare, brukare eller förare av
  - motordrivna fordon då skadan kan omfattas av Trafikskadelagen eller motsvarande utländsk lagstiftning. Undantaget avser inte eldriven rullstol.
  - ång-, motor- eller segelbåt, svävare eller hydrokopter eller luftfartyg. Undantaget avser inte windsurfingbräda. *Anmärkning:* Om båten är utrustad med antingen utombordsmotor om högst 10 hkr eller segel med en segelyta av högst 10 kvm gäller försäkringen dock för personskada.
- skada som uppstått i samband med att den försäkrade utför uppsåtlig gärning som enligt svensk lag kan leda till fängelse

- skada som den försäkrade förorsakat i samband med yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet

M9.5 Försäkringsbelopp – högsta ersättning

Högsta ersättningsbelopp vid varje skadetillfälle är för person- och sakskada 10 000 000 kr.

Försäkringsbeloppet är högsta ersättning vid varje skadetillfälle även om flera av de försäkrade är skadeståndsskyldiga.

Om flera skador uppstår vid samma tillfälle och av samma orsak anses detta som ett skadetillfälle.

M9.6 Skaderegleringsbestämmelser

Om den försäkrade utan försäkringsbolagets tillåtelse medger skadeståndsskyldighet, godkänner ersättningskrav eller utbetalar ersättning, är försäkringsbolaget fritt från ansvar om inte kravet uppenbart var lagligen grundat.

M10 Rättskyddsförsäkring för privatperson

M10.1 Försäkrade personer

Försäkringen gäller för den försäkrade som privatperson i samband med tjänsteresa.

M10.2 Försäkringsbelopp

Högsta ersättningsbelopp vid varje tvist är 250 000 kr.

Om flera tvister uppkommer skall dessa räknas som en tvist om tvisterna grundar sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter.

En tvist anses föreligga om den försäkrade och annan försäkrad står på samma sida.

M10.3 Självrisk

Vid varje tvist är självriskan 1 000 kr jämte 10 % av överskjutande kostnader.

M10.4 Vad försäkringen gäller för

Försäkringsbolaget betalar vid tvist nödvändiga och skäligen ombuds- och rättegångskostnader som den försäkrade inte kan få betalda ur allmänna medel eller av motpart. Försäkringen gäller således inte för kostnad som skulle ha betalats av allmänna medel om den försäkrade ansökt om allmän rättshjälp.

Försäkringen omfattar även kostnader för utredning före rättegång, förutsatt att utredningen beställts av den försäkrades ombud och i förväg godkänts av försäkringsbolaget som nödvändig för att tillvarata den försäkrades rätt i tvisten.

Om den försäkrade inte anlitar ombud gäller inte försäkringen.

Försäkringen omfattar inte brottmål och gäller inte heller för tvist som endast kan prövas av administrativa myndigheter, specialdomstolar eller allmänna förvaltningsdomstolar, t ex länsstyrelse, försäkringsdomstol, hyresnämnd, länsrätt, kammarrätt eller regeringsrätt.

M10.5 Tvist utan rättegång

Försäkringen omfattar den försäkrades egna ombudskostnader vid tvist som kan prövas av tingsrätt, fastighetsdomstol, statens VA-nämnd, miljödomstol i Sverige eller motsvarande domstolar i övriga länder.

Är tvisten sådan att den först ska handläggas och prövas av annan instans, betalas endast kostnader som uppkommit efter sådan handläggning eller prövning.

M10.6 Tvist med rättegång

Försäkringen omfattar rättegångskostnader i tvist, både den försäkrades egna och sådana som han förpliktats utge efter domstolsprövning – som uppstått vid angivna domstolar eller överdomstolar till dessa. I sådana mål gäller försäkringen också för resning dock endast om resning beviljats samt även hyresmål som prövas av Svea hovrätt.

Försäkringen omfattar även rättegångskostnader som uppkommit vid förlikning under rättegång och som den försäkrade åtagit sig att betala till motpart under förutsättning att det är uppenbart att domstolen skulle ha ålagt den försäkrade att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvisten hade prövats.

M10.7 Tvist med skiljeförfarande

Försäkringen omfattar kostnader som slutligen skall stanna på den försäkrade för skiljeförfarande i tvist enligt 9.3.6.1 – både egna och sådana som han förpliktats utge efter skiljemäns prövning – med undantag för ersättning till skiljemännen.

M10.8 Undantag

Försäkringen gäller inte för tvist

- som vid rättslig prövning ska handläggas enligt 1 kap § 3d första stycket rättegångsbalken (s k småmål). Detta undantag ska dock ej tillämpas på tvist på grund av försäkringsavtal
- som har samband med äktenskapsskillnad eller som avser andra frågor som vid äktenskapsskillnaden aktualiseras mellan makarna – t ex vårdnad, underhåll, bodelning och äganderätt – samt motsvarande frågor i samband med upplösning av samboförhållanden
- som har samband med yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet som gäller ekonomiska åtgärder
- som för en privatperson är av ovanlig art eller omfattning
- som gäller borgensåtagande som gäller fordran eller anspråk som överlåtitis på försäkrad om det inte är uppenbart att överlåtelserna skett innan de händelser eller omständigheter inträffat som ligger till grund för tvisten
- som gäller försäkrad i egenskap av ägare, brukare eller förare av motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon, luftfartyg, skepp, ång-, motor- eller segelbåt. Detta undantag tillämpas dock inte om den försäkrade tillfälligt lånat eller hyrt dessa utanför Norden
- som gäller skadestånd eller annat anspråk på grund av gärning utförd av den försäkrade och som föranlett misstanke om eller åtal för brott som kräver uppsåt för straffbarhet om den försäkrade inte visar att han har befogat intresse av att få sin sak prövad. Sådant intresse anses t ex inte föreligga om domstol eller rättshjälpsnämnd på denna grund avslagit ansökan om statlig rättshjälp eller beslutat att rättshjälp skall upphöra.

M10.9 Val av ombud

Den försäkrade ska anlita ombud som är lämpligt med hänsyn till den ort där tvist är föremål för prövning och med hänsyn till tvistens beskaffenhet och omfattning.

För val av ombud bör den försäkrade rådöra med försäkringsbolaget. Om den försäkrade anlitar annat ombud än som ovan sagts, kan rätten till försäkringsersättning bortfalla.

Ombudet ska vara ledamot av Sveriges Advokatsamfund eller jurist anställd hos sådan ledamot eller på allmän advokatbyrå eller annan som efter prövning av Försäkringsbolagens rättskyddsmyndighet befunnits lämplig.

M10.10 Vilka kostnader försäkringen ersätter

Försäkrad kan få ersättning för följande kostnader om de är nödvändiga och skäligen och om försäkrad inte kan få dem betalda av motpart eller staten. Det innebär bl.a. att försäkringsbolaget inte betalar om den försäkrade i eller utom rättegång avstår från sina möjligheter att få ersättning av motparten.

De kostnader som avses är

- ombuds arvode och omkostnader
- kostnader för bevisning i rättegång och skiljemannaförfarande
- expeditjonskostnader i domstol

M10.11 Undantag

Försäkringen lämnar inte ersättning för eget arbete, förlorad inkomst, resor och uppehälle för den försäkrade verkställighet av dom, beslut eller avtal merkostnader som uppstår om försäkrad anlitar flera ombud eller byter ombud ersättning till skiljemän kostnader som inte ersätts av staten därför att frågan om rättshjälp enligt 8 § 8 rättshjälpslagen kan anstå medan annat liknande mål prövas eller om det kan antas att sådan bedömning skulle ha gjorts om den försäkrade i övrigt hade varit berättigad till rättshjälp ombudskostnader som inte ersätts genom rättshjälpen till följd av att försäkrad bytt ombud eller valt ombud som med hänsyn till omständigheterna inte ansetts lämpligt.

M10.12 Skaderegleringsbestämmelser

M10.12.1 Återkrav

I den mån försäkringsbolaget har betalat ersättning övertar försäkringsbolaget den försäkrades rätt att kräva ersättning av motpart, staten eller annan. Den försäkrade skall medverka till att eventuell återkravs rätt bevaras.

M10.12.2 Ombudskostnader

Försäkringsbolaget har rätt att hos Sveriges Advokatsamfund påkalla skiljedom eller till Försäkringsbolagens rättskyddsmyndighet påkalla prövning av skäligheten av ombuds arvode och kostnader.

M11 Överfallsskydd

M11.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för den försäkrade vid tjänsteresa under den tid försäkringen är i kraft.

M11.2 Högsta ersättning

Ersättning beräknas enligt skadeståndsrättsliga regler.

M11.3 Försäkringen ersätter

Om den försäkrade på tjänsteresa utsätts för något av följande brott:

- misshandel genom uppsåtlig fysiskt våld som inte är ringa grov misshandel genom uppsåtligt fysiskt våld
- våldtäkt
- sexuellt tvång

Om den försäkrade utsätts för upprepade brott av samma gärningsman eller av en eller flera gärningsmän vid samma tillfälle lämnas endast ett ersättningsbelopp.

M11.4 Tandvård

Utöver dessa belopp ersätts nödvändiga och skäligen kostnader för tandvård till följd av överfallet, enligt avsnittet Tandvård i kapitel M4.2. Fortsatt behandling ska ske hos tandläkare ansluten till allmän försäkring i Sverige.

M11.5 Invaliditet

Ersättning lämnas för medicinsk och ekonomisk invaliditet, se nedan

M11.6 Begravningskostnader

Om den försäkrade avlider till följd av mord eller dråp lämnar försäkringen ersättning för begravningskostnader med högst 30 000 kronor. Begravningskostnader betalas till dödsboet.

M11.7 Undantag

Försäkringen ersätter inte: skada som

- gärningsmannen tillfogat dig i sin tjänsteutövning och som dennes arbetsgivare enligt skadeståndslagen är skyldig att ersätta.
- om den försäkrade bor tillsammans med gärningsmannen
- om den har samband med att eller om den försäkrade drabbas av den när denne utför eller medverkar till brottslig handling som enligt svensk lag kan leda till fängelse

M11.8 Aktsamhetskrav/ Säkerhetsföreskrift

Ersättningen kan sättas ned om den försäkrade utan skälig anledning utsätter sig för att skadas. Den kan också sättas ned om den försäkrade genom att vara påverkad av alkohol, narkotika eller andra berusningsmedel utsätter sig för risken att skadas. Normalt sätts ersättningen ned med 25%. Ersättning kan dock lämnas om den försäkrade kan göra sannolikt att det inte finns något samband mellan alkoholpåverkan och skadan.

Om den försäkrade åsidosatt sina förpliktelser enligt försäkringsavtalet minskas försäkringsersättningen med ett skäligt avdrag. I vilken mån nedsättning ska ske avgörs efter vad som är skäligt med hänsyn till samtliga föreliggande omständigheter. Av betydelse är om åsidosättandet skett med uppsåt eller i annat fall graden av oaktsamhet. Hänsyn tas till om det föreligger förmildrande omständigheter eller om nedsättningen skulle bli oskäligt stor. Vid allvarliga brott mot den försäkrades förpliktelser kan ersättningen helt falla bort.

M11.9 Invaliditet som du fått till följd av ersättningsbar överfallsskada

Med invaliditet menas att överfallsskadan medför bestående nedsättning av kroppsfunktionen (medicinsk invaliditet) eller att arbetsförmågan för framtiden är bestående nedsatt med minst 50 % till följd av skadan (ekonomisk invaliditet). Vid bedömning av invaliditetsgraden skiljer man mellan medicinsk och ekonomisk invaliditet.

M11.9.1 Medicinsk invaliditet

Försäkringen ersätter:

medicinsk invaliditet: För framtiden, bestående nedsättning av din fysiska eller psykiska funktionsförmåga som är orsakad av överfallsskada, vanprydande ärr eller annan vanställighet, bestående värk, förlust av sinnesfunktion eller inre organ orsakad av en överfallsskada som krävt läkarbehandling.

Försäkringen ersätter inte:

- skada som inom tre år från överfallet inte medfört någon mätbar invaliditet.
- mer än 100% invaliditet för en och samma överfallsskada.
- ärr eller annan vanställighet som inte krävt läkarbehandling.
- invaliditetsersättning enligt avsnittet

M11.9.2 Invaliditets- och dödsfallsersättning vid Olycksfall.

Övriga bestämmelser om medicinsk invaliditet

Invaliditetsgraden bestäms med hänsyn till de skador och symptom som orsakats av olycksfallet och som objektivt kan fastställas. Bestämningen sker oberoende av vilken grad den skadades arbetsförmåga nedsatts på grund av olycksfalls-skadan.

Kan förlorad kroppsdel ersättas av protes, bestäms invaliditetsgraden med hänsyn till protesfunktionen. Bestämning av den medicinska invaliditetsgraden sker med ledning av vid varje utbetalningstillfälle gällande branschgemensamma tabellverk.

Bestämning av vanprydande ärr eller annan vanställighet sker med ledning av försäkringsbolaget fastställt tabellverk. Om samma överfall medför skador på flera kroppsdelar, lämnas ersättning efter beräknad invaliditetsgrad om högst 100 %. Var skadad kroppsdel inte fullt friskt och funktionsduglig före överfallet frånräknas den tidigare invaliditetsgraden.

M11.9.3 Ekonomisk invaliditet

Försäkringen ersätter ekonomisk invaliditet orsakad av överfallsskada som inträffar före 55-årsdagen förutsatt att nedanstående är uppfyllt:

- arbetsförmågan är bestående nedsatt med minst 50 %
- överfallsskadan medfört medicinsk invaliditet
- samtliga möjligheter till arbetsträning och rehabilitering är utredda

Försäkringen ersätter inte ekonomisk invaliditet:

vid nedsättning av arbetsförmågan med mindre än 50% till följd av överfallsskada som inträffar efter 55-årsdagen efter 60-årsdagen enligt avsnittet M4.5 Invaliditets- och dödsfallsersättning vid Olycksfall.

M11.9.4 Bestämning av ersättning

Till grund för bestämning av den ekonomiska invaliditeten läggs endast sådana av överfallsskadan föranledda symptom och funktionsnedsättningar som objektivt kan fastställas av försäkringsbolaget.

Hänsyn ska endast tas till nedsättning av sådan arbetsförmåga som utnyttjades omedelbart före överfallsskadan och som sannolikt skulle ha utnyttjats om arbetsförmågan inte förlorats.

Bestämningen sker med hänsyn till den försäkrades förmåga att trots överfallsskadan utföra sitt vanliga arbete eller annat arbete som motsvarar hans krafter och färdigheter och som rimligen kan begäras av honom med hänsyn till ålder, tidigare utbildning och verksamhet, omskolning eller liknande åtgärd samt bosättningsförhållanden.

Arbetsförmågan anses bestående nedsatt när samtliga möjligheter till arbete även i annat yrke prövats. Samtliga möjligheter till rehabilitering ska också vara utredda.

Om den försäkrade var helt eller delvis arbetsförmögen vid skadetillfället lämnas högst så stor ersättning som svara mot förlusten av restarbetsförmågan.

Bestämningen av invaliditetsgraden sker med ledning av den förlust av arbetsförmågan som överfallsskadan medfört.

Överfallsskadan ska dessutom innan den ekonomiska invaliditeten har inträtt och inom tre år från skadedagen ha medfört medicinsk invaliditet.

M11.9.5 Ersättnings storlek

Ersättningen utgör en mot invaliditetsgraden svarande del av försäkringsbeloppet.

Ersättningen bestäms på grundval av den ekonomiska invaliditeten, om sådan föreligger, annars på grundval av den

medicinska invaliditeten om detta leder till högre ersättning. Har ersättning för medicinsk invaliditet utbetalats, görs avdrag för utbetalt belopp.

Rätten till ersättning

Nedanstående förutsättning ska vara uppfyllda för att rätt till ekonomisk invaliditetsersättning ska föreligga:

- arbetsförmågan ska bedömas att vara för framtiden bestående nedsatt med minst 50 %
- överfallsskadan ska ha medfört medicinsk invaliditet medicinsk och yrkesmässig rehabilitering ska ha genomförts och utretts
- överfallet ska inträffa före 55-årsdagen. Inträffar dödsfall innan rätt till ersättning inträtt utbetalas inte ersättning för ekonomisk invaliditet.

Gemensamma regler för medicinsk och ekonomisk invaliditet
Möjlighet till omprövning av ersättning om invaliditeten ökar
Om överfallsskadan medför att den försäkrades kropps- funktion väsentligt försämras eller att den försäkrade förlorar ytterligare arbetsförmåga efter det att försäkringsbolaget tagit slutlig ställning till den försäkrades rätt till ersättning med anledning av överfallsskadan, har den försäkrade rätt att på grund av de nya omständigheterna få invaliditetsgraden omprövad.

Omprövning medges om den försäkrade senast inom tio år från det överfallsskadan inträffade, skriftligen anmäler sitt önskemål om omprövning till försäkringsbolaget och samtidigt lämnar uppgift om de omständigheter som enligt ovan kan medföra rätt till omprövning.

M11.10 Skadevärderings- och Skadeersättningsregler
Ersättningen bestäms enligt allmänna gällande skadeståndsrättsliga regler. Dock gäller att om domstol

- jämkar skadeståndet på grund av gärningsmannens personliga förhållanden (t ex minderårighet, psykisk sjukdom eller ekonomiska förhållanden) betalar. försäkringsbolaget i sådana fall fullt skadestånd utan jämkning
- på grund av medgivande eller annan anledning, utdömer högre belopp än vad som är praxis i gällande rätt, lämnas dock ersättning med högst det belopp som skulle utdömts enligt reglerna i gällande rätt.

M11.11 Skaderegleringsbestämmelser

Om försäkrad blir skadad måste den försäkrade lämna alla upplysningar och handlingar som visar att den försäkrade är berättigad till skadestånd och att den ansvarige är okänd eller inte kan betala skadestånd.

För att försäkringsbolaget ska kunna lämna ersättning måste den försäkrade göra sannolikt att försäkrad inte kan utfå ersättning av gärningsmannen. För att försäkringsbolaget ska kunna avgöra om försäkrad behöver föra talan i rättegången eller ej är det av största betydelse att den försäkrade så fort som möjligt lämnar oss alla upplysningar av betydelse.

M12 Resestartskydd avseende inte ombokningsbara flygbiljetter

Försäkringen ersätter nödvändiga och skäligena extrakostnader för att den försäkrade vid tjänsteresa, både utresa och hemresa, ska kunna ansluta sig till tjänsteresa med flyg som inte är möjlig att boka om, om den försäkrade blir försenad beroende på:

- att allmänt färdmedel försenats av väderlekshinder, tekniskt fel eller trafikolycka

- trafikolycka med privatbil som den försäkrade åker med. Olyckan ska kräva bärgning och inträffa under den direkta färden till resans utgångspunkt.

Den försäkrade måste ha påbörjat anslutningsresan i så god tid att den försäkrade under normala förhållanden skulle ha hunnit med att checka in sig och sitt bagage i förväg enligt vad som krävs av researrangör och flygbolag eller motsvarande. Den försäkrade ska ha varit på flygplats eller motsvarande senast två timmar före avgång. Om den försäkrade inte har påbörjat anslutningsresan i tillräckligt god tid enligt vad som sägs ovan, kan inte ersättning lämnas.

Begränsning

Endast händelse som kan styrkas med intyg från polis, trafikansvarig vad avser kollektivt färdmedel, respektive taxi samt bärgningsräkning vad avser färd med egen eller hyrd bil ersätts.

Undantag

Försäkringen gäller inte vid försening på grund av lockout, strejk, eller andra av arbetsgivare eller fackliga representanter vidtagna åtgärder samt inte heller vid försening som beror på ingripande av tullmyndighet eller annan myndighet.

Högsta ersättning

Högsta ersättnings per försäkrad vid varje skada är 20 000 kr.

M13 Särskilda bestämmelser

Vid flygolycksfall, krigsrisker och atomskador gäller särskilda bestämmelser se M16.

M14 Försäkringsbelopp

Genom försäkringen ersätts nödvändiga och skäligena kostnader för Läke- och resekostnader samt Reseavbrott enligt följande

- sjukvårds- och tandbehandlingskostnader
- vid olycksfall under längst 5 år
- vid akut sjukdom under längst 60 dagar
- resor i samband med vård och behandling
- merkostnad för försäkrads hemresa alt. anhörigs resa till svårt sjuk eller allvarligt skadad
- ny utresa eller ersättningsresa
- merkostnad för kost och logi reseavbrott
- merkostnad för hemresa
- ny utresa eller ersättningsresa

Försäkringen gäller i övrigt med försäkringsbelopp per försäkrad enligt försäkringscertifikatet.

Resgodsskydd avseende personlig lösegendom och företaget tillhörig egendom: försäkringsbelopp sammanlagt 70 000 kronor.

För resehandlingar är försäkringsbeloppet 15 000 kronor.

För pengar är försäkringsbeloppet 4 000 kronor.

Vid resgodsförsening efter 4 timmar är försäkringsbeloppet 5 000 kronor och efter totalt 48 timmar ytterligare 10 000 kr. Vid reseförsening efter 4 timmar är försäkringsbeloppet 3 000 kronor

Vid resestartskydd är försäkringsbeloppet 20 000 kronor.

M15 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk för samtliga i försäkringen ingående moment.

M16 Flygolycksfall, krigsrisker och atomskador

M16.1 Flygolycksfall

Försäkringen gäller under flygning under förutsättning att den försäkrade är passagerare på nationalitetsbetecknat luftfartyg. Till passagerare räknas endast personer ombord som inte har eller utför uppdrag i samband med flygningen.

BEGRÄNSNING

Giltigheten vid dödsfall på grund av flygning (flygolycksfall) begränsas ersättningen till den del av försäkringsbeloppet som inte överstiger 1 000 000 kr.

Har försäkrad flera olycksfallsförsäkringar för vilka samma inskränkningar gäller, hos ett eller flera försäkringsbolag är försäkringsbeloppet för dödsfall genom flygolycksfall enligt denna försäkring begränsat så att det tillsammans med motsvarande beloppet enligt de övriga försäkringarna inte överstiger 1 000 000 kr. Beloppet fördelas därvid på de olika försäkringarna i förhållande till försäkringsbeloppen för dödsfall genom flygolycksfall.

M16.2 Krigsskador

Vistas den försäkrade i eller reser till område som drabbats av krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution, uppror eller terrorism gäller försäkringen endast under förutsättning att den försäkrade inte deltar i krig eller andra här nämnda oroligheter eller tar befattning därmed som reporter eller dylikt. Försäkringen gäller dock inte för skada som kan ersättas enligt punkt M11. Överfallsskydd.

Under samma förutsättningar lämnas ersättning även för: nödvändiga extrakostnader för hemresan, dock inte för deltagare i sådan sällskapsresa som avses i resegarantilagen förlust av resgods genom att egendomen konfiskerats eller att den försäkrade vid evakuering eller liknande händelse nödgats kvarlämna sitt resgods.

HÖGSTA ERSÄTTNING

Försäkringsbeloppet vid krigsskador begränsas vid invaliditet och dödsfall till

- 400 000 kr för invaliditet
- 200 000 kr för dödsfall.

M16.3 Atomskador

Olycksfall vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess eller radioaktivt sönderfall omfattas av försäkringen endast under förutsättning att atomkärnprocessen eller det radioaktiva sönderfallet inte har anknytning till militär verksamhet i vilken den försäkrade deltar.

HÖGSTA ERSÄTTNING

Försäkringsbeloppet vid atomskador begränsas till

- 400 000 kr vid invaliditet
- 200 000 kr vid dödsfall.

M17 Skadevärderingsregler

Ersättningens storlek vid invaliditet och skadebeloppets storlek vid skada på egendom fastställs enligt följande regler

M17.1 Skada på egendom (resgods)

Skadad och förlorad egendom värderas efter samma regler och enligt följande.

M17.1.1 Företagets egendom

Egendomen värderas enligt B Egendomsförsäkring, punkt B15 (Skadevärderingsregler).

M17.1.2 Personlig löseegendom

Föremål som anges i ersättningstabellen för lösöre och som före skadan var funktionsdugligt ersätts med utgångspunkt från vad det kostar att i allmänna handeln köpa motsvarande nytt föremål (nypriset). Ersättning lämnas med så många procent av nypriset som anges i tabellen.

Ersättningstabellen för lösöre tillämpas inte om detta skulle leda till oskäligt resultat. Då ska istället egendomen värderas till marknadsvärde enligt avsnittet Övrig egendom (se nedan).

- Smycken och andra föremål – helt eller delvis av ädel metall
- Äkta pärlor
- Ädelstenar

ersätts med vad det kostar att i allmänna handeln köpa motsvarande nytt föremål, så kallad nyprisersättning. Om smycke eller annat föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar är äldre än 40 år, ärvt, inköpt i andra hand eller om nytt motsvarande föremål inte längre finns att köpa i allmänna handeln, får du ersättning med vad det skulle kosta att köpa motsvarande föremål begagnat.

Ersättningstabell för lösöre

Ålder och ersättning i procent								
< 6 mån	< 1 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år	> 7 år
Fick och armbandsur								
100%	100%	85%	75%	65%	55%	40%	25%	20%
Kameror, optik, projektörer och kikare samt tillbehör till sådan utrustning								
100%	100%	65%	65%	45%	35%	25%	20%	20%
Apparat för text-, ljud- och bild återgivning (ej dator) samt tillbehör till sådan egendom								
100%	100%	80%	60%	40%	20%	20%	20%	20%
CD- och DVD-skiva, DVD-film, TV-spel och datorspel								
100%	100%	30%	30%	20%	20%	20%	20%	20%
Dator, fax och tillbehör till sådan utrustning								
100%	70%	50%	50%	40%	20%	20%	20%	20%
Mobiltelefon, smartphone, notepad etc samt tillbehör								
100%	70%	40%	40%	20%	20%	20%	20%	20%
Kläder, skor och väskor								
100%	100%	60%	20%	20%	20%	20%	20%	20%
Glasögon								
100%	100%	80%	60%	40%	20%	20%	20%	20%
Cyklar								
100%	100%	85%	70%	55%	40%	20%	20%	20%
Sportutrustning, till exempel skidor och golfutrustning								
100%	100%	80%	60%	40%	20%	20%	20%	20%

M17.1.3 Övrig egendom

Övrig egendom värderas och ersätts till marknadsvärde.

Med marknadsvärdet menas vad det kostar att i allmänna handeln köpa motsvarande föremål som det skadade/förlorade föremålet och i samma skick eller, om sådant inte finns att köpa, vad det sannolikt skulle ha kostat om det hade funnits. Samlingar värderas i sin helhet.

Om marknadsvärdet inte kan fastställas enligt definitionen i stycket ovan bestäms det till vad det kostar att anskaffa ett nytt likvärdigt föremål men med avdrag för ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet och andra omständigheter.

Är marknadsvärdet 2/3 eller mer av priset för ett nytt likvärdigt föremål görs inget värdeminskingsavdrag om föremålet återanskaffas inom sex månader.

Förlorade eller skadade föremål som inte ska repareras ersätts kontant eller med motsvarande föremål. Om rätt till nypris-ersättning enligt ovan föreligger och återanskaffning av motsvarande föremål inte sker inom sex månader lämnas

ersättning med 2/3 av nypriset. Om egendomen inte återanskaffas inom sex månader från det att detta tidigast kunnat ske görs åldersavdrag från och med första året. Om värdet minskat, inte enbart genom ålder, slitage och omodernitet, utan dessutom till följd av nedsatt användbarhet, kan ytterligare avdrag göras på grund av detta.

M17.1.4 Övriga ersättningsregler

Det är den direkta ekonomiska förlusten som ersätts. Som direkt ekonomisk förlust betraktas bland annat inte:

- affektionsvärden
- förlorad arbetsförtjänst i samband med egendomsskada
- resor till och från skadeplatsen
- besvär och olägenheter som kan uppstå
- värdet av eget arbete som du lagt ned på fotografier, film, inspelningar, dataprogram, modeller och dylikt
- återskapande av digitalt lagrad information
- förluster som kan uppstå till följd av att ett konto eller abonnemang obehörigen utnyttjas
- kränkning/ideellt skadestånd
- kostnader för att verifiera, styrka och framställa krav
- kostnader för att återköpa egendom.

M17.1.5 Kontokort, bankkort m m

Checkar, bankböcker, kontokort och liknande ersätts endast med den kostnad som kan uppkomma för att spärra aktuellt konto. Om obehörig person utnyttjar kontot och detta medför ekonomisk förlust för den försäkrade är denna förlust/kostnad inte ersättningsbar genom försäkringen.

M17.2 Framkallande av försäkringsfallet

Försäkringsbolaget är inte ansvarigt gentemot försäkrad för försäkringsfall som denne orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt.

Anmärkning: Med den försäkrade jämställs annan som har handlat med hans samtycke den som beträffande försäkrad egendom har en väsentlig ekonomisk gemenskap med den försäkrade den som i den försäkrades ställe eller tillsammans med denne har haft tillsyn över försäkrad egendom, dock gäller att den som var i ett sådant sinnestillstånd som avses i 30 kap 6 § brottbalken eller den som var under 12 år jämställs med den försäkrade endast om han har handlat med dennes samtycke.

M17.3 Åsidosättande av föreskrift

Om aktsamhetskraven inte är uppfyllda kan ersättning sättas ned, om inte oaktsamheten varit ringa eller av ringa betydelse för försäkringsfallet. Vid allvarlig försummelse kan avdraget bli kraftigt, eller ersättningen helt falla bort.

M17.4 Ersättningsregler i övrigt

Vid utbetalning av skadeersättning avräknas mervärdeskatt för den som är redovisningsskyldig för mervärdeskatt.

Försäkringsbolaget har rätt att i stället för att betala kontant ersättning låta återställa skadad egendom eller tillhandahålla annan likvärdig egendom.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att överta skadad egendom men äger rätt att efter värdering överta större eller mindre del därav.

Kommer egendom, för vilken ersättning utgetts, till rätta är denna försäkringsbolagets egendom och egendomen ska snarast ställas till försäkringsbolagets förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

M17.5 Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser

Ersättning skall betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt M11.11 (Skaderegleringsbestämmelser). Om polisutredning av betydelse för den försäkrades rätt till ersättning inletts äger försäkringsbolaget avvakta med betalning av ersättning till dess utredningen slutförts.

Ersättning som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställs eller återanskaffas, ska betalas senast 30 dagar efter det att den försäkrade visat att så skett.

Om polisutredning avvaktas ska ersättning betalas senast 30 dagar efter det att försäkringsbolaget erhållit utredningen. För den tid som utbetalningen fördröjts genom detta betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än en procent av prisbasbeloppet.

Utöver ovan angiven ränta har försäkringstagaren inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid dröjsmål med utbetalning av skadeersättning.

M17.6 Skaderegleringsbestämmelser

Hänvisning: Beträffande åtgärder som åligger försäkrad att vidta vid inträffad skada eller vid skada som befaras kan inträffa, se Allmänna avtalsbestämmelser, punkt A5 (Räddningsplikt).

M17.7 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningskrav mot försäkringsbolaget ska anmälas så snart som möjligt. Skadeanmälan ska undertecknas av arbetsgivaren och den som begär ersättning. Dessutom ska den som gör anspråk på försäkringsersättning:

- vid stöld, inbrott, rån eller överfall göra polisanmälan på den ort där skadan inträffat och sända in intyg härom till försäkringsbolaget
- vid skada som inträffat under transport eller på hotell ska anmälan göras till transportföretaget eller hotellet
- lämna specificerat krav på ersättning i skälig omfattning
- styrka innehav och värde av förkommen egendom
- om annan försäkring gäller för samma skada, upplysa försäkringsbolaget om detta
- på begäran av försäkringsbolaget lämna upplysningar och tillhandahålla verifikationer, bevis, läkarintyg och andra handlingar som bolaget behöver för att reglera skadan
- på begäran av försäkringsbolaget medverka i polisens utredning av ärendet
- på begäran sammanträffa med försäkringsbolagets personal eller av bolaget anlita uppdragstagare
- vid försening vid färd med kollektivt färdmedel (förseningsskydd), bifoga intyg från transportföretaget som styrker förseningens orsak och längd
- vid resestartskydd avseende inte ombokningsbara flygbiljetter, bifoga polisintyg, intyg från trafikansvarig eller bärgningsräkning, beroende på vilken typ av färdmedel som använts, som styrker förseningens orsak och längd
- läkarintyg från den behandlande läkaren som styrker skadehändelsen. Läkaren ska vara behörig. Vid dödsfall ska dödsfallsintyg bifogas skadeanmälan. Vid avbeställning av tjänsteresa till följd av naturhändelse ska intyg från berörd myndighet bifogas i original.

- Om den som begär ersättning underlåter att anmäla ett försäkringsfall utan oskäligt dröjsmål och försummelsen leder till skada för försäkringsbolaget kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utbli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

M17.8 Anspråk på ersättning

Anspråk på ersättning ska framställas till försäkringsbolaget snarast och senast sex månader från det att den som begär ersättning fått kännedom om sin möjlighet att få ersättning. Framställs anspråket senare är försäkringsbolaget fritt från ansvar. Se även Allmänna avtalsbestämmelser punkt A12 Preskription.

M17.9 Oriktiga uppgifter med mera

Om den som begär ersättning av försäkringsbolaget efter ett försäkringsfall uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utbli eller sättas ned, efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

N Krisförsäkring

N1 Vem försäkringen gäller för

N1.1 Försäkringstagaren

- Försäkringen gäller för handlare och medarbetare i den försäkrade butiken enligt gällande försäkringscertifikat.

N1.2 Annan än försäkringstagaren

Försäkringen gäller dessutom för

- Handlarens make/sambo samt barn över 16 år i samband med tjänsteutövning i den försäkrade verksamheten.
- Butikens kunder om de har bevittnat eller drabbats av traumatisk händelse

N2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under försäkringstiden, om försäkringen är i kraft, enligt följande:

- rån, hot eller överfall,
  - brand, explosion eller inbrott,
  - olycksfall, trafikolycka under tjänsteutövning
  - dödsfall till följd av någon av ovanstående händelser
- Rån, hot och överfall ska polisanmälas. Vid rån, hot och överfall gäller försäkringen även för anställd utanför arbetstid då den anställda ansvarar för arbetsgivarens egendom. Vid tjänsteresa gäller försäkringen under normal arbetstid. Försäkringen gäller också för kristerapi för försäkrad samt medförsäkrad vid följande händelser oavsett om det sker under arbetstid eller inte:
- nära anhörigs dödsfall
  - interna utredningar.

N3 När försäkringen inte gäller

Försäkringen gäller inte för

- akut psykisk kris som uppkommer eller har samband med att den försäkrade utför eller medverkar till brottslig handling som enligt svensk lag kan leda till fängelse. Detta innebär att försäkringen kan gälla för en anställd

som drabbats av samma brottslighet, men inte för den anställda som utfört eller medverkat till den samma.

- händelser som inträffat innan försäkringen började gälla

N4 Försäkringsbelopp

För varje händelse täcker försäkringen kristerapi hos psykolog med maximalt 10 behandlingstillfällen per försäkrad. All kristerapi ges genom Falck Health Care AB.

N4.1 Resor

Försäkringen ger ersättning för nödvändiga och skäliga kostnader för resor i Sverige, då dessa överstiger 50 km per behandlingstillfälle. Resekostnader utomlands ersätts inte.

N4.2 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

N4.3 Ansvarstid

Ansvarstiden är ett år från då skadehändelsen inträffade.

N4.4 Telefonjour

Kristerapi ges vid behov efter händelse som omfattas av försäkringen inom fyra timmar alla dagar mellan 08-22.

N4.5 Gruppsamtal

Gruppsamtal ges vid behov efter händelse som omfattas av försäkringen, inom 24-72 timmar, med de försäkrade som var närvarande på platsen för skadehändelse.

N4.6 Juridisk rådgivning

Den försäkrade får vid behov 30 minuters juridisk rådgivning via telefon, efter en händelse som omfattas av brottsbalken, så som rån, hot, överfall eller inbrott.

N5 Skadeanmälan

Vid behov av psykologkonsultation kontaktas Falck Health Care AB på telefonnummer som framgår av försäkringscertifikatet. De förmedlar kontakt med psykolog utsedd av försäkringsbolaget. Psykologhjälp finns att tillgå i hela Sverige.

O Definitioner/Förklaringar

Akut sjukdom

En oförutsedd försämring av hälsotillståndet och som inte är att betrakta som olycksfallsskada.

Allmänt färdmedel

T ex tåg, flyg, buss eller båt i reguljärtrafik samt taxi, dvs färdmedel avsedda att användas i passagerartrafik för allmänheten

Ansvarstid

Den längsta tid under vilken ersättning kan lämnas räknat från den tidpunkt egendomsskada eller händelse enligt D6.1- D6.4 inträffat.

Arbetstagares egendom

Arbetstagares

- personliga löseegendom, dock inte pengar och värdehandlingar
- egendom som, enligt gällande kollektivavtal, ska ersättas av arbetsgivaren

Arbeten

Med arbeten avses underhålls, renoverings och utvecklingsarbeten

Automat

Automat som kräver pengar, polletter, kontokort eller motsvarande (t ex försäljnings-, musik-, växlings- och spelautomat) för att fungera.

Avbrott

Inskränkning i den försäkrade verksamheten som medför bortfall av täckningsbidrag.

Avbrottstid

Den tid räknat från skadedagen under vilken egendomsskadan föranleder bortfall av täckningsbidrag eller insatser för att undvika sådan förlust.

Brandfarliga Heta arbeten

Med heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

Byggnad

Med byggnad avses byggnad och sådan byggnads ägare tillhörig egendom som hör till byggnad enligt Kap 2 § 2 i jordabalken, som lyder:

"Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civilförsvarsmateriel och nyckel.

I enlighet med vad som sägs i första stycket hör därjämte i regel till byggnad, såvitt angår

- bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt eller mangling,

- butikslokal: hylla, disk och skyltfönsteranordning,
- samlingslokal: estrad och sittplatsanordning,
- ekonomibyggnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinmjölkning,
- fabrikslokal: kylsystem och fläktmaskineri.

Reservdel och dubblett till föremål som avses i första eller andra stycket hör ej till byggnaden."

Till byggnad räknas även

- ledningar och utrustning för datoruppkoppling och kabel-TV för boendes gemensamma bruk
- sopsuganläggning samt oljetank och bränsle inom fastigheten, avsedda för försäkrad byggnads uppvärmning.

Dagsvärde

Marknadsvärdet vid viss tidpunkt. Kan detta inte fastställas utgör dagsvärdet nyanskaffningsvärdet med avdrag för värdeminskning genom ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet, belägenhet eller annan omständighet.

Databrott

Handling där någon olovligen bereder sig tillgång till upptagning för automatisk databehandling eller olovligen ändrar eller utplånar eller i register för in sådan upptagning och därmed gör sig skyldig till dataintrång eller i brottsbalken upptaget förmögenhetsbrott. Med upptagning avses här även uppgifter som är under befordran via elektroniskt eller annat liknande hjälpmedel för att användas för automatisk databehandling.

Datainformation

Information som lagras på datamedia.

Datamedia

Det fysiska underlag på vilket datainformation registreras eller lagras (databärare).

Datavirus

Program eller instruktion som kopierar sig själv (smittar) till andra existerande program och filer i avsikt att åstadkomma oönskade effekter.

Dator

Apparat för databehandling, som enligt i förhand fastställt program kan utföra omfattande beräkningar, med tillhörande in- och utenheter t. ex bildskärm, tangentbord, mus, skrivare, CD-läsare, scanners, modem, projektor, m.m.

Bärbar dator är en persondator, som är avsedd för mobilt användande, inkluderande bildskärm och tangentbord. Som bärbar dator räknas även handdatorer och läsplattor.

Dotterbolag

Bolag där försäkringstagaren och andra dotterbolag till försäkringstagaren gemensamt genom andelsägande har mer än hälften av rösterna för samtliga andelar i bolaget.

Efteranmälningskydd

Förlängning av försäkringsskyddet i VD/Styrelseansvarsförsäkringen för efteranmälda ersättningsanspråk.

Ekonomisk invaliditet

Bestående nedsättning av den försäkrades arbetsförmåga med minst 50% till följd av olycksfallsskada. Arbetsförmågan anses bestående nedsatt när samtliga möjligheter till arbete i annat yrke prövats.

Ekonomiskt värde

Med ekonomiskt värde avses egendomens marknadsvärde, det vill säga det sannolika priset för egendomen vid en normal försäljning. Om marknadsvärdet inte fastställts, kan värdet av avkastningsförväntningar och andra värdepåverkande faktorer utgöra marknadsvärde på egendomen. Sådana värdepåverkande faktorer är till exempel ålder, slitage, omodernitet, belägenhet eller användbarhet.

Ersättningsanspråk

Anspråk som grundas på en och samma handling eller underlåtenhet av försäkrad och som är skadeståndsanspråk enligt gällande rätt eller ersättningsanspråk grundat på personligt betalningsansvar, allt enligt bestämmelserna i svensk aktiebollagslag, lag om ekonomiska föreningar, stiftelselag, lag om förvaltning av samfälligheter, bostadsrättslagen eller motsvarande tillämplig utländsk associationsrättslig lagstiftning.

Finansiell institution

Bolag vars verksamhet kräver tillstånd från Finansinspektionen eller motsvarande utländsk myndighet.

Förmögenhetsskada

Ekonomisk skada/förlust som uppkommit utan samband med att någon lider person- eller sakskada.

Förstariskförsäkring

Vid första risk/förstariskförsäkring utgörs försäkringsbeloppet av ett avtalat förstariskbelopp. Vid skada lämnas ersättning för uppkommen skada intill försäkringsbeloppet, dock med tillämpning av de begränsningar som framgår av villkoren och försäkringshandlingarna i övrigt.

Försäkrad

Med försäkrad, den försäkrade och de försäkrade avses försäkringstagaren och/eller annan som försäkringen gäller för enligt aktuellt försäkringsvillkor eller som är försäkrad/medförsäkrad enligt uppgift i försäkringscertifikatet.

Försäkrad (VD/Styrelseansvar)

Fysisk person som någon gång under försäkringstiden eller den retroaktiva tiden innehar funktion som styrelseledamot, suppleant, verkställande direktör, vice verkställande direktör eller i förekommande fall syssloman enligt lag om förvaltning av samfälligheter i bolag som omfattas av försäkringen.

För bolag som är en juridisk person i ett annat land än Sverige och som omfattas av försäkringen, är försäkrad även annan funktionär som enligt rättsordningen i det landet har motsvarande ansvar i bolaget som funktionär enligt första stycket.

Försäkringslokal

Samtliga utrymmen i en byggnad som direkt ansluter till varandra och som försäkringstagaren disponerar för den försäkrade verksamheten. Som försäkringslokal anses inte

fordon, arbetsredskap, fartyg, luftfartyg, upplag under bar himmel, plashall tält, container, skåp, kista eller liknande.

Försäkringsställe

Plats som anges i försäkringscertifikatet med gatuadress eller fastighetsbeteckning och där försäkrad egendom förvaras.

Försäkringstagare

Den som har försäkringsavtal med försäkringsbolaget.

Förvaringsplats

Försäkringslokal eller annan plats där försäkrad egendom förvaras.

Glas

Med glas jämställs plastmaterial, såsom polykarbonat, akrylplast eller liknande som används istället för glas.

Godkänd låsenhet

Certifierade låsenheter där varje enskild komponent uppfyller kraven i SS 3522 klass 3.

Certifierade hänglås vid utvändig låsning - hänglås, som är certifierat enligt SSF:s norm för hänglås, klass 4/grade 5 och hänglåsbeslag certifierade enligt SSF:s norm för hänglåsbeslag, klass 4/grade 5 vid invändig låsning - hänglås, som är certifierat enligt SSF:s norm för hänglås, klass 3/grade 4 och hänglåsbeslag certifierade enligt SSF:s norm för hänglåsbeslag, klass 3/grade 4.

Godkänd värdeförvaringsenhet

Med godkänd värdeförvaringsenhet avses kassa-, säkerhets- och värdeskåp med mera som efter provning blivit certifierade enligt nedanstående standard.

För *kassa och säkerhetsskåp* gäller beteckningarna enligt svensk standard, SS 3493 för kassaskåp och SSF 3492 för säkerhetsskåp, eller motsvarande äldre beteckning.

För *värdeskåp* gäller beteckningarna svensk standard, SS 3000 svensk standard, SS 3150/ INSTA 610 SIS 704001 och SIS 837501 LPS 1183 utgåva 3 och 4 europeisk standard SS - EN 1143-1

Värdeförvaringsenheten ska vara varaktigt märkt med typ, skyddsvärdespoäng, "Grade", tillverkningsår och tillverkningsnummer.

Som godkänd värdeförvaringsenhet anses även

Deponeringsskåp, Stöldskyddsskåp samt Dokumentsskåp med beteckningarna K1, K2, Cash Guard, Safe Pay, ICA Bankens uttagsautomater samt värdeportenhet.

Beloppsbegränsningar

För de ovan uppräknade kassa-, säkerhets- och värdeskåpen samt automaterna gäller beloppsbegränsningar för hur högt värde som tillåts förvaras i respektive skåp eller automat. *Se tabell i avsnitt Q.*

Tunnplåtsskåp

För tunnplåtsskåp av typ deponeringsskåp, stöldskyddsskåp, och dokumentsskåp med beteckningarna K1, K2, är beloppsbegränsningen 0,3 prisbasbelopp.

Cash Guard, Safe Pay, uttagsautomater

För Cash Guard och Safe Pay är beloppsgränsen 0,3 prisbasbelopp.

Kassa- och säkerhetsskåp

För kassaskåp enligt SS 3493 och säkerhetsskåp enligt SSF 3492 är beloppsgränsen 1 prisbasbelopp.

Villkor och beloppsgräns för förvaring i uttagsautomater framgår av försäkringsbrevet.

Inbrott/Utbrott

Med inbrott eller utbrott förstås att någon olovligen med våld brutit sig in i eller ut ur, eller med hjälp av dyrk tagit sig ut eller in ur försäkringslokal som uppfyller för försäkringsavtalet gällande inbrottsskyddsklass.

Index

Med prisändring avses värdestegring genom höjning av tillämpligt index för respektive objekttyp enligt Svensk Försäkrings "Indexmeddelande – Industri och Civil".

Inkrypningsskydd

Med inkrypningsskydd avses skyddsanordning för öppning i omslutningsytor (vägg, golv och tak) som syftar till att försvåra för obehörig att ta sig in genom öppningen, t ex stålgaller.

Installation

System eller anordning med anslutna föremål, t ex värme-panna, cirkulationspump, expansionskärl, värmeväxlare, kyl- eller frysanläggning, antennenläggning, sopsug, hiss, ledningssystem för kallvatten, varmvatten, värme, avlopp, ventilation, gas, elektricitet eller liknande. Med installation avses dock inte dräneringssystem.

Invaliditet

Att olycksfallsskada medfört bestående nedsättning av den försäkrades kroppsfunction (medicinsk invaliditet) eller att den försäkrades arbetsförmåga för framtiden minskats med minst 50 procent till följd av skadan (ekonomisk invaliditet). Vid bedömning av invaliditetsgraden skiljer man mellan medicinsk och ekonomisk invaliditet.

Karens och karenstid

Med karenns menas att försäkringen inte lämnar ersättning för avbrott under viss tid (karenstiden). Karenstiden räknas från den tidpunkt då ersättningsbar skada inträffat.

Kavitation

Kavitation innebär uppkomst av hålrum, blåsor i hastigt strömmande vätska, när vätsketrycket lokalt sjunker till ett värde nära vätskans ångtryck vid ifrågavarande temperatur. De invid materialytan uppkomna hålrummen kan störta samman under slagverkan, t ex vid propellrar, vattenturbiner, rörförträngningar. Två huvudtyper av kavitationsangrepp kan särskiljas, nämligen

- kavitationserosion, varvid angreppet är enbart mekaniskt
- kavitationskorrosion, varvid angreppet utgörs av samtidig korrosion och kavitationserosion.

Korrosion

Angrepp på ett material genom kemisk eller elektrokemisk reaktion med omgivande medium. Kemisk korrosion förekommer i torr miljö, t ex i torra gaser eller i vattenfria organiska vätskor. I närvaro av vatten sker korrosion genom elektrokemiska reaktioner.

Krisreaktion

En krisreaktion uppkommer när individens eller en organisations tidigare kunskaper eller färdigheter inte räcker till för att individen eller organisationen ska förstå och bemästra den uppkomna situationen.

Kunders egendom

Med kunders egendom avses kunder eller annan tillhörig egendom som är i försäkringstagarens vård och som har direkt samband med den försäkrade verksamheten. Kunders eller annans egendom bestående av stöldbegärlig egendom skall särskilt anges i försäkringsbrevet. I värdet av egendomen ingår även de kostnader försäkringstagaren lagt ned på denna egendom.

Kyl- och frysenhet

Med kyl- eller frysenhet avses frys- eller kylrum, kylskåp, kylfack, frysbox, frysdisk, frysack och frysskåp eller annan anläggning med automatisk temperaturregulering för kyla.

Leveranskontrakt

Med leveranskontrakt menas skriftligt avtal om köp eller försäljning av vara eller tjänst och som innehåller uppgifter om pris, mängd, tid/varaktighet mm.

Levererad produkt

Med levererad produkt avses produkt eller egendom som den försäkrade eller annan för dennes räkning sålt, levererat eller åtagit sig att uppföra eller satt i omlopp på annat sätt. Som produkt eller egendom avses föremål som har levererats, med eller utan tjänst, och arbete som utförts med eller på det levererade föremålet efter leveransen. Till levererad produkt hör även instruktioner, råd eller anvisningar som har lämnats angående det levererade föremålet eller tjänsten.

Maskiner/inventarier

Egendom som inte tillhör annan objekttyp och som inte anskaffats eller tillverkats för försäljning, eller är särskilt undantagen i villkoren.

Till maskiner/inventarier räknas bl a

- maskiner, inventarier och ledningar, som inte är att hänföra till objekttypen byggnad
- dator och datamedia
- förbrukningsartiklar såsom bränsle och smörjmedel
- reservdelar till egna maskiner, verktyg och redskap
- utrustning för butik, kontor, laboratorium eller lagerlokal
- trycksaker som kataloger och reklamtryck
- varuprover modeller, press- och stansverktyg
- formar och mönster
- emballage av inventariekaraktär
- av den försäkrade, i hyrd försäkringslokal, bekostad fast inredning även sådan som enligt Jordabalken tillhör byggnad
- egendom anskaffad för uthyrning eller leasing

Medicinsk invaliditet

Medicinsk invaliditet är den fysiska eller psykiska funktionsnedsättning som fastställs oberoende av den försäkrades yrke

och arbetsförhållanden eller fritidsintressen. Funktionsnedsättningen ska objektivt kunna fastställas. Som medicinsk invaliditet räknas även bestående värk, förlust av inre organ och förlust av sinnesfunktion. Kan förlorad kroppsdel ersättas av protes, bestäms invaliditetsgraden även med beaktande av protesfunktionen. Den medicinska invaliditeten bestäms av en av försäkringsbranschen gemensamt fastställd tabell.

Nyanskaffningsvärde

Nyanskaffningsvärde vid viss tidpunkt innebär för maskiner/inventarier den kostnad som skulle ha uppkommit, om ny egendom av samma eller lika ändamålsenligt slag anskaffats vid denna tidpunkt.

I värdet ska inräknas alla kostnader för att egendomen ska kunna tas i bruk.

Nära anhörig

Med nära anhörig avses maka, make, barn, barnbarn, syskon, föräldrar, far-, mor- och svärföräldrar, svärson, svärdotter, svåger och svägerska. Dessutom omfattas även annan person med vilken försäkrad sammanlever och som är folkbokförd på samma adress och bosatt i samma bostad som försäkrad. Även person som har vårdnad om barn under 18 år, inom denna personkrets är nära anhörig

Olycksfall

Med olycksfall och olycksfallsskada avses kroppsskada som drabbar den försäkrade ofrivilligt genom plötslig yttre händelse (ett utifrån kommande våld mot kroppen). Med olycksfallsskada jämföras kroppsskada som uppkommit genom förfrysning, värmeslag eller solsting. Den dag sådan skada visade sig anses då vara tidpunkten för olycksfallsskadan.

Pengar (avser Tjänstereseförsäkring)

Med pengar avses gångbara mynt, sedlar och gällande frimärken.

Pengar och värdehandlingar

- pengar och kontantkort (t ex telefon- och parkeringskort)
- aktier, obligationer, kuponger, inlösta lottsedlar, växlar, checkar, och andra fordringsbevis eller värdebevis t.ex färd- och inträdesbiljetter, gällande frimärken, samt månads- och årskort.

Som värdehandling avses inte bank- eller kreditkort.

Prisbasbelopp

Det belopp som fastställs enligt Socialförsäkringsbalken (2010:110) och som gällde det år skadan inträffade. Vid beräkning av självrisk avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor. Andra belopp avrundas uppåt till närmaste 100-tal.

Ren förmögenhetsskada

Med ren förmögenhetsskada menas sådan ekonomisk skada som tillfogas annan person och som uppkommer utan samband med person- eller sakskada.

Resehandlingar

Med resehandlingar avses bensin- och restaurangkuponger, biljetter, pass, liftkort, greenfeebiljetter och resecheckar.

Retroaktiv tid

Särskilt avtalad period före och intill försäkringstiden som i förekommande fall anges i försäkringsbrevet.

Ritningar, arkivalier och datainformation

- originalritningar och andra originalhandlingar, t ex manuskript, bokföringshandlingar, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm
- tidningars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande
- den information som finns på datamedia
- användarlicenser för programvara, varmed förstås användarlicens inkl. kodfunktion (hårdvaru- eller mjukvarulås) innebärande rätt att, enligt användaravtal, använda leverantörs/konstruktörs programvara.

Rån

Med rån avses tillgrepp av eller skada på egendom genom våld på person eller användande av hot som innebär trängande fara. I denna försäkring avses också rån där lindrigare våld använts förutsatt att våldet och tillgreppet omedelbart uppfattas av den som utsatts för våldet.

Rörpostsystem

Med rörpostsystem avses ett godkänt system för transport av pengar och värdehandlingar från kassaplatser till kassakontor.

Sambo

Med sambo avses man eller kvinna som sammanbor och är folkbokförd på samma adress som försäkrad under förutsättning att ingen av dem är gift och att de sammanlever under äktenskapsliknande förhållanden, som exempelvis registrerad partner.

Serieskada i ansvarsförsäkring

Med serieskada vid ansvarsförsäkring avses flera skador som

- orsakats av samma fel, defekt eller säkerhetsbrist hos en eller flera produkter oberoende av när skadorna inträffar
- orsakats av samma försummelse i ritningar, beskrivningar, beräkningar, råd eller anvisningar oberoende av när skadorna konstateras.

Serieskada i förmögenhetsbrottsförsäkring

Med serieskada vid förmögenhetsbrottsförsäkring avses en serie brottsliga handlingar av likartad karaktär som förövats av en och samma person, eller flera personer i samförstånd.

Serviceavtal för dator

Serviceavtal för dator ska innehålla föreskrifter om förebyggande underhåll varmed avses översyn och test, kontroll och justering. Avtal får inte innehålla bestämmelser att leverantörens ersättningsskyldighet för skada på försäkrad egendom begränsas i de fall brukaren har egen försäkring som ger motsvarande skydd. Försäkringsgivaren har rätt att få kopia av avtalet.

Skattemål

Skattemål anses föreligga då målet anhängiggjorts i allmän förvaltningsdomstol.

Skyddsklass

Med skyddsklass menas den nivå på inbrottsskydd som ställs på det fysiska inbrottsskyddet för försäkringslokal. Skyddsklassen delas in i 3 klasser vilken framgår av försäkringscertifikatet eller gällande försäkringsvillkor.

Skyfall

Med skyfall menas regn med en intensitet av minst 1 millimeter per minut eller 50 millimeter per dygn.

Skylt

Med skylt avses skylt med tillhörande armatur och stativ. Med skylt avses inte reklambaljong eller markis.

Snötryck

Med snötryck avses överlast av snö på tak som uppkommit vid ett och samma tillfälle i direkt samband med sådan extrem vädersituation att det med rimliga åtgärder inte varit möjligt att undanröja snötrycket.

Storm

Vind med hastighet om minst 21 sekundmeter.

Stöldbegärlig egendom

Varor eller kunders egendom som består av

- föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar
- antikviteter, konstverk och äkta mattor
- ur avsedda att bäras, t.ex. fick- och armbandsur, hängur
- dator, dataprogram samt tillbehör till dessa, GPS utrustning, spelkonsoler och läsplattor
- kameror, kameratillbehör och projektorer
- mobiltelefoner
- apparat/utrustning för ljud- och bildåtergivning
- skinnkläder, pälsar och pälsverk samt därför avsedda beredda och oberedda skinn
- tobak, vin och sprit
- vapen och delar av vapen

Stöldbegärlig egendom (Tjänsteresa)

Föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar antikviteter, konstverk, äkta mattor, fick- och armbandsur, pälsar och pälsverk samt samlingar bestående av mynt, sedlar, frimärken eller andra föremål med allmänt samlarvärde

kameror, videokameror, projektorer, kikare, GPS, musikinstrument, bandspelare, CD-spelare, videospelare, skivspelare, förstärkare, högtalaranläggningar, mobiltelefoner, kommunikations utrustning, datorer, radio- och TV-apparater samt tillbehör till uppräknade föremål (även band, kassetter och skivor) vapen och tillbehör till vapen, vin och sprit, värdehandlingar, aktier, obligationer, växlar, försäljningsnotor och andra fordringsbevis.

Tekniskt värde

Tekniskt värde vid viss tidpunkt är nyanskaffningsvärdet vid tidpunkten med avdrag för ålder, slitage och omodernitet.

Med avdrag för omodernitet avses även den värdeminskning som beror t ex på minskad användbarhet, nya produkter och ny teknik.

Terrorism

Med terrorism och terrorhandling avses en handling, inkluderande men inte begränsad till, användandet av tvång eller våld och/eller hot om detsamma, av person eller grupp(-er), vare sig någon handlar enskilt eller på någons uppdrag av eller i liering med en organisation(-er) eller regering (-ar), utförd av politiska, religiösa, ideologiska eller etniska syften eller skäl, innefattande avsikten att påverka en regering och/eller försätta allmänheten, eller delar av allmänheten, i fruktan.

Tjänsteresa

Resa som är beordrad och bekostad av arbetsgivaren och som företas i tjänsten. Resa mellan den försäkrades arbetsplats och dennes bostad är inte att betrakta som tjänsteresa.

Tvist

Tvist anses föreligga när någon helt eller delvis avvisar ett krav.

Tvistemål

Ärenden som registreras som tvistemål och, när ärendet prövas av svensk domstol, handläggs enligt rättegångsbalken (1996:271 3§).

Täckningsbidrag

Försäljningsvärdet för såld, levererad vara eller utförda tjänster - exkl mervärdeskatt och särskilda varuskatter - minskat med kostnader för försäljning, tillverkning och drift bestående av

- lämnade rabatter, bonus och provisioner till annan än fast anställd
- frakter, transport- och sjöförsäkringspremier, samt tullavgifter
- emballage för försäljning
- licenser och royalties i den mån de inte är garanterade
- direkt och indirekt material, dvs huvudsakligen råmaterial, förbrukningsartiklar och handelsvaror
- reparation och underhåll av maskiner, verktyg och övriga driftsinventarier
- energi-, vatten - och avloppsavgifter i den mån de inte utgör kontrakterade minimiavgifter
- tillverkningsskatter.

Kostnader av det slag som anges i definitionen dras från försäljningsvärdet i den mån de förekommer i försäkrings-tagarens rörelse. Andra avdrag ska inte göras. I täckningsbidraget inräknas här löner till alla arbetare samt av dessa löner beroende avgifter enligt lag eller avtal.

Tätskikt

Med tätskikt avses ett tätskiktssystem avsett att förhindra utströmning från våtutrymme.

Undersökningskostnader

Utgifter för nödvändiga och skäliga kostnader för försäkrad i samband med statliga/offentliga undersökningar i det specifika bolagets affärer. Gäller ej lön eller annan ersättning till försäkrad. Gäller aldrig i USA/Kanada.

Varor

Egendom avsedd för försäljning t ex

- råvaror
- produkter i arbete
- hel- eller halvfabrikat
- varor anskaffade eller mottagna i kommission för försäljning
- osålda lotter, som ska redovisas
- emballage och annan lös egendom, som är avsedd att ingå i varan eller dess förpackning och att åtfölja varan eller försäljas tillsammans med denna.

Verksamhetsort

Med verksamhetsort avses ett område vars yttre gräns ligger på ett vägvstånd av 50 km (närmaste färdväg) från den försäkrades arbetsplats eller från dennes bostad

Ytbeklädnad

Med ytbeklädnad avses ytskikt eller ytbeläggning på till exempel ytter- och innerväggar samt golv. I våtutrymme inkluderas tätskikt i ytbeklädnaden. Ytbeklädnaden kan bestå av till exempel målning, tapetsering, stenplattor och keramiska plattor.

Årsomsättning

Med årsomsättning avses försäljningsvärdet enligt senast avslutat räkenskapsår för såld, levererad vara och/eller utförda tjänster exklusive mervärdesskatt. Omfattar det senaste räkenskapsåret längre eller kortare tid än 12 månader skall en omräkning till motsvarande 12 försäljningsmånader göras.

Nystartad rörelse, som saknar omsättning, skall uppge den omsättning som med hänsyn till budget och faktiska omständigheter kan förväntas för kommande 12 månader.

Återställande

Återställande innebär för maskiner/inventarier reparation eller återanskaffande av egendom av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål.

Överfall

Skada genom våld på person.

P Skyddsklasser

P1 Skyddsklass 2

Nedan angivna regler är exempel på grundkrav. Då förhållandena skiftar kan inte anvisningar lämnas för alla förekommande fall. Mer detaljerad information kan hämtas ur försäkringsbolagets informationsbroschyr eller i regler för Mekaniskt inbrottskydd SSF 200 som kan beställas från SSF Stöldskyddsföreningen.

Om ICAs styrdokument för säkerhet innebär högre krav, ska dessa följas.

P1.1 Omslutningsyta

Försäkringslokalens omslutningsyta (vägg, golv, tak, dörr- och fönsterenheter med mera) mot andra lokaler i byggnaden och mot det fria, ska i sin helhet – både vad avser det byggnadstekniska utförandet samt lås och reglingsanordningar – ge ett godtagbart skydd mot inbrott och försvåra bortförandet av stöldgods. Innervägg och mellanbjälklag samt innertak som utgör del av försäkringslokalens omslutningsyta ska ha likvärdig motståndskraft mot inbrott som yttervägg. Vägg ska anslutas tätt till bärande konstruktion. Yttervägg, bottenbjälklag och yttertak som uppfyller hållfasthets-, täthets- och värmeisoleringskraven i Boverkets byggregler BFS 2011:6, BBR 18 och BFS 2011:10, EKS 8 är som regel godtagbara.

En oisolerad yttervägg (till exempel regelvägg med enkel ytbeklädnad av plåt, plast eller träpanel) eller innervägg av gips är inte godtagbar.

P1.1.1 Dörr, port och lucka

Med dörr avses dörrblad och dörrkarm. Dörr ska uppfylla lägst dörrklass 2 enligt svensk standard SS 817345 alternativt motståndsklass (MK) 3 enligt SS ENV 1627 eller vara förstärkt till motsvarande nivå.

Dörr, port och lucka i omslutningsyta ska vara låst med av försäkringsbolagen godkänd låsenhet eller med annan låsanordning som i det särskilda fallet godtagits av Försäkringsgivaren. För pardörrar gäller dessutom att den ena dörren ska vara reglad både upp- och nedtill med säkrade kantreglar, låst spanjolett eller på likvärdigt sätt.

Dörr, port eller lucka anses inte låst om nyckel lämnas kvar i låset. Lås med fungerande vred är aldrig godkänd låsenhet. Dörr av trä med lås ska förstärkas med certifierade dörrförstärkningsbehör på båda sidor. Andra dörrtyper, till exempel skjutdörrar, ska förstärkas på ett likvärdigt sätt. För port eller lucka krävs samma eller likvärdigt utförande som för dörr.

Även elektromekanisk låsanläggning enligt reglerna i FTR 210, utgivna av Svensk Försäkring, är godkänd.

P1.1.2 Nödutgång

Dörr eller fönster i omslutningsyta som Räddningstjänsten definierat som nödutgång ska vara låst med godkänd låsenhet inkl. elektrisk upplåsningsskontroll kopplad till en för verksamheten väsentlig funktion t ex. belysning i arbetslokal.

P1.2 Fönster

Fönster (glas, båge, karm) och fastsättning ska ge ett godtagbart skydd mot inbrott. Med fönster avses även ruta av glas i dörr och lucka samt väggparti av glas. Öppningsbart fönster i omslutningsyta ska, oavsett placering, vara stängt och invändigt reglat. Detta gäller även fönster med inkrypningskydd. Öppningsbart fönster vars nedre kant är belägen lägre än 4 meter över markplan eller annat ståplan ska vara låst med speciallås för fönster enligt svensk standard SS 3620 lägst klass A eller ha inkrypningskydd.

P1.2.1 Brandventilator

Brandventilator ska vara stängd och reglad med mekanisk reglingsanordning åtkomlig endast från insidan eller ha inkrypningskydd. Brandventilator av glas eller plast, som är belägen lägre än 4 meter över markplan, eventuellt annat ståplan eller på annat sätt är lätt åtkomlig, ska oavsett reglingsanordning, ha inkrypningskydd. Exempel på inkrypningskydd för brandventilator är stålgaller utfört så att största öppning är maximalt 150x300 millimeter.

P1.2.2 Annan öppning

Annan öppning i omslutningsyta till exempel ventilationskanal eller ventilationsöppning som är större än 150x300 millimeter ska ha inkrypningskydd.

Exempel på godtagbara inkrypningskydd är

- ett invändigt monterat galler eller rulljalusi i lägst klass 3 enligt SSF:s ”Norm för galler” SSFN 012 eller enligt SS-ENV 1627 motståndsklass 4, eller
- en i metallram invändigt monterad polykarbonatskiva som minst uppfyller kraven enligt SS-EN 356 klass P6B, eller
- ett laminerat glas som minst uppfyller kraven enligt SS EN 365 klass P6B och som monteras i en stabil båge eller karm. Laminerat glas får inte förväxlas med härdat glas.

Inkrypningskydd ska monteras enligt tillverkarens anvisningar i vägg, karm eller dörrblad. All fastsättning ska vara sådan att demontering inte kan göras från utsidan utan avsevärd svårighet. Öppningsbara inkrypningskydd ska låsas med godkänd låsenhet.

P1.3 Godkänd låsenhet

Ett lås utgörs av en låsenhet som består av

- ett låshus med tillhörande spärrmekanism samt för låsets funktion nödvändiga låsbehör och till låset hörande slutbleck, eller
- ett hänglås med beslag.

Ett godkänt lås ska uppfylla lägst låsklass 3 i SS 3522. Det innebär bland annat att ett godkänt lås

- ska från båda sidor om dörren endast kunna öppnas och låsas med för låset avsedd nyckel
- inte får ha vred, om inte vredet spärrats eller frikopplats så att låset inte kan öppnas med detta
- ska vara utfört så att inga delar som påverkar låsets inbrottskydd kan demonteras från låsets utsida.

Sådana delar ska inte heller kunna demonteras från dörrens insida annat än med specialverktyg.

Ett godkänt slutbleck ska uppfylla lägst låsklass 3 i SS 3522.

P1.3.1 Godkänt hänglås

Ett godkänt hänglås med godkänt beslag för dörr, port eller lucka ska vid invändig montering uppfylla lägst hänglåsklass 3 och vid utvändig montering uppfylla lägst hänglåsklass 4 enligt SSFN 014 Norm för hänglås samt SSFN 018 Norm för hänglåsbeslag.

P1.3.2 Godkänd elektromekanisk låsanläggning

En godkänd elektromekanisk låsanläggning ska uppfylla reglerna i Svensk Försäkrings tekniska rekommendation FTR 210.

Q Godkänd värdeförvaringsenhet

Q1.1 Förvaring av tobaksvaror

Försäkringen ersätter utan särskilda förvaringskrav tobak förvarade fritt i butikslokal upp till 0,2 prisbasbelopp per kassaplats/kassaregister. Förbutik / informationsdisk samt förvaringsskåp av typ Vensafe eller liknande med förvaring av tobak jämställs med en kassaplats, det vill säga att nattförvaring i Vensafe av högre belopp än 0,2 prisbasbelopp inte täcks av försäkringen.

Tobak med ett värde överstigande 0,2 prisbasbelopp per kassaplats ska förvaras i godkänd värdeförvaringsenhet. Vid förvaring i skåp, förutom tunnplåtsskåp, gäller högsta belopp lika med skåpets volym.

För tunnplåtsskåp enligt tabell nedan, gäller följande

- utan larm 1 prisbasbelopp
- med larm 2 prisbasbelopp.

Detta gäller under förutsättning att lokalen och skåpet är försedd med larm i lägst larmklass 2.

Förvaring	Högsta ersättning	Kommentar
Fritt förvarat i butiken	0,2 pbb per bemannad kassaplats (ej själv-scanningskassa)	Förbutik = en kassaplats
I varuautomat (t ex Vensafe) utan saferoom	0,2 pbb	
I varuautomat (t ex Vensafe) med saferoom	Så mycket som får plats	Utformning av saferoom framgår i försäkringsvillkoret
I säkerhetsskåp SS 3492	Så mycket som får plats	
I tunnplåtsskåp utan larm	1 pbb	
I tunnplåtsskåp med larm	2 pbb	Både lokalen och skåpet ska vara larmat, lägst larmklass 2
Tobaksrum i skyddsklass 2	125 000 SEK	Dörren ska uppfylla MK 4 enligt ENV 1627. Inga glasytor.

Q1.2 Beloppsgränser för Pengar och värdehandlingar i Godkänd förvaringsenhet

Högsta belopp för pengar och värdehandlingar i godkänd förvaringsenhet framgår av tabellen nedan.

Infärgningskassett

Vid förvaring av pengar, värdehandlingar och värdebevis i godkänd värdeförvaringsenhet med värdeinfärgningsenhet gäller att det belopp som anges som högsta värde i tabellen nedan multipliceras med 1,6.

Med infärgningskassett avses här fast installerad värdekassett med sedelinfärgningssystem och som godtagits av försäkringsbolaget. Kassetten ska vara monterad enligt tillverkarens anvisningar och användas samt underhållas på föreskrivet sätt.

Godkänt larm

Vid förvaring i godkänd värdeförvaringsenhet med godkänt larm gäller att det belopp som anges som högsta värde (maxbelopp), i tabellen nedan multipliceras med 2. Med godkänt larm avses här larmanläggning utförd enligt SSF130, aktuell utgåva, lägst larmklass 2 och med punktskyddad godkänd värdeförvaringsenhet.

Typ av skåp	Skyddsvärdespoäng	Antal Pbb	Belopp i SEK (2018)
Tunnplåtsskåp med beteckning K1 eller K2		0,3	13 650
Cash Guard, Safe Pay		0,3	13 650
Kassaskåp enligt standard SS 3493	-	1	45 500
Säkerhetsskåp enligt standard SS 3492/SSF 3492	-	1	45 500

Värdeskåp enligt standard SS 3000	Skyddsvärdespoäng	Antal Pbb	Belopp i SEK (2017)
	60-80	1,5	68 250
	81-120	2,5	113 750
	121-160	8	364 000
	161-200	13	591 500
	201-280	18	819 000
	281-360	26	1 183 000
Värdeskåp enligt standard SS 3150/ Insta 610	Skyddsvärdespoäng	Antal Pbb	Belopp i SEK (2017)
	40	4,5	204 750
	50	5,5	250 250
	60	6	273 000
	70	6,5	295 750
	80	7,5	341 250
	90	9	409 500
	100	9,5	432 250
	110	11,5	523 250
	120	14,5	659 750
	130	15,5	705 250
	140	16,5	750 750
	150	17	773 500
	160	19	864 500
	170	21	955 500
	180	23	1 046 500
	190	25	1 137 500
	200	26,5	1 205 750
	210	27,5	1 251 250
	220	31,5	1 433 250
	230	33	1 501 500
	240	34,5	1 569 750
	250	37	1 683 500
	260	38,5	1 751 750
	270	40	1 820 000
	280	42,5	1 933 750
	290	44	2 002 000
	300	45,5	2 070 250
	310	48	2 184 000
	320	49,5	2 252 250
	330	52	2 366 000
340	53,5	2 434 250	
350	59	2 684 500	
360	60	2 730 000	

Värdeskåp enligt standard SIS 704001 och SIS 837501	Klass	Antal Pbb	Belopp i SEK	
	V1	0,3	13 650	
	V2	1,5	68 250	
	V2S	2,5	113 750	
	V3	13	591 500	
Värdeskåp enligt standard LPS 1183, Sprängprovat / EX-certiferat	Grade	Antal Pbb	Belopp i SEK	
	Grade V	16,5	750 750	
	Grade VI	27,5	1 251 250	
	Grade VII	49,5	2 252 250	
Värdeskåp enligt standard LPS 1183, Sprängprovat / Ej EX-certiferat	Ej	Grade 0	1,5	68 250
		Grade I	2	91 000
		Grade II	2,5	113 750
		Grade III	4,5	204 750
		Grade IV	6,5	295 750
		Grade V	10,5	477 750
		Grade VI	18	819 000
	Grade VII	34,5	1 569 750	
Värdeskåp enl standard SS-EN1143-1, Sprängprovat / EX-certiferat		Grade 0	2	91 000
		Grade I	3,5	159 250
		Grade II	5,5	250 250
		Grade III	9	409 500
		Grade IV	14	637 000
		Grade V	19,5	887 250
		Grade VI	33	1 501 500
	Grade VII	60	2 730 000	
Värdeskåp enl standard SS-EN1143-1, Sprängprovat / Ej EX-certiferat	Ej	Grade 0	1,5	68 250
		Grade I	2	91 000
		Grade II	3,5	159 250
		Grade III	5,5	250 250
		Grade IV	9	409 500
		Grade V	14	637 000
		Grade VI	21	955 500
	Grade VII	41	1 865 500	

